

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอยางสีสุราช
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช
จังหวัดมหาสารคาม

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตร
จังหวัด

แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

<https://qr.me-qr.com/im๗OBxsD>

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอของอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคามนี้ จัดทำขึ้นตามแผนพัฒนาการเกษตรฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘ ประจำปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๗๐) และโครงการ Isan E-extension โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็ง-โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของตำบล/อำเภอ มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบล อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

การศึกษวิเคราะห์ข้อมูล ตามแผนพัฒนาการเกษตร ๒๕๖๖ ตามโครงการ Isan E-extension ฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในอำเภอยางสีสุราช ดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช

มิถุนายน ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑	ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑	ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒	อาณาเขต	๑
๑.๓	การแบ่งเขตการปกครอง	๑
๒	ลักษณะภูมิประเทศ	๓
๒.๑	สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๔
๒.๒	สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๔
๒.๓	ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน	๔
๓	สภาพภูมิอากาศ	๑๗
๓.๑	สภาพภูมิอากาศ	๑๗
๓.๒	ฤดูกาล	๑๗
๓.๓	ปริมาณน้ำฝน	๑๗
๓.๔	อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๘
๔	เส้นทางคมนาคม	๑๙
๔.๑	เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๙
๔.๒	ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ	๒๐
๕	แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๒๐
๕.๑	แหล่งน้ำธรรมชาติ	๒๐
๕.๒	แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๒๐
๖	สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๒๑
๖.๑	โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๑
๖.๒	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๒๓
๖.๓	จำนวนครัวเรือน	๒๓
๖.๔	การศึกษา	๒๔
๖.๕	การสาธารณสุข	๒๕
๖.๖	ประเพณีและวัฒนธรรม	๒๖
๗	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๘
๘	ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๓๐
๙	องค์กรและสถาบันต่างๆ	๓๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๕๖
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๕๖
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๕๖
๑.๒ ศักยภาพของพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๕๙
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๖๑
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๖๒
๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๘๒
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๘๓
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา	๘๕
๑. แนวทางการพัฒนา	๘๕
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๘๕
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๘๕
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๘๖
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๘๗
บรรณานุกรม	๙๑
ภาคผนวก	๙๒
โครงการส่งเสริมการไถกลบตอซังข้าวและใช้ปุ๋ยพืชสดในนาข้าว	๙๕
โครงการลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโดยใช้เครื่องหยอด	๙๖
โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยสั่งตัดหรือปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	๙๗
โครงการส่งเสริมจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในชุมชน (ทำพันธุ์ข้าวตัวเอง)	๙๘
โครงการส่งเสริมการส่งเสริมการผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง	๙๙
โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกร โรงเรียนเกษตรกร เกษตรกรปราดเปรื่อง เกษตรกรรุ่นใหม่	๑๐๐
โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP	๑๐๑
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรแบบแปลงใหญ่	๑๐๒
โครงการส่งเสริมการปลูกพืชผักตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑๐๓
โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP	๑๐๔
โครงการส่งเสริมการปลูกพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่และตามความต้องการของเกษตรกร	๑๐๕
โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่	๑๐๖
โครงการรวนเกษตรในชุมชน	๑๐๗
โครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร	๑๐๘
โครงการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๑๐๙
โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	๑๑๐
โครงการส่งเสริมการตลาดเกษตรกรในชุมชน (ตลาดสีเขียว)	๑๑๑

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑	ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๒
ตารางที่ ๒	ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๒
ตารางที่ ๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภออย่างสี่สุราช	๓
ตารางที่ ๔	แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๑๖
ตารางที่ ๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๖	๑๘
ตารางที่ ๖	แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภออย่างสี่สุราช ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๖	๑๙
ตารางที่ ๗	ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภออย่างสี่สุราช ปี ๒๕๖๘	๒๑
ตารางที่ ๘	ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๒๑
ตารางที่ ๙	ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๒
ตารางที่ ๑๐	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมหาสารคาม ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕	๒๓
ตารางที่ ๑๑	ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภออย่างสี่สุราช	๒๓
ตารางที่ ๑๒	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๒๘
ตารางที่ ๑๓	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๓๐
ตารางที่ ๑๔	รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๓๑
ตารางที่ ๑๕	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๓๖
ตารางที่ ๑๖	ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภออย่างสี่สุราช	๓๗
ตารางที่ ๑๗	ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๔๓
ตารางที่ ๑๘	ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔๔
ตารางที่ ๑๙	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔๖
ตารางที่ ๒๐	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔๗
ตารางที่ ๒๑	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔๗
ตารางที่ ๒๒	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔๘
ตารางที่ ๒๓	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔๘
ตารางที่ ๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔๙
ตารางที่ ๒๕	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๕๐
ตารางที่ ๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๕๐
ตารางที่ ๒๗	ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรกรอำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๕๑
ตารางที่ ๒๘	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว จังหวัดมหาสารคาม	๕๖
ตารางที่ ๒๙	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๕๖
ตารางที่ ๓๐	แสดงทรัพยากรดินอำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๕๙
ตารางที่ ๓๑	แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๒
ตารางที่ ๓๒	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๓

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ ๓๓	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๓
ตารางที่ ๓๔	แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๔
ตารางที่ ๓๕	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๖
ตารางที่ ๓๖	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๘
ตารางที่ ๓๗	แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภออย่างสีสุราช	๖๘
ตารางที่ ๓๘	แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๙
ตารางที่ ๓๙	แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภออย่างสีสุราช	๗๐
ตารางที่ ๔๐	แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๗๑
ตารางที่ ๔๑	แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๗ อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๗๓
ตารางที่ ๔๒	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๗๔
ตารางที่ ๔๓	แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อย อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๗๕
ตารางที่ ๔๔	แสดงพื้นที่ปลูกอ้อย อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๗๖
ตารางที่ ๔๕	แสดงพื้นที่ปลูกอ้อย ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภออย่างสีสุราชจังหวัด	๗๖
ตารางที่ ๔๖	แสดงปริมาณการปลูกอ้อย อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๗๗
ตารางที่ ๔๗	แสดงต้นทุนการผลิตอ้อย ปี ๒๕๖๘ อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๘๐
ตารางที่ ๔๘	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชไร่ อำเภออย่างสีสุราช	๘๑
ตารางที่ ๔๙	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๘๒
ตารางที่ ๕๐	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๘๓
ตารางที่ ๕๑	ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๘๗

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑	ภาพแสดงอาณาเขตที่ตั้งและอาณาเขตของอำเภอยางสีสุราช	๑
ภาพที่ ๒	ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอยางสีสุราช	๓
ภาพที่ ๓	ภาพแสดงความลาดชันอำเภอยางสีสุราช	๔
ภาพที่ ๔	ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอยางสีสุราช	๑๕
ภาพที่ ๕	แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๑๖
ภาพที่ ๖	แสดงประมาณน้ำฝนเฉลี่ย อำเภอยางสีสุราช ปี ๒๕๖๖	๑๗
ภาพที่ ๗	แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๑๐ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๖	๑๘
ภาพที่ ๘	เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอยางสีสุราช	๑๙
ภาพที่ ๙	แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๒๐
ภาพที่ ๑๐	แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอยางสีสุราช	๒๐
ภาพที่ ๑๑	แสดงสินเชื้อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๒๒
ภาพที่ ๑๒	แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกร อำเภอยางสีสุราชจังหวัดมหาสารคาม	๒๔
ภาพที่ ๑๓	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๒๙
ภาพที่ ๑๔	กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๒๙
ภาพที่ ๑๕	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๓๐
ภาพที่ ๑๖	แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔๖
ภาพที่ ๑๗	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔๗
ภาพที่ ๑๘	แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔๗
ภาพที่ ๑๙	แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔๘
ภาพที่ ๒๐	แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๕๕
ภาพที่ ๒๑	แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๕๙
ภาพที่ ๒๒	แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๕๙
ภาพที่ ๒๓	แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๐
ภาพที่ ๒๔	แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๐
ภาพที่ ๒๕	แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๑
ภาพที่ ๒๖	แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๑
ภาพที่ ๒๗	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอยางสีสุราช	๖๒
ภาพที่ ๒๘	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอยางสีสุราช	๖๒
ภาพที่ ๒๙	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอยางสีสุราช	๖๓
ภาพที่ ๓๐	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอยางสีสุราช	๖๔
ภาพที่ ๓๑	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอยางสีสุราช	๖๔
ภาพที่ ๓๒	แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๕
ภาพที่ ๓๓	แสดงพฤติกรรมการเพาะปลูกข้าว ในอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๕
ภาพที่ ๓๔	แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๖๗

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๓๕	แสดงแหล่งรับซื้อข้าวเปลือก อำเภอยางสีสุราช ๖๗
ภาพที่ ๓๖	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอยางสีสุราช ๖๘
ภาพที่ ๓๗	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมันสำปะหลัง อำเภอยางสีสุราช ๖๙
ภาพที่ ๓๘	แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอยางสีสุราช ๖๙
ภาพที่ ๓๙	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอยางสีสุราช ๔๐
ภาพที่ ๔๐	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอยางสีสุราช ๔๐
ภาพที่ ๔๑	แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ๗๑
ภาพที่ ๔๒	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ๗๒
ภาพที่ ๔๓	แสดงวิธีการตลาดของ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ๗๓
ภาพที่ ๔๔	แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอยางสีสุราช ๗๔
ภาพที่ ๔๕	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อย อำเภอยางสีสุราช ๗๕
ภาพที่ ๔๖	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อย อำเภอยางสีสุราช ๗๕
ภาพที่ ๔๗	แสดงพื้นที่ปลูกอ้อย (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอยางสีสุราช ๗๖
ภาพที่ ๔๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อย ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอยางสีสุราช ๗๗
ภาพที่ ๔๙	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อย ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอยางสีสุราช ๗๗
ภาพที่ ๕๐	แสดงปริมาณการปลูกอ้อย อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ๗๘
ภาพที่ ๕๑	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ๗๙
ภาพที่ ๕๒	แสดงวิธีการตลาดอ้อย อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ๘๑
ภาพที่ ๕๓	แสดงแหล่งรับซื้ออ้อย อำเภอยางสีสุราช ๘๑

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ห่างจากตัวเมืองจังหวัดมหาสารคามมาทางทิศใต้ ระยะทางประมาณ ๗๓ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๒๔๒.๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๓๑,๕๘๙ ไร่

๑.๒. อาณาเขต

- ตำบลยางสีสุราช มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้
- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอนาเชือก
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอนาดูน
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตที่ตั้งและอาณาเขตของอำเภออย่างสีสุราช
(ที่มา : ข้อมูลพัฒนาที่ดิน/คู่มือคำแนะนำการใช้ปุ๋ยอำเภออย่างสีสุราชจ.pdf,พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๗ อบต. ๗ ตำบล ๙๑ หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๗ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล หมู่ที่	ตำบล อย่างสี่สุราช	ตำบลแวงดง	ตำบลนาภู	ตำบลบ้านกู่	ตำบล ดงเมือง	ตำบล สร้างแข่ง	ตำบล หนองบัวสันต
๑	๑๓๗	๑๓๙	๑๗๐	๑๒๕	๑๓๓	๑๐๗	๒๙๐
๒	๒๖๐	๑๐๖	๑๑๖	๑๔๔	๑๐๐	๖๙	๑๙๐
๓	๘๙	๑๑๑	๑๓๔	๑๓๒	๖๘	๑๒๒	๑๔๓
๔	๑๕๓	๙๙	๕๑	๑๓๑	๑๐๗	๑๔๕	๙๗
๕	๑๑๐	๙๒	๗๗	๑๒๒	๘๖	๘๘	๗๓
๖	๒๑๔	๑๒๙	๗๘	๑๑๐	๗๘	๖๘	๙๕
๗	๘๑	๔๓	๖๐	๑๓๓	๘๓	๙๗	๙๖
๘	๑๒๐	๑๐๘	๑๐๗	๑๐๓	๕๙	๕๘	๑๑๙
๙	๑๖๕	๑๑๓	๕๘	๑๔๐	๖๔	๘๘	๘๑
๑๐	๔๙๒	๑๑๐	๑๔๘	-	-	๑๐๘	๑๐๔
๑๑	๑๐๒	๑๐๓	๓๙	-	-	๗๔	๘๓
๑๒	๑๐๓	๑๔๑	๑๖๐	-	-	๗๘	๑๒๕
๑๓	๙๐	๑๐๘	๑๔๕	-	-	-	-
๑๔	-	๑๑๑	๙๔	-	-	-	-
๑๕	-	๔๙	๘๕	-	-	-	-
๑๖	-	๗๔	๕๔	-	-	-	-
๑๗	-	๙๖	๑๐๒	-	-	-	-
๑๘	-	๗๙	-	-	-	-	-
๑๙	-	๑๒๗	-	-	-	-	-

ที่มา : สำนักทะเบียนกรมปกครองอำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม,พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม

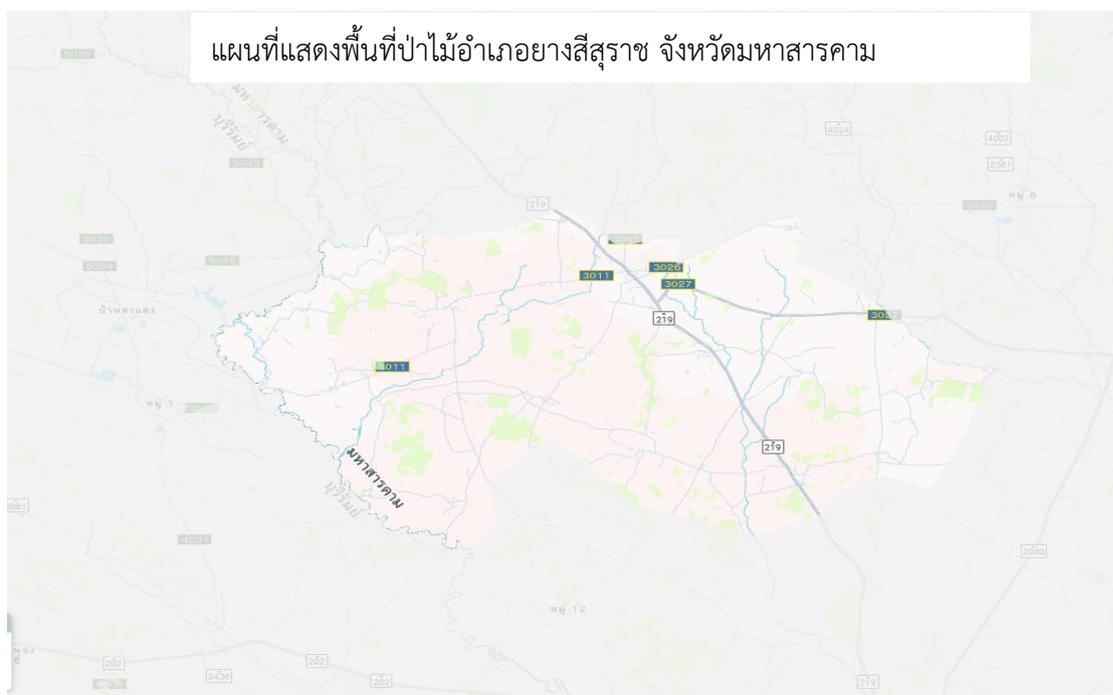
ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
อย่างสี่สุราช	๑๗,๓๒๐	๑	-	๑๓	๒,๑๑๖
แวงดง	๒๖,๙๖๓	๑	-	๑๙	๑,๙๓๘
นาภู	๒๐,๖๒๕	๑	-	๑๗	๑,๖๗๘
บ้านกู่	๑๖,๐๗๑	๑	-	๙	๑,๑๔๐
ดงเมือง	๑๖,๐๗๑	๑	-	๙	๗๗๘
สร้างแข่ง	๑๔,๑๑๘	๑	-	๑๒	๑,๑๐๒
หนองบัวสันต	๒๐,๔๒๑	๑	-	๑๒	๑,๔๙๖
รวม	๑๓๑,๕๘๙	๗	๐	๙๑	๑๐,๒๔๘

(ที่มา : สำนักทะเบียนกรมปกครองอำเภออย่างสี่สุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ป่าไม้ อำเภอยางสีสุราช มีสภาพพื้นที่เป็นป่าไม้ ๙,๖๔๔.๖๒ ไร่ สภาพภูมิประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงสลับกับพื้นที่ราบลุ่ม ที่ตอนเพียงเล็กน้อยและมีความลาดเทจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก พื้นที่นาสลับกับพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของหมู่บ้าน (ภาพที่ ๒)

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอยางสีสุราช

(ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอยางสีสุราช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ยางสีสุราช	๑๗,๓๒๐	๑,๔๕๒.๖๑	๑๕.๐๖
แวงดง	๒๖,๙๖๓	๒,๖๔๑.๕๔	๒๗.๓๕
นาภู	๒๐,๖๒๕	๑,๘๖๖.๕๑	๑๙.๓
บ้านกู่	๑๖,๐๗๑	๓๔๒.๒๕	๓.๕๓
ดงเมือง	๑๖,๐๗๑	๓๙๖.๑๖	๔.๑
สร้างแข่ง	๑๔,๑๑๘	๑,๐๑๘.๕๓	๑๐.๕๔
หนองบัวสันต	๒๐,๔๒๑	๑,๙๔๗.๐๒	๒๐.๑๒
รวม	๑๓๑,๕๘๙	๙,๖๔๔.๖๒	๑๐๐

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับกับพื้นที่ราบลุ่ม ที่ตอนเพียงเล็กน้อยและมีความลาดเทจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก

แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอยางสีสุราช

(ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอยางสีสุราช มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑๕ กลุ่มชุดดิน ประกอบด้วย กลุ่มชุดดินที่ ๔,๑๗,๑๘,๒๐,๒๒,๒๔,๓๓gsm,๓๕,๓๖,๓๗gsm,๓๘,๔๐,๔๐gsm,๔๑,๔๔ โดยมีรายละเอียด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔

ชุดดิน : ชุดดินพิมาย

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินเหนียวที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ บริเวณที่ราบลุ่ม มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดี หน้าดินอาจแตกกระแวงเป็นร่องในฤดูแล้ง และอาจมีรอยอุกในดินล่าง ดินบนมีสีดำ หรือเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทาอมน้ำตาล น้ำตาลอ่อนหรือเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลือง สีน้ำตาลแก่ หรือสีแดง อาจพบก้อนปูน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในชั้นดินล่าง ดินบนเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย ค่าพีเอช ๕.๕-๖.๕ ดินล่างเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง ค่าพีเอช ๖.๕-๘.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัญหา : ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งยกร่อง เพื่อปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง บางบริเวณอาจมีน้ำท่วมบ่าและขังนานทำให้พืชเสียหาย

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว ปลูกพืชตระกูลถั่วหรือพืชปุ๋ยสด เช่น ปอเทือง โสน โสนอัฟริกัน ถั่วต่างๆ โถกบดต่อซังหลังการเก็บเกี่ยวข้าว แล้วหมุนเวียนกับพืชไร่อย่างอื่น หรือใช้วัสดุอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากจะมีน้ำแช่ขังระดับสูง เว้นแต่จะปรับปรุงพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ และต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตกหรือเมื่อให้น้ำแก่พืช ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำ

เพียงพอ สามารถใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดยการยกร่องเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน การเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร คือปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้ร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคันระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสามารถในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ราบต่ำ มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ และมีการระบายน้ำเร็ว เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกร่องตามความยาวที่ กว้าง ๖-๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม ร่องน้ำระหว่างสันร่องควรต่อเนื่องกับร่องรอบสวนเพื่อป้องกันน้ำท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ปากหลุม ทั้งตากแดด ๑-๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม เป็นดินปลูก ระบายน้ำ และปุ๋ยเคมีขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล

พืชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมขัง การปลูกพืชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวร จะต้องปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกันน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้ร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคันระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสามารถในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๑๗

ชุดดิน : ชุดดินร่อยเอ็ด

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินร่วนละเอียด เกิดจากวัสดุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบที่ถูกชะพามาทับถม สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินล่าง ดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด ค่าพีเอช ๔. - ๕.๕ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งมีการปรับพื้นที่ใช้ปลูกพืชไร่ หรือไม้ยืนต้น แต่มีปัญหาเรื่องการแช่ขังของน้ำในฤดูฝน

ปัญหา : ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และส่วนใหญ่มีเนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย ทำให้เสี่ยงต่อการขาดน้ำเล็กน้อย หากฝนทิ้งชวงนาน

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว สภาพพื้นที่บางแห่งมีความลาดเทเล็กน้อย ปรับกระพังกาให้สม่ำเสมอ ปัญหาดินเป็นกรดแก้ไขโดยใส่ปูนขาว หรือวัสดุปูนอย่างอื่น ตามความต้องการปูน ปัญหาดินค่อนข้างเป็นทรายและแน่นทึบ แก้ไขโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แกดิน เช่น ปลูกพืชตระกูลถั่วหรือพืชปุ๋ยสด

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากมีน้ำแช่ขังระดับสูง เว้นแต่จะปรับปรุงพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ และต้องมีระบบการระบายน้ำ

ที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตกหรือเมื่อให้น้ำแก่พืช ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ สามารถใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดยการยกร่องเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ราบต่ำ มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกร่องตามความยาวที่ กว้าง ๖ - ๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕ - ๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ปากหลุม ทิ้งตากแดด ๑-๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๑๕ - ๒๕ กิโลกรัม/หลุม เป็นดินปลูก ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล กรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๑ กิโลกรัม/หลุม หรือหว่านทั่วแปลงอัตรา ๒๐๐ - ๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ไถคลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วัน ก่อนปลูกพืช

พืชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมป่า การปลูกพืชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวร จะต้องปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกั้นน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖ - ๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐ - ๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕ - ๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังคงสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

ชุดดิน : ชุดดินชลบุรี ชุดดินโคกสำโรง

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินร่วนละเอียด เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือวัตถุเนื้อค่อนข้างหยาบที่ถูกชะพามาทับถม สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินล่าง ดินบนเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๐ ดินล่างเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย ค่าพีเอช ๖.๐-๗.๕ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกอ้อย หรือปลูกพืชล้มลุกในฤดูแล้ง

ปัญหา : ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ และส่วนใหญ่มีเนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย ทำให้เสี่ยงต่อการขาดน้ำเล็กน้อย หากฝนทิ้งช่วงนาน

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ด้วยการไถกลบตอซัง หลังการเก็บเกี่ยวข้าว การปลูกพืชตระกูลถั่วหมุนเวียนกับพืชไร่อย่างอื่น หรือการปลูกพืชปุ๋ยสด เช่น โสน โสนอัฟริกัน ปอเทือง หรือถั่วต่างๆ หรือมีการปรับปรุงดินโดยใช้วัสดุอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากมีน้ำแช่ขังระดับสูง เว้นแต่จะปรับปรุงพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ และต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตกหรือเมื่อให้น้ำแก่พืช ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ สามารถใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดยการยกร่องเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน การเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร คือปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้น

ประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยิ่งสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช กรณีปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือปลูกฤดูแล้ง ให้ยกร่องปลูกสูง ๒๐-๓๐ เซนติเมตร เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำแช่ขังตามฝนตกหรือการให้น้ำชลประทาน ควรมีร่องระบายน้ำรอบแปลงน้ำหรือภายในแปลงนาห่างกัน ๑๕-๒๐ เมตร ควรมีความกว้าง ๔๐-๕๐ เซนติเมตร เป็นการช่วยระบายน้ำผิวดิน และสะดวกในการให้น้ำ การเข้าไปดูแลแปลงปลูก ใส่ปุ๋ย อินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หวานให้ทั่วแปลงปลูกแล้วไถคลุกเคล้า ให้เข้ากับดิน ตากดินให้แห้งประมาณ ๒๐-๓๐ วันก่อนที่จะย่อยดินปลูกพืช การปลูกพืชตระกูลถั่วหรือใส่วัสดุ ปรับปรุงดิน เช่น ขี้เลื่อย แกลบ สด กากตะกอนจากโรงงานน้ำตาล (filter cake) หรือเศษพืชแล้วไถกลบไปในดิน เมื่อสลายตัวดีจะช่วยทำให้ดินร่วนซุย และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินเช่นกัน

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกร่องตามความยาวที่ กว้าง ๖-๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม ร่องน้ำระหว่างสันร่องควรต่อเนื่องกับร่องรอบสวนเพื่อป้องกันน้ำท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ปากหลุม ทั้งตากแดด ๑-๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๑๐-๒๐ กิโลกรัม/หลุม เป็นดินปลูกระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล

พืชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมป่า การปลูกพืชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวร จะต้องปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกั้นน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยิ่งสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๒๐

ชุดดิน : ชุดดินกุลาร้องไห้

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินเค็มและเค็มด่าง ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือวัตถุเนื้อค่อนข้างหยาบที่ถูกชะพามาทับถม สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือ ดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน มักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีสในดินล่าง ดินบนเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๕ - ๖.๐ ดินล่างเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นต่างปานกลาง ค่าพีเอช ๖.๕ - ๘.๕ บางแห่งจะพบก้อนปูนปะปนในดินล่าง ดินกลุ่มนี้จะมีเกลือโซเดียมคลอไรด์หรือเกลือแกงมาก ในฤดูแล้งมักจะมีคราบเกลือกระจายกระจายทั่วไปบนผิวดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บริเวณที่เค็มจัดจะปรากฏคราบเกลือบนผิวดินมาก ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรไม่ได้ เป็นป่าละเมาะและไม้พุ่มหนามจนกระทั่งกระจายเป็นหย่อม ๆ บางแห่งเป็นแหล่งทำเกลือสินเธาว์

ปัญหา : ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ความเค็ม และความเป็นด่างของดิน ซึ่งจะมีปริมาณธาตุโซเดียมสูงจนเป็นพิษต่อพืช ธาตุอาหารพืชไม่สมดุล เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว แก้ปัญหาความเค็มของดิน และปรับปรุงสมบัติทางกายภาพ โดยการทำให้ทางระบายน้ำเพื่อชะล้างเกลือ จากแปลงข้าว และปรับระดับพื้นที่ให้เสมอกัน ปลูกสนออัฟริกัน เป็นพืชปุ๋ยสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน หรือใช้วัสดุ

พีชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพีชไร่ ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากมีน้ำแช่ขังระดับสูง เว้นแต่จะปรับปรุงพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ และต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตกหรือเมื่อให้น้ำแก่พืช ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ สามารถใช้ปลูกพีชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดยการยกร่องเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน การเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพีชไร่แบบถาวร คือปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้ร่องกว้าง ๖ - ๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนร่องใหญ่อาจแบ่งซอย เป็นร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐ - ๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕ - ๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังคงสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ราบต่ำ มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และมีการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงตีปานกลาง เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกร่องตามความยาวที่ กว้าง ๖ - ๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕ - ๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม ร่องน้ำระหว่างร่องควรต่อเนื่องกับร่องรอบสวนเพื่อป้องกัน น้ำท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ปากหลุม ทั้งตากแดด ๑ - ๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๑๐ - ๒๐ กิโลกรัม/หลุม เป็นดินปลูก ระบายปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล

พีชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมป่า การปลูกพีชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวร จะต้องปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับการปลูกพีชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกั้นน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้ร่องกว้าง ๖ - ๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐ - ๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕ - ๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังคงสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๒๔

ชุดดิน : ชุดดินท่าอุเทน และชุดดินอุบล

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินทรายจัดที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือวัตถุเนื้อหยาบที่ถูกชะพามาทับถม สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ค่อยดีถึงตีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วน หรือดินทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาปนชมพู มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีเทา บางแห่งดินนี้ชั้นล่างจะพบชั้นสะสมอินทรีย์วัตถุเป็นชั้นบาง ๆ ดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย ค่าพีเอช ๕.๕ - ๖.๕ ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือปลูกพีชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อยและปอ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหา : ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินเป็นทรายจัด ความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก การอุ้มน้ำต่ำ

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพีช

ข้าว เพิ่มอินทรีย์วัตถุแก่ดินโดยไถกลบตอซัง หรือใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๒ - ๓ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น โสนอัฟริกัน แล้วไถกลบลงดิน เมื่อปุ๋ยพืชสดออกดอก

พีชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพีชไร่ ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากเป็นดินทรายจัด มีน้ำแช่ขังระดับสูง การปรับปรุงพื้นที่ต้องลงทุนสูง อาจไม่คุ้มค่า โดยจะต้องปรับปรุงพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วม และต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตกหรือเมื่อให้น้ำแก่พืช ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ สามารถใช้ปลูกพีชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดยการยกทรงเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ราบต่ำ มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกทรงตามความยาวที่ กว้าง ๖ - ๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕ - ๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม ร่องน้ำระหว่างสันร่องควรต่อเนื่องกับร่องรอบสวนเพื่อป้องกันน้ำท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ปากหลุม ทิ้งตากแดด ๑ - ๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๑๐ - ๒๐ กิโลกรัม/หลุม เป็นดินปลูก ระบายปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล

พีชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมป่า การปลูกพีชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวร จะต้องปรับปรุงพื้นที่ เช่น เดียวกับการปลูกพีชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกั้นน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกทรงปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖ - ๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐ - ๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕ - ๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้น้ำดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ชุดดิน : ชุดดินธาตุพนม

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินร่วนปนทรายแข็ง ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณสันดินริมน้ำเก่า เนินตะกอนรูปพัด หรือทรายตะกอนนำพา สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ดินลึกมาก การระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแข็งถึงดินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง สีดินเป็น สีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินล่างลึก ๆ มีจุดประสีเทาและสีน้ำตาล อาจพบแร่ไมกาหรือก้อนปูนปะปน ดินบนเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย ค่าพีเอช ๕.๕-๖.๕ ส่วนดินล่างเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย ค่าพีเอช ๖.๕-๘.๐ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัญหา : ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพีชไร่ต่างๆ เช่น ข้าวโพด อ้อย ฝ้าย ยาสูบ ถั่วต่างๆ และสับปะรด บางแห่งใช้ปลูกไม้ผล หรือเป็นที่อยู่อาศัย ดินกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์ แต่ควรมีการปรับปรุงบำรุงดินอยู่เสมอ โดยเฉพาะการเพิ่มอินทรีย์วัตถุที่จะช่วยไม่ให้ชั้นดินแน่นทับหรือเกิดชั้นดาน

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพีช

ข้าว กลุ่มชุดดินนี้ ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็น ต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พีชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไกลบพีชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพีชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพีช หมุนเวียน หรือปลูกพีชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ชุดหลุมปลูก และร่องกันหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ ปูนขาว อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้า กับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พืชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดี เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

ชุดดิน : ชุดดินโคราช

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินร่วนละเอียดที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา ดินลึกมาก การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายสีน้ำตาลสีเหลืองหรือแดง ดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก ค่าพีเอช ๔.๕-๕.๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย งามและถั่วบางแห่งใช้ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น

ปัญหา : ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว กลุ่มชุดดินนี้ ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็น ต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ชุดหลุมปลูก และร่องกันหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ ปูนขาว อัตรา ๓-๕ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พืชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดี เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๓๖

ชุดดิน : ชุดดินเพชรบูรณ์ และชุดดินสีคิ้ว

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินร่วนละเอียดที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา ดินลึกมาก การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาล เหลืองหรือแดง ดินบนเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๐ ส่วน

ดินล่างเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๖.๐-๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด ถั่ว สับปะรด และไม้ผลบางชนิด

ปัญหา : ปัญหาที่พบได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย บริเวณที่มีความลาดชันสูง จะมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายเกิดขึ้น

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว กลุ่มชุดดินนี้ ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไกลบพีชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทูเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ชุดหลุมปลูก และรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พืชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๑๐) กลุ่มชุดดินที่ ๓๗

ชุดดิน : ชุดดินนาคู ชุดดินบ่อไทย

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินทรายที่บวมบนชั้นดินเหนียว ที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมา ในระยะทางไม่กี่กิโลเมตรของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัสดุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำที่บวมอยู่บนชั้นหินผุหรือชั้นดินเหนียว สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ดินสีปานกลางถึงสีมาก การระบายน้ำของดินตอนบนค่อนข้างมากเกินไป และระบายน้ำไม่ดีในตอนล่าง เนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ดินชั้นล่างที่ความลึก ๕๐-๑๐๐ เซนติเมตร เป็นดินเหนียว ดินเหนียวปนเศษหิน หรือเป็นชั้นหินผุ สีดินบนเป็นสีน้ำตาล ดินล่างเป็นสีน้ำตาลปนเทา บางแห่งมีจุดประสีแดงและมีสีลาแลงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมาก ดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก ค่าพีเอช ๔.๕-๕.๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง ป่าละเมาะและไม้พุ่ม บางส่วนใช้ปลูกพืชไร่ได้แก่ ข้าวโพด ถั่วเขียว แตงโม แต่มักให้ผลผลิตต่ำ

ปัญหา : ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และดินบนเป็นทราย ในช่วงฤดูฝนดินเปียกแฉะเกินไปสำหรับพืชไร่บางชนิด

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว กลุ่มชุดดินนี้ ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินโดยหว่านปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือใช้ปุ๋ยพีชสดโดยหว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดตระกูลถั่ว

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทูเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) ไม่เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากลักษณะเนื้อดินและสภาพพื้นที่ไม่อำนวยวันแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยเริ่มจากการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูก ชุดหลุมปลูกและรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบ

อนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๓-๕ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช

พืชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๑๑) กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

ชุดดิน : ชุดดินชุมพลบุรี

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินร่วนที่เกิดวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ที่มีลักษณะการทับถมเป็นชั้นๆของตะกอนในแต่ละช่วงเวลา บริเวณสันดินริมน้ำ หรือที่ราบตะกอนน้ำพา สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ดินลึกมาก การระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายละเอียด สีดินเป็นสีน้ำตาล อาจพบจุดประสีเทาและสีน้ำตาลในดินล่างบางแห่งมีแร่ไมกาหรือก้อนปนปะปน ดินเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๕-๘.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก สวนผลไม้ และเป็นบ้านเรือนที่อยู่อาศัย

ปัญหา : ปัญหาในการใช้ประโยชน์ ได้แก่ น้ำท่วมบ้างปีในช่วงฤดูฝนอาจทำความเสียหายแก่พืชผลได้

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว กลุ่มชุดดินนี้ ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) ทำพรางหรือเขื่อนกันน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วมบ่า พร้อมทั้งจัดระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่เพาะปลูก หรือปรับระยะเวลาการปลูกพืชเพื่อหลีกเลี่ยงช่วงน้ำท่วม ปรับปรุงบำรุงดินโดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบ

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ชุดหลุมปลูก และรองกันหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช

พืชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๑๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

ชุดดิน : ชุดดินจักราช ชุดดินสันป่าตอง และชุดดินยางตลาด

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินร่วนปนทรายที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเป็นเนินเขา ดินลึกมาก การระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย สีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก ค่าพีเอช ๔.๕ - ๕.๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด และถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าเต็งรัง ป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหา : ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำและเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดน้ำได้ง่ายบริเวณพื้นที่ลาดชันจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว กลุ่มชุดดินนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก

หากจำเป็นต้องทำคัณนา และมีแหล่งน้ำ

พีชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ใช้วัสดุคลุมดิน เพื่อป้องกันเม็ดฝนกระทบผิวดิน เตรียมดินขวางความลาดเท สร้างสิ่งกีดขวางทิศทางการไหลของน้ำผิวดิน เช่น คัณดิน ร่องระบายน้ำ คัณเบนน้ำ บ่อดักตะกอน ปลูกแถบหญ้า เช่น หญ้าแฝกสลับกับพีชที่ปลูกเป็นแถวขวางความลาดเท ปัญหาดินเป็นทรายค่อนข้างจัดและมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์อัตรา ๒ - ๓ ตัน/ไร่ หรือปลูกพีชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงดินเมื่อพีชปุ๋ยสดออกดอก ๕๐ %

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากดินค่อนข้างเป็นทรายจึงกักเก็บน้ำไม่ได้ เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยขุดหลุมปลูกและรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐ - ๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพีชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วัน ก่อนปลูกพีช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พีชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพีชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชัน จะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๑๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔๑

ชุดดิน : ชุดดินบ้านไผ่ และชุดดินมหาสารคาม

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินทรายจัดที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ทั้บอยู่บนชั้นดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินพื้น หรือดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดต่างยุค สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา ดินลึกมาก ดินตอนบนระบายน้ำค่อนข้างมากเกินไป ดินตอนล่างระบายน้ำดีปานกลางถึงไม่ค่อยดี เนื้อดินตอนบนหนากว่า ๕๐ เซนติเมตร เป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน ส่วนชั้นดินถัดลงไปเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินร่วนปนดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเหลืองปนสีน้ำตาล บางแห่งจะพบจุดประสีเหลืองหรือแดงในดินชั้นล่าง ดินบนเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๕ - ๖.๐ ดินล่างเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๔.๕ - ๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหา : ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก เนื้อดินบนเป็นทรายจัดและหนา พีชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย บริเวณลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพีช

ข้าว กลุ่มชุดดินนี้ ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคัณนา และมีแหล่งน้ำ

พีชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ใช้วัสดุคลุมดิน เพื่อป้องกันเม็ดฝนกระทบผิวดิน เตรียมดินขวางความลาดเท สร้างสิ่งกีดขวางทิศทางการไหลของน้ำผิวดิน เช่น คัณดิน ร่องระบายน้ำ คัณเบนน้ำ บ่อดักตะกอน ปลูกแถบหญ้า เช่น หญ้าแฝกสลับกับพีชที่ปลูกเป็นแถวขวางความลาดเท ปัญหาดินเป็นทรายค่อนข้างจัด และมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๒ - ๓ ตัน/ไร่

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินค่อนข้างเป็นทรายจึงกักเก็บน้ำไม่ได้ เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยขุดหลุมปลูก และรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๕ - ๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพีชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล

พืชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๑๓) กลุ่มชุดดินที่ ๔๔

ชุดดิน : ชุดดินจันทึก ชุดดินด่านชุดทด และชุดดินน้ำพอง

ลักษณะเด่น : เป็นกลุ่มชุดดินทรายจัดที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนัก ของหินเนื้อหยาบหรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา ดินลึกมาก การระบายน้ำค่อนข้างมากเกินไป เนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน สีเทาหรือสีน้ำตาลอ่อน และในดินล่างที่ลึกมากกว่า ๑๕๐ เซนติเมตร อาจพบเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทราย และอาจพบจุดประสีในดินชั้นล่าง ดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๕.๕ - ๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก

ปัญหา : ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื้อดินเป็นทรายจัด พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

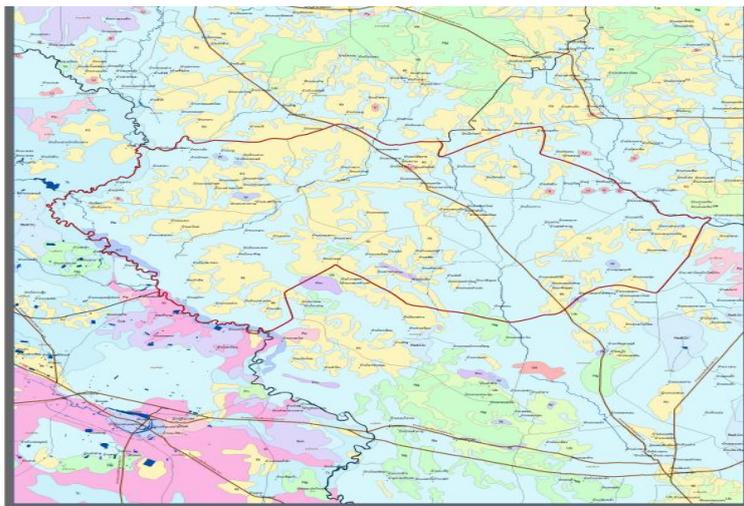
ข้าว กลุ่มชุดดินนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ) ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๒ - ๓ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชปุ๋ยสด แล้วไถกลบลงดินเมื่อพืชปุ๋ยสดออกดอก ๕๐ % พืชปุ๋ยสดที่แนะนำ ได้แก่ ปอเทือง ถั่วพุ่ม โสนต่างๆ

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) ไม่เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากลักษณะเนื้อดินเป็นดินทรายจัด ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้และสภาพพื้นที่ไม่อำนวย เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยรอกันหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๕ - ๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๑ - ๒ กิโลกรัม

พืชผักกินใบ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดี เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

แผนที่แสดงกลุ่มชุดดิน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

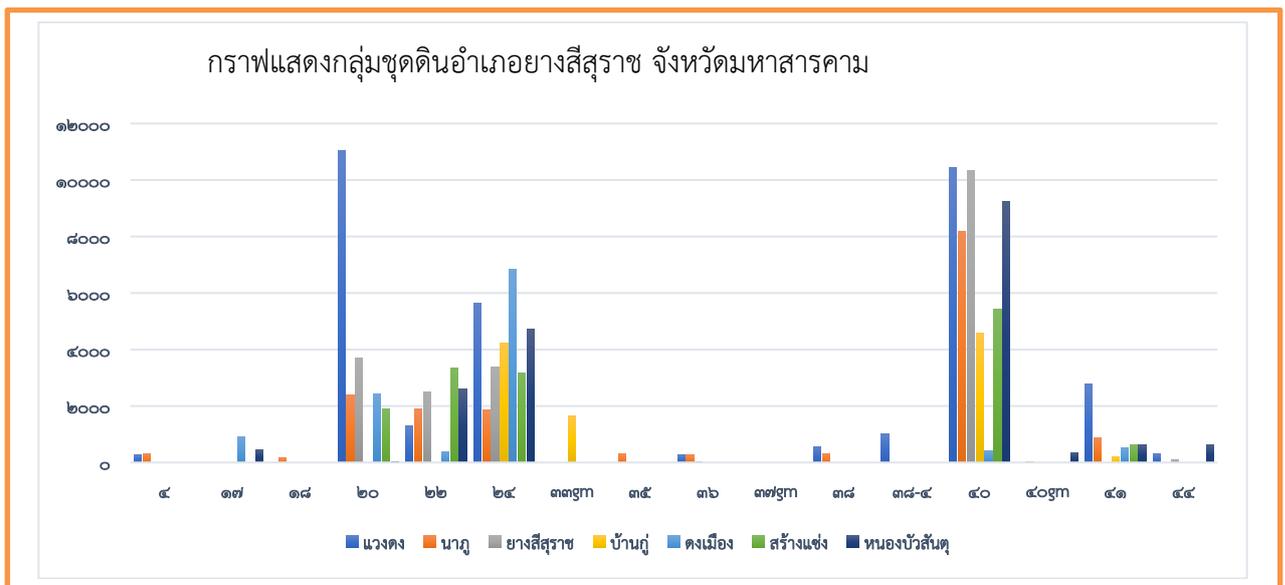
ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอยางสีสุราช

(ที่มา: <http://oss๑๐๑.ldd.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)							ผลรวมทั้งหมด
	แวงตง	นาฏ	ยางสีสุราช	บ้านภู	ดงเมือง	สร้างแข่ง	หนองบัวสันต	
๔	๒๗๘	๓๑๒	-	-	-	-	-	๕๙๐
๑๗	-	-	-	-	๙๒๔	-	๔๖๐	๑,๓๘๓
๑๘	-	๑๕๘	-	-	-	-	-	๑๕๘
๒๐	๑๑,๐๕๑	๒,๔๐๔	๓,๗๐๓	-	๒,๔๓๙	๑,๘๙๖	๒๐	๒๑,๕๑๓
๒๒	๑,๒๘๖	๑,๘๘๖	๒,๕๐๙	-	๓๙๖	๓,๓๔๙	๒,๖๑๙	๑๒,๐๔๕
๒๔	๕,๖๓๑	๑,๘๖๔	๓,๓๘๔	๔,๒๑๖	๖,๘๕๓	๓,๑๖๔	๔,๗๑๙	๒๙,๘๓๑
๓๓๓๓	๐	-	-	๑,๖๔๗	-	-	-	๑,๖๔๗
๓๕	-	๒๙๕	-	-	-	-	-	๒๙๕
๓๖	๒๗๒	๒๖๓	๓๒	-	-	-	-	๕๖๗
๓๗๓๓	-	-	-	-	-	-	-	-
๓๘	๕๖๑	๓๐๘	-	-	-	-	-	๘๖๙
๓๘-๔	๙๙๘	-	-	-	-	-	-	๙๙๘
๔๐	๑๐,๔๕๑	๘,๑๙๖	๑๐,๓๔๗	๔๕๘๒	๔๒๙	๕,๔๓๗	๙,๒๔๓	๔๘,๖๘๕
๔๐๓๓	-	๓๖	-	-	-	-	๓๕๗	๓๙๓
๔๑	๒,๗๘๕	๘๘๑	-	๑๙๔	๕๒๙	๖๑๔	๖๓๑	๕,๖๓๔
๔๔	๓๐๐	-	๑๐๕	-	-	-	๖๓๖	๑,๐๔๑
ผลรวมทั้งหมด	๓๓,๖๑๓	๑๖,๖๐๓	๒๐,๐๘๐	๑๒,๔๘๒	๑๑,๕๗๐	๑๔,๔๖๐	๑๘,๖๙๑	๑๒๕,๖๔๙

ที่มา: ข้อมูลพัฒนาที่ดิน๒๐๖๘/คู่มือคำแนะนำการใช้ปุ๋ยอำเภอยางสีสุราชจ. pdf, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา : ข้อมูลพัฒนาที่ดิน๒๐๖๘/คู่มือคำแนะนำการใช้ปุ๋ยอำเภอยางสีสุราชจ. pdf, พ.ศ.๒๕๖๘)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

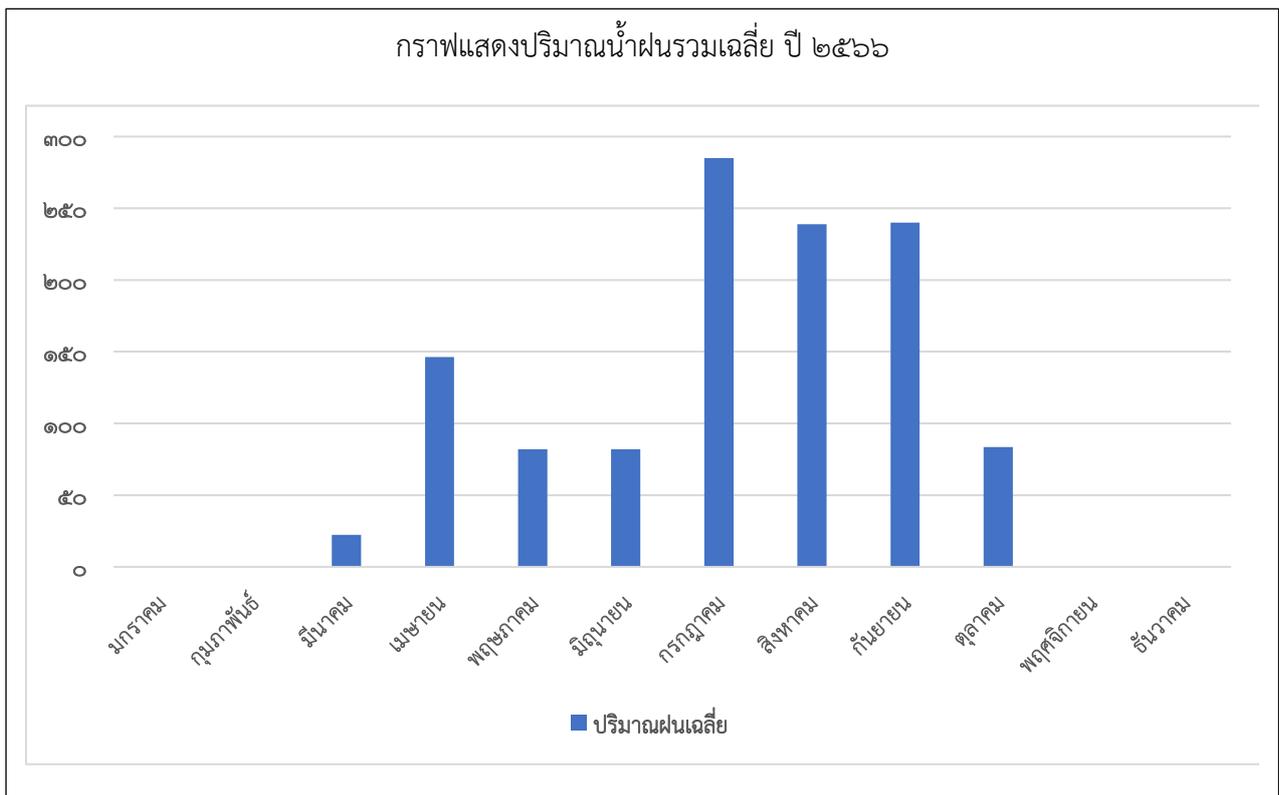
ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอยางสีสุราช มีลักษณะฝนตกสลับกับอากาศแห้ง (Wet and dry climate) มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีอยู่ที่ปริมาณ ๑,๓๗๙.๕๐ มิลลิเมตร/ปี อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีอยู่ที่ปริมาณ ๒๗.๘๐ องศาเซลเซียส ในช่วงเดือนเมษายนของทุกปีจังหวัดจะมีอุณหภูมิสูงสุดประมาณ ๔๑.๖ องศาเซลเซียส ส่วนอุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ในช่วงเดือนมกราคม อยู่ที่ประมาณ ๑๒ องศาเซลเซียส

๓.๒ ฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม อุณหภูมิอยู่ระหว่าง ๒๕-๓๘ องศา
 ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง เดือนตุลาคม อุณหภูมิระหว่าง ๒๐-๓๖ องศา
 ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึง กุมภาพันธ์ อุณหภูมิระหว่าง ๑๓-๓๐ องศา

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอยางสีสุราช มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๙๒.๒๕ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม-กันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน เมษายน โดยมีปริมาณ ๙.๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กรกฎาคม โดยมีปริมาณ ๒๘๕.๐ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๖)

ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย อำเภอยางสีสุราช ปี ๒๕๖๖
 (ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๘)

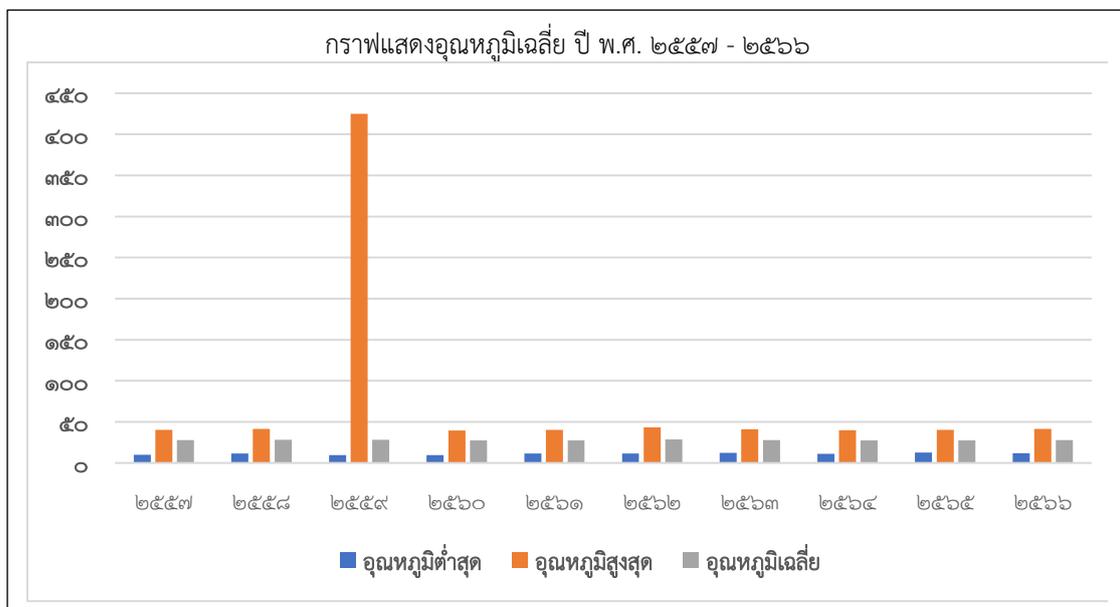
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๖

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)
๑	มกราคม	๐
๒	กุมภาพันธ์	๐
๓	มีนาคม	๒๒.๓
๔	เมษายน	๙.๐
๕	พฤษภาคม	๑๔๖.๓
๖	มิถุนายน	๘๑.๙
๗	กรกฎาคม	๒๘๕.๐
๘	สิงหาคม	๒๓๙.๐
๙	กันยายน	๒๔๐.๐
๑๐	ตุลาคม	๘๓.๕
๑๑	พฤศจิกายน	๐
๑๒	ธันวาคม	๐
	รวม	๑๑๐.๗
	เฉลี่ย/ปี	๙๒.๒๕

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๘

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอยางสีสุราช อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ที่ อองศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนมกราคมและธันวาคม อุณหภูมิสูงสุดอยู่ที่ ๓๖ อองศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนเมษายน และอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีมีค่า ๒๗ อองศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ ๑๘ (ตารางที่ ๖)

ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๑๐ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๖

(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภออย่างสีสุราช ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ .- ๒๕๖๖

ปี	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
๒๕๕๗	๑๐	๔๐.๓	๒๗.๖๘
๒๕๕๘	๑๑.๔	๔๑.๖	๒๘.๒๑
๒๕๕๙	๙.๕	๔๒.๕	๒๘.๒๑
๒๕๖๐	๙.๗	๓๙.๔	๒๗.๕๗
๒๕๖๑	๑๑.๖	๔๐.๓	๒๗.๕๔
๒๕๖๒	๑๑.๕	๔๓.๓	๒๘.๖๕
๒๕๖๓	๑๒.๕	๔๑	๒๘.๐๔
๒๕๖๔	๑๑.๑	๓๙.๘	๒๗.๔๑
๒๕๖๕	๑๒.๘	๔๐.๓	๒๗.๔๒
๒๕๖๖	๑๒	๔๑.๖	๒๗.๘๐

ที่มา: สถานีอุตุนิยมวิทยามหาสารคาม, พ.ศ.๒๕๖๘

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภออย่างสีสุราช มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทาง ๒๑๙ เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร และมีการเดินทางระหว่างอำเภอและตำบล โดยใช้เส้นทาง

- ถนนลาดยางที่เชื่อมต่อตำบลนาภูผ่านตำบลอย่างสีสุราช
- ถนนคอนกรีตที่เชื่อมจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๙ เชื่อมตำบลแวงดง ผ่านตำบล

อย่างสีสุราช ตำบลนาภู

- ถนนลาดยางสายที่เชื่อมจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๙ ตำบลอย่างสีสุราช เชื่อมตำบลดงดอน อำเภอนาดูน เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๘)

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภออย่างสีสุราช

(ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสีสุราช,พ.ศ.๒๕๖๘)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

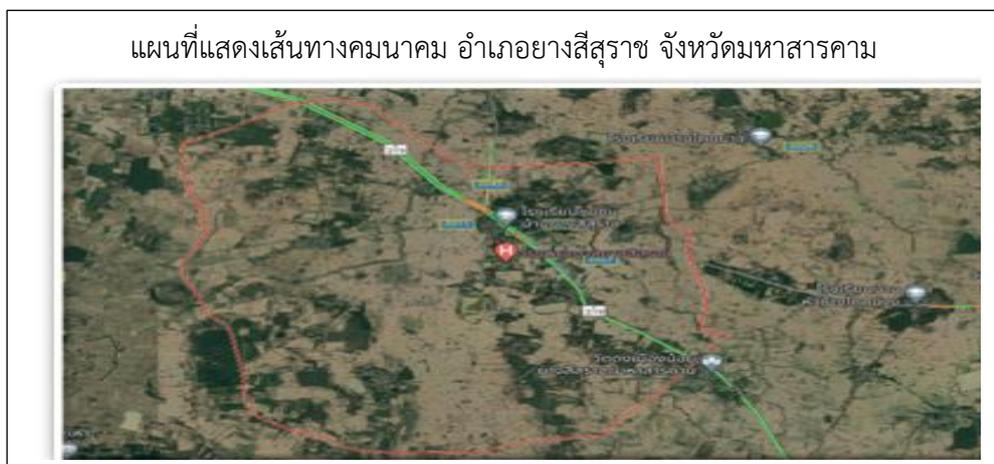
การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ ๙)

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๑ สถานี (จุดรับ - ส่งผู้โดยสาร) มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ รถโดยสารประจำทางสาย มหาสารคาม - พยัคฆภูมิพิสัย

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

-ทางหลวงหมายเลข ๒๑๙ เส้นทางระหว่าง ตำบลหนองกุ้ง อำเภอนาเชือก ถึง ตำบลยางสีสุราชเชื่อมต่อกับตำบลดงเมือง ตำบลหนองบัวสันตุ ระยะทาง ๖๑.๕ กิโลเมตร

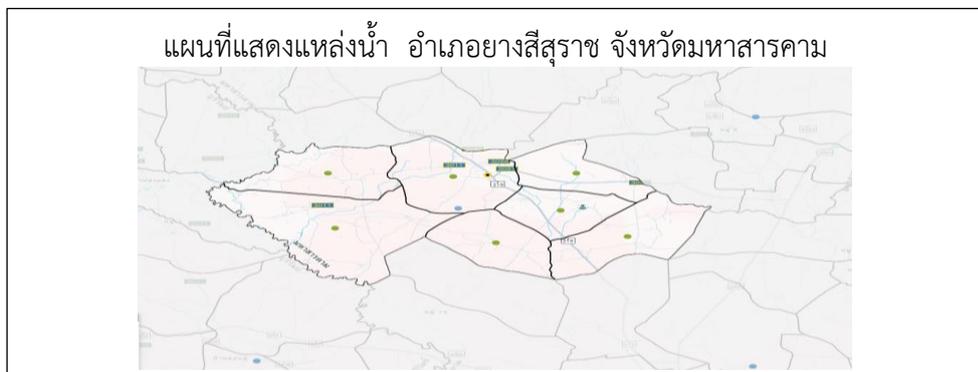
ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา: กรมทางหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภออำเภอยางสีสุราช เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๑๐)

ลำห้วย ๕ สาย ได้แก่ ลำห้วยวังศาลา ลำห้วยโสกเปือย ห้วยกอก ห้วยโสกขี้หนู ห้วยวังละออง

ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอยางสีสุราช
(ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอยางสีสุราช ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกรทำนา มีพื้นที่การเกษตร ๙๒,๓๓๔.๐๓ ไร่ (ร้อยละ ๗๐.๑๙ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่นอกเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช พ.ศ. ๒๕๖๘) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

อำเภอยางสีสุราช มีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจทั้งหมด ๙๕,๒๙๑.๔๙ ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ๙๒,๓๓๔.๐๔ ไร่ ปลูกมันสำปะหลัง ๗๙๓.๒๕ ไร่ ปลูกอ้อยโรงงาน ๑๔๘.๖๗ ไร่ และปลูกยางพารา ๔๕๑.๗๕ ไร่ พืชผัก ๑๘๗.๒๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอยางสีสุราช ปี ๒๕๖๘

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)								รวม
		ข้าวนาปี	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล/ ไม้ผลัด	พืชผัก	พืชอื่นๆ	ปาล์ม น้ำมัน	
ยางสี สุราช	๒๐,๖๒๕	๑๒,๓๐๓.๐๓	๑๐.๕๐	๖๖๙	๑๔๗.๗๕	-	๑๐	๒๙.๗๕	-	๑๓,๑๗๐.๐๓
นาฏ	๒๐,๖๒๕	๑๐,๘๕๔.๕๖	๒๒.๗๕	๙๘.๒๕	๑๗.๗๕	๑๘.๗๕	๓๖	๘๘๘	-	๑๑,๙๓๖.๐๙
วางดง	๒๖,๙๖๓	๒๒,๒๒๑.๔๐	-	๘.๒๕	๖๐.๕๐	๕	๗๕	๒๐๐	-	๒๒,๕๖๐.๑๕
บ้านกู่	๑๖,๐๗๑	๑๓,๑๗๕.๘๘	๓๐	๑.๗๕	๕๐	-	๑๕	๑๐	๑๒	๑๓,๒๙๔.๖๓
ดง เมือง	๑๖,๐๗๑	๗,๔๙๙.๙๗	-	-	๓๒.๕๐	๗	-	-	-	๗,๕๓๑.๔๗
สร้าง แข่ง	๑๔,๑๑๘	๑๐,๕๖๓.๐๗	๑๑.๗๕	๑๖	๕๕	-	-	๕๐	-	๑๐,๖๔๕.๘๒
หนอง บัวสัน ตุ	๒๐,๔๒๑	๑๕,๗๕๖.๑๓	๗๓.๖๗	-	๗๕.๒๕	๔	๕๑.๒๕	๑๒๐	๕	๑๖,๐๘๕.๓๐
พื้นที่ รวม	๑๓๑,๕๘๙	๙๒,๓๓๔.๐๔	๑๔๘.๖๗	๗๙๓.๒๕	๔๕๑.๗๕	๓๔.๗๕	๑๘๗.๒๕	๑,๒๙๗.๗๕	๑๗	๙๕,๒๙๑.๔๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช ,พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
ยางสีสุราช	๕๕๓	๒,๔๗๑	-	๒๐๔	๒๒,๔๓๑	๑๗,๓๗๑	๖๘๑	๙๕	-
นาฏ	๗๐๑	๓,๑๑๘	-	๒๕๙	๑,๒๘๘	๑๙,๑๔๙	๑,๔๒๓	๐	-
วางดง	๘๔๐	๓,๐๘๕	-	๒๘๓	๑๓๕	๑๗,๒๕๙	๗๑๔	๗๗	-
บ้านกู่	๕๒๑	๑,๘๗๓	-	๖๕๑	๑,๕๐๐	๒๑,๖๘๓	๖๙๑	๑๒๖	-
ดงเมือง	๓๑๑	๑,๕๐๓	๕๐	๑๑๖	๑,๓๓๔	๑๐,๐๗๒	๙๑๖	๕๙	-
สร้างแข่ง	๕๑๘	๑,๗๘๓	-	๘๘	๑๙๐	๑๖,๑๒๑	๖๔๓	๐	-
หนองบัวสันตุ	๕๔๕	๒,๕๖๒	-	๓๕๐	๓๐๔	๑๙,๒๖๘	๑,๑๐๒	๕๒	-
รวมทั้งหมด	๓,๙๘๙	๑๖,๓๙๕	๕๐	๑,๙๕๗	๒๗,๑๘๒	๑๒๐,๙๒๓	๖,๑๗๐	๔๐๙	๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอยางสีสุราช,พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

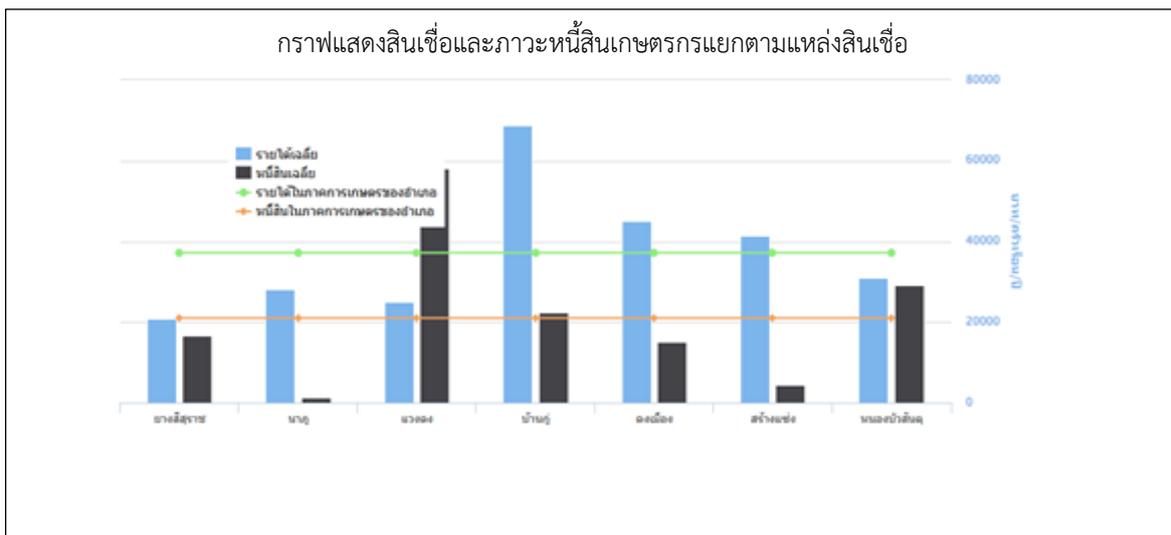
ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	ปลานิล	ตะเพียน	ปลาดุก	ปลาหมอ	กบ	สัตว์น้ำอื่นๆ
ยางสีสุราช	๕	๐	๔	๑	๐	๐	๐
นาฏ	๑๐๐	๒๙	๖๗	๒	๐	๐	๑
แวงดง	๑๙๕	๕๙	๑๑๗	๑๓	๐	๒	๔
บ้านคู	๒๐๑	๖๑	๑๑๘	๑๖	๑	๒	๕
ดงเมือง	๔๑	๑๑	๒๑	๙	๐	๐	๐
สร้างแข่ง	๒๑๔	๗๖	๑๑๕	๑๕	๑	๑	๖
หนองบัวสันตุ	๓๗๔	๖๒	๒๒๗	๗๖	๒	๑	๔
รวมทั้งหมด	๗๙๓	๒๙๘	๖๖๙	๑๓๒	๔	๖	๒๐

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอยางสีสุราช,พ.ศ.๒๕๖๘

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

ที่มาของรายได้ รายจ่าย	จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้	รายได้/ไร่ (บาท)	รายจ่าย/ไร่(บาท)	รายได้สุทธิ/ไร่(บาท)
ข้าว	๗,๓๔๘	๕,๖๐๐	๓,๙๗๕	๑,๖๒๕
มันสำปะหลัง	๗๖	๘,๐๐๐	๕,๙๒๐	๒,๐๘๐
อ้อยโรงงาน	๑๘๖ ไร่	๑๕,๐๐๐	๑๐,๐๕๐	๔,๙๕๐
หญ้าเลี้ยงสัตว์(แพงโกลา)	๑,๒๙๗.๗๕ ไร่	๑๗,๕๐๐	๕,๘๓๐	๑๑,๖๗๐
โคเนื้อ	๑๖,๓๙๕ ตัว	๑๒,๐๐๐	๑๐,๐๐๐ บาท/ตัว	๒,๐๐๐ /ตัว
กระบือ	๑,๙๕๗ ตัว	๒๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐ บาท/ตัว	๑๐,๐๐๐ /ตัว

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา: <https://aiu.doae.go.th/>,พ.ศ.๒๕๖๘)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดมหาสารคาม/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ.๒๕๖๕ เท่ากับ ๖๗,๗๗๓ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๔) มีมูลค่า เท่ากับ ๖๖,๓๗๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๑,๓๙๙ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๒.๐๖

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรายได้ต่อคนต่อปี เท่ากับ ๗๖๙ บาท ลดลงจากปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๔) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๗๗๕ บาท จำนวน ๖ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๗

ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมหาสารคาม ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ภาคเกษตร	๑๒,๕๕๘	๑๒,๐๔๘	๑๓,๖๒๐	๑๓,๖๙๑	๑๔,๖๑๙
ภาคบริการ	๘,๙๔๕	๙,๑๘๑	๙,๙๐๓	๑๑,๑๖๒	๑๑,๙๖๘
ภาคอุตสาหกรรม	๓๗,๕๑๓	๘,๙๘๑	๙,๗๔๓	๑๑,๕๒๑	๑๑,๑๘๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๕๙,๐๑๖	๕๙,๒๑๐	๖๓,๒๖๖	๖๖,๓๗๔	๖๗,๗๗๓
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๗๔,๕๖๑	๗๕,๓๓๗	๘๑,๐๗๗	๘๕,๖๘๐	๘๘,๑๓๔
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๗๙๒	๗๘๖	๗๘๐	๗๗๕	๗๖๙

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดมหาสารคาม,พ.ศ.๒๕๖๘

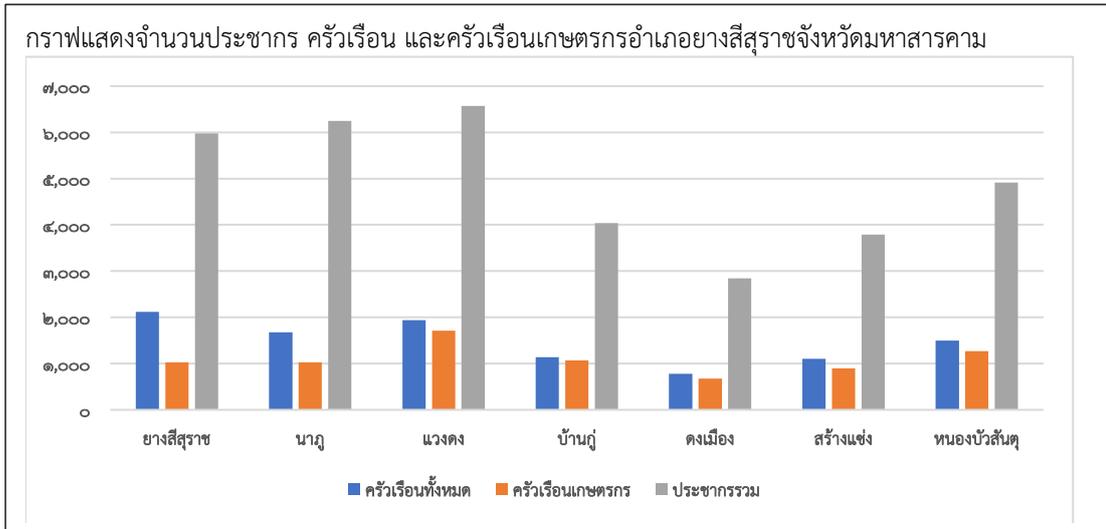
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอยางสีสุราช มีประชากรทั้งสิ้น ๓๔,๓๗๒ คน จำนวนครัวเรือน ๑๐,๒๔๘ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๑๗,๐๗๙ คน หญิง ๑๗,๒๙๓ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอยางสีสุราช

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ยางสีสุราช	๒,๑๑๖	๑,๐๒๕	๒,๙๕๐	๓,๐๒๔	๕,๙๗๔
๒	นาฏ	๑,๖๗๘	๑,๐๒๙	๓,๑๒๙	๓,๑๒๐	๖,๒๔๙
๓	แวงดง	๑,๙๓๘	๑,๗๑๒	๓,๒๔๙	๓,๓๒๓	๖,๕๗๒
๔	บ้านคู	๑,๑๔๐	๑,๐๗๑	๑,๙๙๑	๒,๐๔๔	๔,๐๓๕
๕	ดงเมือง	๗๗๘	๖๗๔	๑,๔๑๙	๑,๔๒๕	๒,๘๔๔
๖	สร้างแข่ง	๑,๑๐๒	๘๙๘	๑,๘๕๐	๑,๙๓๗	๓,๗๘๗
๗	หนองบัวสันตุ	๑,๔๙๖	๑,๒๖๗	๒,๔๙๑	๒,๔๒๐	๔,๙๑๑
รวม		๑๐,๒๔๘	๗,๓๔๗	๑๗,๐๗๙	๑๗,๒๙๓	๓๔,๓๗๒

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอยางสีสุราช,พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกร อำเภออย่างสีสุราชจังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : กรมการปกครองอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๖.๔ การศึกษา

อำเภออย่างสีสุราช มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๒๖ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน ๑ แห่ง คือ

๑.๑ โรงเรียนอนุบาลอุ่มรัก

๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ๒๓ แห่ง คือ

๒.๑ โรงเรียนจตุคามประชาสรรค์

๒.๒ โรงเรียนชุมชนบ้านอย่างสีสุราช

๒.๓ โรงเรียนบ้านดงแคน

๒.๔ โรงเรียนบ้านโตน

๒.๕ โรงเรียนบ้านตาพวนสร้างแซง

๒.๖ โรงเรียนบ้านนกเหาะ

๒.๗ โรงเรียนบ้านนาฏ

๒.๘ โรงเรียนบ้านโนนรัง

๒.๙ โรงเรียนบ้านบุงง้าว

๒.๑๐ โรงเรียนบ้านเปล่งโนนกระยอม

๒.๑๑ โรงเรียนบ้านแวงดงหนองยาง

๒.๑๒ โรงเรียนบ้านแวงยางกุดตะเข้

๒.๑๓ โรงเรียนบ้านศาลา

๒.๑๔ โรงเรียนบ้านสว่าง

๒.๑๕ โรงเรียนบ้านหนองจิก

๒.๑๖ โรงเรียนบ้านหนองบัวสันตุ

๒.๑๗ โรงเรียนบ้านหนองแปน

๒.๑๘ โรงเรียนบ้านหนองรูแ้

- ๒.๑๙ โรงเรียนบ้านหนองแวง
- ๒.๒๐ โรงเรียนบ้านหนองหนอง
- ๒.๒๑ โรงเรียนบ้านหัวช้างโคกม่วง
- ๒.๒๒ โรงเรียนบ้านเหล่าหมากคำ
- ๒.๒๓ โรงเรียนอนุบาลดงเมืองน้อย
- ๓. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มี
- ๔. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง คือ
 - ๔.๑ โรงเรียนนาฎพิทยาคม
 - ๔.๒ โรงเรียนมัธยมยางสีสุราช

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๓๐ เตียง ๑ แห่ง
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๙ แห่ง
 - (๓.๑) รพ.สต.นาฎ บ้านป่าโพธิ์ หมู่ที่ ๑๐
 - (๓.๒) รพ.สต.บ้านเหล่าหมากคำ
 - (๓.๓) รพ.สต.แวงดง บ้านดงแคน หมู่ที่ ๐๕
 - (๓.๔) รพ.สต.แวงดง บ้านบุงงิ้ว หมู่ที่ ๐๙
 - (๓.๕) รพ.สต.บ้านกู่ บ้านโนนรัง หมู่ที่ ๐๒
 - (๓.๖) รพ.สต.ดงเมือง บ้านสุขสำราญ หมู่ที่ ๐๘
 - (๓.๗) รพ.สต.ขามเรียน บ้านพังคี หมู่ที่ ๐๙
 - (๓.๘) รพ.สต.หนองบัวสันต บ้านหนองบัวสันต หมู่ที่ ๐๑
 - (๓.๙) รพ.สต.หนองบัวสันต บ้านหนองแวงใต้ หมู่ที่ ๐๗

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ ๒ แห่ง
- ๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล ๔ แห่ง
- ๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๔ แห่ง
- ๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ ๒ แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

- ๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๔ คน
- ๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๒ คน
- ๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๕ คน
- ๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๓๐ คน
- ๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๑๔ คน
- ๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) จำนวน ๔๕๕ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรอำเภออย่างสีสุราช ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยมี

- วัด จำนวน ๔๘ แห่ง
- ที่พักสงฆ์ จำนวน ๑๒ แห่ง

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั่งงามปฏิบัติสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ชาวอีสานเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ ซึ่งงานบุญที่ถือปฏิบัติกันอยู่ เช่น บุญข้าวจี่ บุญพระเวส บุญสงกรานต์ บุญบั้งไฟบุญเบิกบ้าน การทอดเทียนพรรษา บุญข้าวกระยาสาทร บุญกฐิน บุญผ้าป่า เป็นต้น บุญประเพณีที่ชาวบ้านเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ โดย ฮีต ๑๒ คือ ประเพณีที่ประชาชนในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่างๆ ทั้งสิบสองเดือนของแต่ละปี

เดือนอ้าย บุญเข้ากรรม เป็นกิจกรรมของสงฆ์ เรียกว่า เข้าปริวาสกรรม หลังจากออกพรรษาเสร็จแล้ว โดยให้พระภิกษุสงฆ์ที่ต้องอาบัติ (กระทำความผิด) สังขาทิเสสได้สารภาพต่อหน้าคณะสงฆ์เพื่อเป็นการฝึกจิตสำนึกถึงความบกพร่องของตน แล้วปรับตัวประพฤติตนให้ถูกต้องตามพระวินัย

เดือนยี่ ทำบุญคุณลาน (คุ่มข้าวใหญ่) ในพิธีนี้จะมีการทำบุญตักบาตร เลี้ยงพระ ประพรมน้ำพระพุทธมนต์แก่ชาวบ้าน ลานข้าว ที่นาและต่อข้าวบริเวณใกล้ลานข้าวถือว่าเป็นสิริมงคล ทำให้ข้าวในนาอุดมสมบูรณ์ เจ้าของนาจะอยู่เป็นสุข ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าจะงอกงามและได้ผลดีในปีต่อไป เมื่อเสร็จพิธีทำบุญคุณลานข้าวแล้ว ชาวบ้านจึงจะขนข้าวใส่ยุ้งและเชิญขวัญข้าว คือ พระแม่โพสพไปยังยุ้งข้าวและทำพิธีสู่ขวัญกับสู่ข้าวแล้ว (ยุ้ง) ข้าวเพื่อเป็นสิริมงคลต่อไป

เดือนสาม บุญข้าวจี่ เป็นการทำบุญในช่วงเทศกาลวันมาฆบูชา ชาวบ้านจะมาร่วมกันทำบุญตักบาตรในตอนเช้า ตอนค่ำจะมีการเวียนเทียนรอบพระอุโบสถ ชาวบ้านจัดเตรียมข้าวจี่แล้วนำไปถวายพระภิกษุสามเณรที่วัด เมื่อพระฉันเสร็จแล้วมีการฝังเทศน์ฉลองข้าวจี่และรับพร มูลเหตุที่มีการทำบุญข้าวจี่ ซึ่งเป็นอาหารที่คนยากจนกินเป็นประจำ ไปถวายพระพุทธเจ้า พลังคิดว่า ขนแม่แป้งข้าวจี่เป็นเพียงขนมของทาสที่ต่ำต้อยพระพุทธรองค์คงไม่ฉัน ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงหยั่งรู้จิตใจของนาง จึงทรงฉันแป้งข้าวจี่ต่อหน้าทำให้เกิดความปิติดีใจ ครั้นตายไปก็จะได้ขึ้นสวรรค์ ชาวอีสานจึงได้แบบอย่างในการทำแป้งข้าวจี่ ทำบุญข้าวจี่ถวายพระมาโดยตลอดจวบจนปัจจุบัน

เดือนสี่ บุญพระเวส (บุญพระเวสสันดรหรือบุญมหาชาติ) คำนี้ออกเสียงว่า ฆะเหวด เป็นสำเนียงของชาวอีสานที่มาจากคำว่า พระเวส ซึ่งหมายถึงพระเวสสันดร การทำบุญฆะเหวด เป็นการทำบุญและฟังเทศน์เรื่องพระเวสสันดรชาดก หรือเทศน์มหาชาติ ซึ่งมีจำนวน ๑๓ กัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระเวสสันดร ผู้ซึ่งบำเพ็ญบารมีอันยิ่งใหญ่ด้วยการให้ทานหรือทานบารมีในชาติสุดท้าย ก่อนที่จะมาเสวยชาติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า บุญพระเวสเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ของชาวอีสาน นิยมทำกันทุกหมู่บ้าน ด้วยความเชื่อว่าหากได้ฟังเทศน์มหาชาติทั้ง ๑๓ กัณฑ์จบภายในวันเดียว อาณิสงค์จะคลบบันดาลให้ไปเกิดในศาสนาของพระศรีอาริยมตไตรย ซึ่งเป็นยุคแห่งความสุข ความสมบูรณ์ตามพุทธคติที่มีมาแต่ครั้งพุทธกาล

เดือนห้า บุญสงกรานต์ (บุญสงน้ำ) เป็นการทำบุญวันขึ้นปีใหม่ของไทยแต่โบราณ นิยมทำในเดือนห้าเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายนถึงวันที่ ๑๕ เมษายน คำว่า สงกรานต์ เป็นคำสันสกฤต แปลว่า ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไป ในที่นี้ หมายถึง พระอาทิตย์ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไปในจักรราศีหนึ่ง เป็นเดือนที่เริ่มต้นปีใหม่ การทำบุญสงกรานต์จะมีพิธีสงน้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ ผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าผู้แก่ นอกจากนี้ ชาวบ้านจะทำบุญตักบาตรก้อพระเจดีย์ทรายและมีการละเล่นสาดน้ำกันอย่างสนุกสนานนานตลอดทั้ง ๓ วัน

เดือนหก บุญบั้งไฟ เป็นงานสำคัญของชาวอีสานก่อนลงมือทำนา ด้วยความเชื่อว่าเป็นการขอฝนเพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าในนาอุดมสมบูรณ์ ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข ในงานจะมีการแห่บั้งไฟ และจุด

บั้งไฟ เพราะเชื่อว่า เป็นการส่งสัญญาณขึ้นไปบอกพญาแถน ให้ส่งน้ำฝนลงมา ระหว่างที่มีการจุดบั้งไฟชาวบ้านจะมีการเซิ้งอย่างสนุกสนาน การทำบุญบั้งไฟนับเป็นการชุมนุมที่สำคัญของคนในท้องถิ่น ที่มาร่วมงานบุญกันอย่างสนุกสนานเต็มที่ มีการนำสัญลักษณ์ทางเพศมาล้อเลียนในขบวนแห่บั้งไฟ โดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องหยาบคาย การทำบุญบั้งไฟนี้ บางทีจะตรงกับประเพณีบุญวันวิสาขบูชาด้วย

เดือนเจ็ด บุญเบิกบ้าน เป็นการทำบุญเพื่อชำระล้างสิ่งที่ไม่ดีเป็นเสนียดจัญไรอันจะทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่บ้านเมือง เป็นการปิดเป่าความชั่วร้ายให้ออกจากหมู่บ้านชาวบ้านจะนำข้าวปลาอาหารมาตักบาตรที่ศาลากลางบ้านและสวดมนต์ตอนเย็น ตอนเช้าตักบาตรรดน้ำมนต์

เดือนแปด บุญเข้าพรรษา การเข้าพรรษาเป็นกิจของภิกษุสามเณรที่จะต้องอยู่เป็นประจำในวัดใดวัดหนึ่งตลอด ๓ เดือน กำหนดเอาตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรไปพักแรมคืนที่อื่น มีการทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการฟังธรรมเทศนา ชาวบ้านจะหล่อเทียนขนาดใหญ่ถวายวัดเป็นพุทธบูชาและเก็บไว้ตลอดพรรษา การทำเทียนถวายวัดในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา มีความเชื่อแต่โบราณว่า หากใครทำเทียนไปถวายวัด เมื่อเกิดชาติใหม่ ผู้นั้นจะได้เสวยสุข หากมิได้ขึ้นสวรรค์ แต่เกิดบนโลกมนุษย์ผู้นั้นจะมีความเฉลียวฉลาด มีสติปัญญาไหวพริบเป็นเลิศ ประดุจแสงเทียนอันสว่างไสว

เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว เมื่อถึงวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ ชาวบ้านจากกันทำข้าวปลาอาหารคาวหวานพร้อมหมากพลูตั้งแต่เช้ามืดห่อใส่ใบตอง เรียกว่าข้าวประดับดิน นำไปวางไว้ตามโคนต้นไม้ในบริเวณวัด เพื่อให้ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้นมากิน เพราะเชื่อว่าในช่วงเดือนเก้าผู้ที่ล่วงลับแล้วจะได้รับการปลดปล่อยให้ออกมาท่องเที่ยวได้ ในพิธีบุญข้าวประดับดิน ชาวบ้านจะวางข้าวประดับดินไว้พร้อมจุดเทียนบอกกล่าวให้มารับเอาอาหารและส่วนบุญนี้ จากนั้นชาวบ้านจะเอาอาหารไปทำบุญตักบาตรถวายทานแด่พระภิกษุสามเณร สมทานศีล ฟังเทศน์และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว

เดือนสิบ บุญข้าวสาก (กระยาสารท) เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย โดยมีการทำสลากให้พระจับ เพื่อที่จะได้ถวายของตามสลากนั้น เป็นการทำบุญที่ต่อเนื่องจากพิธีในเดือนเก้า เพราะถือว่าเป็นการทำบุญส่งล่วงลับไปแล้วที่ได้ออกมาท่องเที่ยว ให้กลับสู่แดนของตน ในเดือนสิบนี้ชาวบ้านจะนำห่อข้าวสาก(ข้าวเปลือกเหนียวมาคั่ว เพื่อให้ข้าวเหนียวแตกออกเป็นสีขาว แล้วคลุกน้ำตาลและมะพร้าว)ไปวางไว้บริเวณวัด พร้อมจุดเทียนและบอกให้ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว มารับอาหารและผลบุญที่อุทิศให้

เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา จัดทำในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นการทำบุญที่สืบเนื่องมาจากบุญเข้าพรรษาในเดือนแปด ที่พระภิกษุสามเณรได้เข้าพรรษาเป็นเวลานานถึง ๓ เดือน ดังนั้น ในวันที่ครบกำหนด พระภิกษุสามเณรเหล่านั้นจะมารวมกันทำพิธีออกวัสสาบวารา วันนี้เป็นวันที่ภิกษุสามเณรมีโอกาสมาชุมนุมกันอย่างพร้อมเพรียงกันที่วัด ชาวบ้านถือว่าเป็นวันสำคัญและเป็นระยะที่ชาวบ้านหมกมุ่นในการทำนาไร่ อากาศในช่วงนี้จะเย็นสบายจึงถือโอกาสมาร่วมกันทำบุญ มีการตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการกวนข้าวทิพย์ถวาย รับศีล สวดมนต์ฟังเทศน์และถวายผ้าจ่านำพรรษา ตอนค่ำจะมีการจุดประทีปโคมไฟในบริเวณวัดและหน้าบ้าน บางท้องถิ่นอยู่ใกล้บริเวณแม่น้ำจะมีการไหลเรือไฟ (ล่องเฮือไฟ) เพื่อเป็นการบูชาคารวะแม่คงคา บางแห่งมีการแข่งเรือยาวเพื่อความสนุกสนานและสามัคคีร่วมกันในงานอีกด้วย

เดือนสิบสอง บุญกฐิน เป็นการถวายผ้าจีวรแด่พระสงฆ์ที่จำพรรษาครบ ๓ เดือน งานบุญนี้มีระยะเวลาทำตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ มูลเหตุที่มีการทำบุญกฐินนั้น มีเรื่องเล่าว่ามีพระภิกษุจำนวนหนึ่งได้เดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ระหว่างการเดินทางนั้นยังเป็นช่วงหน้าฝน และระยะทางไกลจึงนำให้ผ้าจีวรของพระภิกษุเหล่านั้นเปียกน้ำเประอะเปื้อนโคลน ไม่สามารถหาผ้าผลัดเปลี่ยนได้ พระพุทธเจ้าได้เห็นถึงความยากลำบากนั้น จึงมีพุทธบัญญัติให้ภิกษุแสวงหาผ้าและรับผ้ากฐินได้ เป็นเวลาหนึ่งเดือนหลังออกพรรษา ชาวบ้านจึงได้จัดผ้าจีวรนำมาถวายพระภิกษุในช่วงเวลาดังกล่าว จนกลายเป็นประเพณีทำบุญกฐินมาจวบจนปัจจุบัน ก่อนการทำกฐิน

เจ้าภาพจะต้องจองวัดและกำหนดวันทอดกฐินล่วงหน้า เตรียมผ้าไตรจีวรพร้อมอัฐบริขารและเครื่องไทยทาน มีการบอกบุญแก่ญาติมิตร ตอนเช้าในพิธีจะแห่ขบวนกฐินเพื่อนำไปทอดที่วัด และแห่กฐินเวียนประทักษิณรอบอุโบสถ ๓ รอบ จึงทำพิธีถวายผ้ากฐินจากปุ๋ยฝ้ายจนสามารถนำไปทอดให้เสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาเริ่มทำเชื่อว่าจะได้บุญมากกว่าอย่างอื่น

ครอง ๑๔ คือ แนวทางหรือข้อวัตรที่ประชาชนทั่วไปตลอดจนผู้มีหน้าที่ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ ๑๔ ข้อ เป็นจารีตประเพณีและทำนองคลองธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของบ้านเมือง ซึ่งอาจสรุปได้ ๓ ประการ คือ สำหรับพระมหากษัตริย์และผู้ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ สำหรับพระสงฆ์องค์เจ้า และสำหรับบุคคลธรรมดาสามัญพึงปฏิบัติในส่วนที่ชาวบ้านถือปฏิบัติต่อตัวเองและชาวบ้าน มีดังนี้

๑) เมื่อได้ข่าวใหม่หรือผลหมากรากไม้ ให้บริจาคแก่ผู้มีศีลแล้วตนเองจึงบริโภคและให้ญาติพี่น้องด้วยกัน

๒) อย่ามีความโลภ อย่าใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย อย่ากล่าวคำหยาบ

๓) ให้ทำศาลพระภูมิไว้บริเวณบ้านของตนเองเพื่อบูชา

๔) ให้ล้างเท้าก่อนขึ้นบ้าน

๕) เมื่อถึงวัน ๗, ๘ คำ ๑๔, ๑๕ คำ ให้สมமாக่อนเส้า สมมาแม่ขึ้นบันได สมมาผักตุงเฮือน

๖) ให้ล้างเท้าก่อนนอนเวลากลางคืน

๗) ถึงวันศีลให้เอาดอกไม้ ธูปเทียน สมมาผ้า และให้เอาธูปเทียนถวายพระ

๘) ถึงวันศีลดับ ศีลเพ็ง (แรม ๑๔ คำ, ขึ้น ๑๕ คำ) ให้นิมนต์พระมาสวดมนต์บ้านหรือใส่บาตร

๙) เมื่อพระภิกษุเข้าปริวาสกรรมให้มีขันข้าวตอก ดอกไม้ ธูปเทียน เครื่องอัฐบริขารไปถวายพระ

๑๐) เมื่อเห็นพระภิกษุเดินผ่านในที่นั่งลงแล้วยกมือไหว้ แล้วค่อยเจรจา

๑๑) อย่าเหยียบเงาพระภิกษุ ผู้ถือศีลบริสุทธิ์ (อย่าหมิ่นประมาทพระ)

๑๒) อย่าเอาอาหารที่กินแล้วไปให้พระภิกษุ รวมถึงสามเณรด้วย

๑๓) อย่าเสพเมถุนในวันศีล วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา

๑๔) เมื่อมีพระมาบิณฑบาตรอย่าให้พระคอย เวลาใส่บาตรอย่าให้มีมือแตะบาตร ภิกษุหรือสามเณรห้ามใส่รองเท้า ห้ามกางร่ม ห้ามเอาผ้าปิดหัวเวลาใส่บาตร

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

อำเภอยางสีสุราช มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน ๙๒,๗๒๑.๗ ไร่ ร้อยละ ๖๗.๙๗ รองลงมาคือ พื้นที่ป่า จำนวน ๙,๖๖๔.๖๒ ไร่ ร้อยละ ๗.๐๘ และพื้นที่พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๘,๗๔๔.๗๗ ไร่ ร้อยละ ๖.๔๑

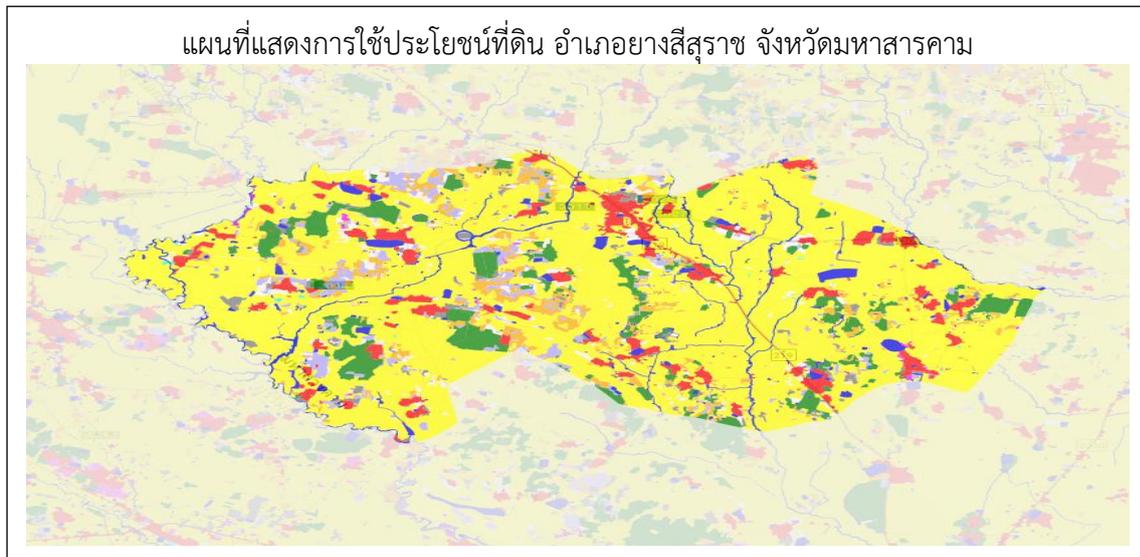
ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๖,๓๑๑	๐
พืชสวน	๑๘.๙	๐.๐๑
พื้นที่ลุ่ม	๗๕.๒๙	๐.๐๖
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๙๒.๒๔	๐.๐๗
ไม้ผล	๑๘๔.๔๑	๐.๑๔
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒,๔๗๕.๘๒	๑.๘๑
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๔,๑๒๓.๕๙	๓.๐๒

ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม(ต่อ)

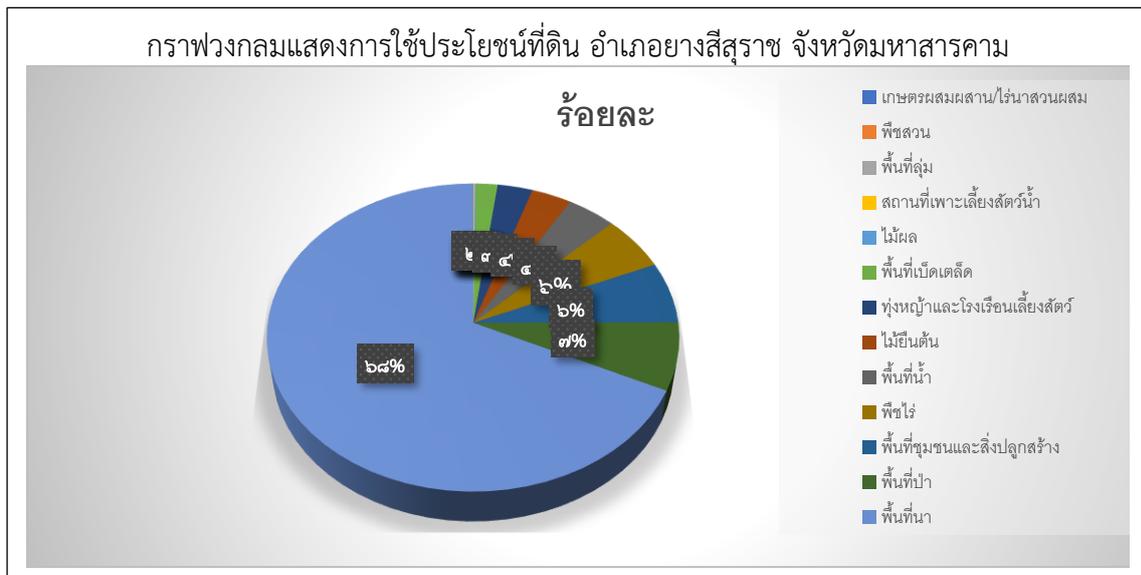
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ไม่ย่นต้น	๔,๗๐๕.๘๘	๓.๔๕
พื้นที่น้ำ	๕,๗๖๖.๙๘	๔.๒๓
พืชไร่	๗,๘๓๑.๔๒	๕.๗๔
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๘,๗๔๔.๗๗	๖.๔๑
พื้นที่ป่า	๙,๖๖๔.๖๒	๗.๐๘
พื้นที่นา	๙๒,๗๒๑.๗	๖๗.๙๗

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

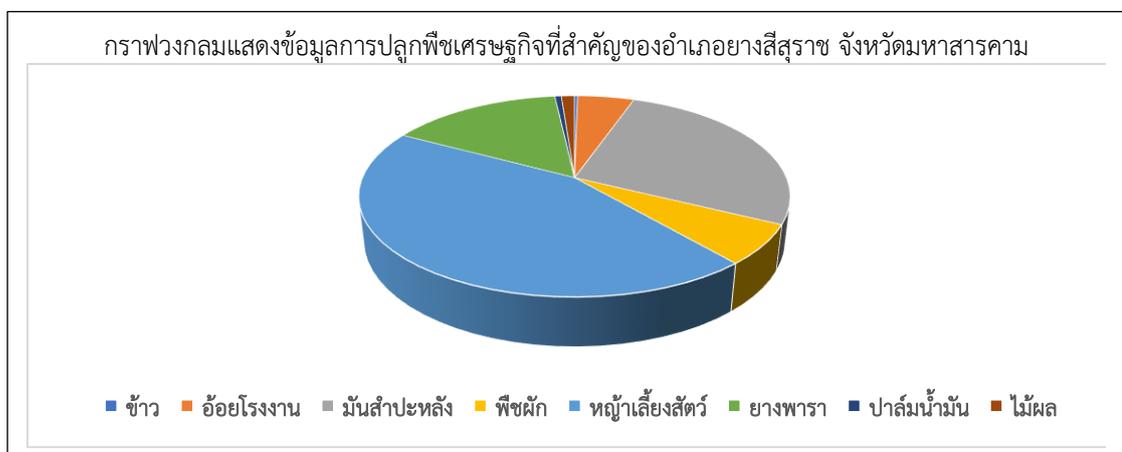
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอยางสีสุราช พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๙๒,๓๗๔.๐๔ ไร่ รองลงมาคือมันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๗๙๓.๒๕ ไร่ และยางพารา มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๔๕๑.๗๕ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ปาล์มน้ำมัน พืชผัก ไม้ผล กล้วย้าเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอยางสีสุราช,จังหวัดมหาสารคาม												
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	กล้วย้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	รวมทั้งหมด
ยางสีสุราช	๒๐,๖๒๕	๑๒,๓๐๓.๐๓	๑๐.๕๐	๖๖๙	-	-	๑๐	๒๙.๗๕	๑๔๗.๗๕	-	-	-	๑๓,๑๗๐.๐๓
นาภู	๒๐,๖๒๕	๑๐,๘๕๔.๕๖	๒๒.๗๕	๙๘.๒๕	-	-	๓๖	๘๘๘	๑๗.๗๕	-	๑๘.๗๕	-	๑๑,๙๓๖.๐๙
วางดิง	๒๖,๙๖๓	๒๒,๒๒๑.๔๐	-	๘.๒๕	-	-	๗๕	๒๐๐	๖๐.๕๐	-	๕	-	๒๒,๕๗๐.๑๕
บ้านกู่	๑๖,๐๗๑	๑๓,๑๗๕.๘๘	๓๐	๑.๗๕	-	-	๑๕	๑๐	๕๐	๑๒	-	-	๑๓,๒๙๔.๖๓
ดิงเมื่อ	๑๖,๐๗๑	๗,๔๙๙.๙๗	-	-	-	-	-	-	๓๒.๕๐	-	๗	-	๗,๕๓๙.๔๗
สิริวัง	๑๔,๑๑๘	๑๐,๕๖๓.๐๗	๑๑.๗๕	๑๖	-	-	-	๕๐	๕๕	-	-	-	๑๐,๖๙๕.๘๒
หนองบัว	๒๐,๔๒๑	๑๕,๗๕๖.๑๓	๗๓.๖๗	-	-	-	๕๑.๒๕	๑๒๐	๗๕.๒๕	๕	๔	-	๑๖,๐๘๕.๓๐
รวม	๑๓๑,๕๘๙	๙๒,๓๗๔.๐๔	๑๔๘.๖๗	๗๙๓.๒๕	๐	๐	๑๘๗.๒๕	๑,๒๙๗.๗๕	๔๕๑.๗๕	๑๗	๓๔.๗๕	๐	๙๕,๒๙๑.๔๙

ที่มา : <https://farmer.doae.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช,พ.ศ.๒๕๖๘)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอยางสีสุราช มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มทำขนมบ้านโดน	นายประเสริฐ แก่นดี	กล้วยกรอบแก้ว	๕	๖	เวียงแดง
๒	กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านบุงงิ้ว	นางวิไล พรหมจันทร์	ผ้าไหม	๑๐	๙	เวียงแดง
๓	กลุ่มจักสานบ้านหนองบัว	นาย หนู ทาจะปู	กระติ๊บข้าว	๑๖	๑๗	นาภู
๔	กลุ่มทำขนมบ้านหัวช้าง	นาง ชัญญ์ชนพร ทันบุญมา	กระทรีبيب	๓๒	๔	บ้านกู่
๕	กลุ่มสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	นาง ทวี ทองย่อย	กระเป่า	๔๘	๙	หนองบัวสันต
๖	กลุ่มทอเสื่อกกบ้านหนองบัว	นาง จุฬาลักษณ์ ปินไธสง	กระเป่าจากเสื่อกก	๓๘	๑๗	นาภู
๗	กลุ่มจักสาน หมู่ที่ ๒	นาง ชนิดา พาวงค์	กระเป่าพลาสติก	๑๙	๒	ยางสีสุราช
๘	กลุ่มผลิตของใช้ด้วยพลาสติก	นาง สมร อิติบุตรตา	กระเป่าสะพายใหญ่เส้น	๖๕		เวียงแดง
๙	กลุ่มทอผ้าบ้านกุดตะเข้	นาย ประเสริฐ เป้งไชโยม	กลุ่มทอผ้าบ้านกุดตะเข้	๑๐๓ ม.๔	๔	ยางสีสุราช
๑๐	กลุ่มปลูกข้าวหอมนิลชีวภาพ	นาง ละมุล พลจันทร์ทีก	กลุ่มปลูกข้าวหอมนิลชีวภาพ	๖๗		หนองบัวสันต
๑๑	กลุ่มทำขนมบ้านโดน	นาง สนั่น พิณสุริยะ	กล้วยกรอบแก้ว	๕	๖	เวียงแดง
๑๒	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วยบ้านหนองบัว	นาง บุญเทียน สายไธสง	กล้วยฉาบ	๔๗	๑๗	นาภู
๑๓	กลุ่มทำขนมบ้านหนองรูแค้เหนือ	นางสาว ศิริลักษณ์ สำราญดี	กระทรีพัฟ	๑๔๐	๔	หนองบัวสันต
๑๔	กลุ่มแปรรูปขนมบ้านโนนรัง	นาง จินตนา วงศ์วงจันทร์	ขนมกล้วยกรอบแก้ว	๓๔	๒	บ้านกู่
๑๕	กลุ่มแม่บ้านบ้านป่าโพธิ์	นาง บุญจันทร์ นามภักดี	ขนมข้าวพอง	๑๐๓	๑๐	นาภู
๑๖	กลุ่มแปรรูปขนมบ้านโนนรัง	นาง จินตนา วงศ์วงจันทร์	ขนมข้าวพองโบราณ	๓๔	๒	บ้านกู่
๑๗	กลุ่มแปรรูปขนมบ้านโนนรัง	นาง จินตนา วงศ์วงจันทร์	ขนมข้าวแต่น้ำแดงโม	๓๔	๒	บ้านกู่
๑๘	กลุ่มทำขนมบ้านหัวช้าง	นาง ชัญญ์ชนพร ทันบุญมา	ขนมดอกจอก	๓๒	๔	บ้านกู่
๑๙	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดงเมืองน้อย	นาง ฉ่ำ ศรีทน	ขนมทองพับ	๕๒	๑	ดงเมือง
๒๐	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดงเมืองน้อย	นาง ฉ่ำ ศรีทน	ขนมทองม้วน	๕๒	๑	ดงเมือง
๒๑	กลุ่มแปรรูปขนมบ้านโนนรัง	นาง จินตนา วงศ์วงจันทร์	ขนมทองม้วนโบราณ	๓๔	๒	บ้านกู่

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน(ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๒๒	กลุ่มแปรรูปขนม บ้านโนนรัง	นาง จินตนา วงศ์วังจันทร์	ขนมพองโบราณ	๓๔	๒	บ้านกู่
๒๓	กลุ่มผู้ผลิตข้าวพื้นบ้าน อาหารปลอดภัย ตำบลบ้านกู่	นาย บุญมา สุวรรณศรี	ข้าวมะลิแดง	๔๑	๙	บ้านกู่
๒๔	บ.กิจวิเศษ กรุป จำกัด	นาง วิภาดา พงษ์พันทนา	ข้าวสารบรรจุถุงตรา กิจวิเศษ	๔๕	๑๐	นาภู
๒๕	วิสาหกิจชุมชนการเกษตร บ้านป่าโพธิ์	นาง วิภาดา พงษ์พันทนา	ข้าวสารบรรจุถุงตรา โพธิ์ทอง	๔๕	๑๐	นาภู
๒๖	กลุ่มข้าวเหนียวบ้านหนอง บัวแปะ	นาย ตะวัน ดวงแก้ว	ข้าวเหนียว	๔๐	๑	สร้างแข่ง
๒๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ดงเมืองน้อย	นาง ฉ่ำ ศรีทน	ข้าวแต่น้ำแดงโม	๕๒	๑	ดงเมือง
๒๘	กลุ่มปลูกพืชด้วยวิถี เกษตรอินทรีย์	นายสันต์ ปุริมาโน	คีนฉ่าย	๒๓	๘	นาภู
๒๙	กลุ่มสัมมาชีพบ้านหนอง บัวแปะ	นางสร้อยรัตน์ โคตรไกรสา	ซาโบบ่มอน	๗๐	๑	สร้างแข่ง
๓๐	กลุ่มปลูกหมอนเลี้ยงไหม วิสาหกิจชุมชนบ้านหนอง บัวแปะ	นาย บุญถม พลบุญ	ดอกไม้ชนิดผิว	๓๒	๑	สร้างแข่ง
๓๑	กลุ่มจักสานบ้านหนองบัว	นาย หนู ทาจะปู	ตะกร้า	๑๖	๑๗	นาภู
๓๒	กลุ่มสานตะกล้าจาก เส้นพลาสติก	นาง ทวี ทองย่อย	ตะกร้า	๔๘	๙	หนองบัวสันต
๓๓	กลุ่มจักสาน หมู่ที่ ๒	นาง ชนิดา พาวงค์	ตะกร้าพลาสติก	๑๙	๒	ยางสีสุราช
๓๔	นางทองสี สมศรี	นาง ทองสี สมศรี	ตะกร้าพลาสติก	๑๐	๘	หนองบัวสันต
๓๕	กลุ่มปลูกพืชด้วยวิถี เกษตรอินทรีย์	นายสันต์ ปุริมาโน	ต้นหอม	๒๓	๘	นาภู
๓๖	กลุ่มผลิตรูปเพื่อจำหน่าย	นางประนอม แสงสี	รูปหอม	๒๒	๙	บ้านกู่
๓๗	กลุ่มแม่บ้านกุ่มน้อย	นาง ไพบุลย์ แสนสุวรรณ	น้ำยาล้างจาน		๙	บ้านกู่
๓๘	กลุ่มสัมมาชีพบ้านหนอง บัวแปะ	นางสร้อยรัตน์ โคตรไกรสา	น้ำลูกหมอน	๗๐	๑	สร้างแข่ง
๓๙	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านหัวช้าง	นาง สง แก้วจุมพล	ปลาร้าบอง		๔	บ้านกู่
๔๐	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านหัวช้าง	นาง สง แก้วจุมพล	ปลาส้ม		๔	บ้านกู่
๔๑	กลุ่มปลูกพืชด้วยวิถีเกษตร อินทรีย์	นายสันต์ ปุริมาโน	ผักกวางตุ้ง	๒๓	๘	นาภู
๔๒	กลุ่มปลูกพืชด้วยวิถีเกษตร อินทรีย์	นายสันต์ ปุริมาโน	ผักบุ้งจีน	๒๓	๘	นาภู

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน (ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๔๓	กลุ่มปลูกผักอินทรีย์ของดี ยางสีสุราช	นาย สุรพล ปะถานะ	ผักปลอดสารพิษ	๔๐	๑๗	นาฏ
๔๔	กลุ่มทอผ้าไหม บ้านเจริญผล	นางสาวสมควร คาระโก	ผ้าขาวม้า	๕๘	๑๑	สร้างแข่ง
๔๕	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านป่าโพธิ์	นาง พุทธา จันสุข	ผ้าขาวม้าไหม	๘๕	๑๐	นาฏ
๔๖	กลุ่มทอผ้าไหม	นาง พริ้ง วิริยะ	ผ้าขาวม้าไหม	๔๘	๑๓	ยางสีสุราช
๔๗	กลุ่มภูษาคัดศิลา บ้านหนองบัวแปะ	นาง หนูญาณ บุตรโคตร	ผ้าคลุมไหล่ไหม	๖	๑	สร้างแข่ง
๔๘	กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม วิสาหกิจชุมชนบ้านหนอง บัวแปะ	นาย บุญถม พลบุญ	ผ้าคลุมไหล่	๓๒	๑	สร้างแข่ง
๔๙	กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านหนอง หญ้าปล้อง	นาง จันทรีที พูลเจริญ	ผ้าคลุมไหล่	๒๘	๖	บ้านกู่
๕๐	กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหม บ้านโนนแห่	นาง สุวรรณ เสาอึ้งอ่อง	ผ้าคลุมไหล่	๑๕	๕	บ้านกู่
๕๑	กลุ่มทอผ้าไหม	นาง อภิตา บุญมี	ผ้าคลุมไหล่ (ฝ้าย)	๘๐	๑๐	ยางสีสุราช
๕๒	กลุ่มทอผ้าบ้านเวียงยาง	นาง สะอาด สีทอง	ผ้าคลุมไหล่	๑๔	๕	ยางสีสุราช
๕๓	กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้าน หนองแวงใต้	นาง ทองพูน ปะเทสัง	ผ้าทอพื้นเมือง (ผ้ามัดหมี่)	๕๑	๘	หนองบัวสันต
๕๔	กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหม บ้านโนนแห่	นาง สุวรรณ เสาอึ้งอ่อง	ผ้าฝ้าย	๑๕	๕	บ้านกู่
๕๕	กลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านหนอง หญ้าปล้อง	นาง จันทรีที พูลเจริญ	ผ้าฝ้าย	๒๘	๖	บ้านกู่
๕๖	กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหม บ้านโนนแห่	นาง สุวรรณ เสาอึ้งอ่อง	ผ้าฝ้าย (ผ้าทอลายขัด)	๑๕	๕	บ้านกู่
๕๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านหนองแปน	นาง ส้ำอางค์ สัมปัญญ์	ผ้าฝ้ายเย็บมือ	๑๑๓	๖	ยางสีสุราช
๕๘	กลุ่มสัมมาชีพบ้านเวียงใหม่ ม.๑๒	นายมนต์ชัย ทองตาม	ผ้าพันคอ	๘๕	๑๒	ยางสีสุราช
๕๙	กลุ่มทอผ้าไหม	นาง อภิตา บุญมี	ผ้าพันคอ (ฝ้าย)	๘๐	๑๐	ยางสีสุราช
๖๐	กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม วิสาหกิจชุมชนบ้านหนอง บัวแปะ	นาย บุญถม พลบุญ	ผ้าพื้นจากสีธรรมชาติ	๓๒	๑	สร้างแข่ง
๖๑	กลุ่มทอผ้าบ้านหนองซุ่น ม.๖	นาย สวัสดิ์ มิปะทัง	ผ้าพื้นเรียบ	๑๓	๖	หนองบัวสันต
๖๒	กลุ่มทอผ้าบ้านเวียงยาง	นาง สะอาด สีทอง	ผ้ามัดหมี่	๑๔	๕	ยางสีสุราช
๖๓	กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม วิสาหกิจชุมชนบ้านหนอง บัวแปะ	นาย บุญถม พลบุญ	ผ้ามัดหมี่จากสี ธรรมชาติ	๓๒	๑	สร้างแข่ง

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน (ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๖๔	กลุ่มทอผ้าบ้านป่าตอง	นาง ทองศรี บุคคุดคง	ผ้าสไบ	๖๓	๓	บ้านกู่
๖๕	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านป่าโพธิ์	นาง พุทธา จันสุข	ผ้าโสร่ง	๘๕	๑๐	นาภู
๖๖	กลุ่มภูษาศักศิลา บ้านหนองบัวแปะ	นาง หนูญาณ บุตรโคตร	ผ้าไหมพันคอ	๖	๑	สร้างแข่ง
๖๗	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านป่าโพธิ์	นาง พุทธา จันสุข	ผ้าไหมพันเรียบ	๘๕	๑๐	นาภู
๖๘	กลุ่มทอผ้าบ้านป่าตอง	นาง ทองศรี บุคคุดคง	ผ้าไหมพันเรียบ	๖๓	๓	บ้านกู่
๖๙	กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม บ้านโนนรัง	นางสาว รัตดา ยอดวงทอง	ผ้าไหมพันเรียบ	๘๓	๒	บ้านกู่
๗๐	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านยาง ตลาด	นาง อุดม หม่องคำมี	ผ้าไหมพันเรียบ	๑๓	๙	ยางสีสุราช
๗๑	กลุ่มทอผ้าไหมสี่ธรรมชาติ บ้านโนนสวรรค์	นาง สมบูรณ์ กอนโรสง	ผ้าไหมพันเรียบ	๕๕	๑๐	สร้างแข่ง
๗๒	กลุ่มทอผ้าไหม	นาง อภิตา บุญมี	ผ้าไหมพันเรียบ	๘๐		ยางสีสุราช
๗๓	กลุ่มภูษาศักศิลา บ้านหนองบัวแปะ	นาง หนูญาณ บุตรโคตร	ผ้าไหมพันเรียบ	๖	๑	สร้างแข่ง
๗๔	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านบัวทอง	นาง ทศนี วงษ์วิลา	ผ้าไหมพันเรียบ	๘๖		วางดง
๗๕	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านเจริญ ผล	นางสาวสมควร คาระโก	ผ้าไหมพันเรียบ	๕๘	๑๑	สร้างแข่ง
๗๖	กลุ่มภูษาศักศิลา บ้านหนองบัวแปะ	นาง หนูญาณ บุตรโคตร	ผ้าไหมมัดหมี่	๖	๑	สร้างแข่ง
๗๗	กลุ่มทอผ้าไหม	นาง พริ้ง วิริยะ	ผ้าไหมมัดหมี่	๔๘	๑๓	ยางสีสุราช
๗๘	กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม วิสาหกิจชุมชน บ้านหนองบัวแปะ	นาย บุญถม พลบุญ	ผ้าไหมมัดหมี่	๓๒	๑	สร้างแข่ง
๗๙	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านป่าจิก	นาง จำปี แสนโคตร	ผ้าไหมมัดหมี่	๒๖	๖	นาภู
๘๐	กลุ่มทอผ้าไหม	นาง ม้วย ยศคำลือ	ผ้าไหมมัดหมี่	๓๖		วางดง
๘๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านหนองแปน	นาง สำอางค์ สัมปัญญ์	ผ้าไหมมัดหมี่	๑๑๓	๖	ยางสีสุราช
๘๒	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านป่าโพธิ์	นาง พุทธา จันสุข	ผ้าไหมมัดหมี่	๘๕	๑๐	นาภู
๘๓	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านยาง ตลาด	นาง อุดม หม่องคำมี	ผ้าไหมมัดหมี่	๑๓	๙	ยางสีสุราช
๘๔	นางประดับ แก้วหานาท	นาง ประดับ แก้วหานาท	ผ้าไหมมัดหมี่	๓๗		ยางสีสุราช
๘๕	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านเจริญ ผล	นางสาวสมควร คาระโก	ผ้าไหมมัดหมี่	๘๐	๑๑	ยางสีสุราช
๘๖	กลุ่มทอผ้าไหม	นาง อภิตา บุญมี	ผ้าไหมมัดหมี่	๒๘	๖	บ้านกู่
๘๗	กลุ่มทอผ้าฝ้าย บ้านหนองหญ้าปล้อง	นาง จันทรีที่ พูลเจริญ	ผ้าไหมมัดหมี่	๑๕	๖	ยางสีสุราช
๘๘	กลุ่มทอผ้าไหม บ้านหนองกอก	นาง เห่ง โพธิ์แสงดา	ผ้าไหมมัดหมี่	๘๐	๓	ยางสีสุราช

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน (ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๘๙	กลุ่มทอผ้าไหม บ้านหนองจิก	นาง ลุน วันชาติ	ผ้าไหมมัดหมี่	๖๘	๗	บ้านกู่
๙๐	กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม บ้านพังคี	นาง ทองใส สระแก้ว	ผ้าไหมมัดหมี่	๑๙	๙	สร้างแข่ง
๙๑	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านบุงจ้าว	นาง ด้วง สงสีทอง	ผ้าไหมมัดหมี่	๑๓๒	๙	วางดง
๙๒	กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม บ้านโนนรัง	นางสาว รัตดา ยอดวงทอง	ผ้าไหมมัดหมี่	๘๓	๒	บ้านกู่
๙๓	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนอง บัวสันตุ	นาง ลักษณ์ณี พาหะพรม	ผ้าไหมมัดหมี่	๕๔	๑	หนองบัวสันตุ
๙๔	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านสว่าง	นาง เกษร พลทัพบ	ผ้าไหมมัดหมี่	๔๒	๖	ดงเมือง
๙๕	กลุ่มทอผ้าบ้านหนองซุ่น ม.๖	นาย สวัสดิ์ มิปะทั่ง	ผ้าไหมมัดหมี่	๑๓	๖	หนองบัวสันตุ
๙๖	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านโพธิ์ชัย	นาง วาสนา ทิพย์โอสถ	ผ้าไหมมัดหมี่	๑๒๔	๑๐	ยางสีสุราช
๙๗	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านโพธิ์งาม	นาง สมพิศ พรธษา	ผ้าไหมมัดหมี่	๔๓	๙	ดงเมือง
๙๘	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านสว่าง	นาง จันศรี ปุริสา	ผ้าไหมมัดหมี่	๓๒	๗	นาภู
๙๙	กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไหม บ้านโนนแห่	นาง สุวรรณ เสาอึ้งอ่อง	ผ้าไหมมัดหมี่	๑๕	๕	บ้านกู่
๑๐๐	กลุ่มทอผ้าบ้านป่าตอง	นาง ทองศรี บุตุคอง	ผ้าไหมมัดหมี่	๖๓	๓	บ้านกู่
๑๐๑	กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม วิสาหกิจชุมชนบ้านหนอง บัวแปะ	นาย บุญถม พลบุญ	ผ้าไหมมัดหมี่ลายดอก ขจร	๓๒	๑	สร้างแข่ง
๑๐๒	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านดงปาก	นางสาว บุษราคัมภ์ ทอง ย้อม	ผ้าไหมมัดหมี่	๓	๙	ดงเมือง
๑๐๓	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านป่าโพธิ์	นาง พุทธา จินสุข	ผ้าไหมมัดหมี่ลาย ดอกขจร	๘๕	๑๐	นาภู
๑๐๔	กลุ่มทอผ้าบ้านป่าตอง	นาง ทองศรี บุตุคอง	ผ้าไหมหยอดทอง	๖๓	๓	บ้านกู่
๑๐๕	กลุ่มภูษาศักดิ์ศิลา บ้านหนองบัวแปะ	นาง หนูญาณ บุตรโคตร	ผ้าไหมโสร่ง	๖	๑	สร้างแข่ง
๑๐๖	กลุ่มเจียรไนพลอย บ้านหนองบัว	นางสาว บุญมา ปะวานะ ศรี	พลอยเม็ด	๒๐	๑๗	นาภู
๑๐๗	กลุ่มสัมมาชีพบ้านหนอง บัวแปะ	นางสร้อยรัตน์ โคตรไกรสา	สบูรังไหม	๗๐	๑	สร้างแข่ง
๑๐๘	กลุ่มผลิตภัณฑ์จาก ทองเหลืองบ้านนาภู	นาย ประชุม ย่อยกระโทก	สร้อยคอ แหวน	๑๒๔	๑	นาภู
๑๐๙	กลุ่มปลูกพืชด้วยวิถีเกษตร อินทรีย์	นายสันต์ ปุริมาโน	สลัด	๒๓	๘	นาภู
๑๑๐	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ บ้านป่าโพธิ์	นาย พีรพล คงแสง	ส้มวัว	๗๐	๑๐	นาภู

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน (ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑๑๑	กลุ่มจักสานบ้านหนองบัว	นาย หนู ทาจะปู	หวด	๑๖	๑๗	นาฏ
๑๑๒	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ บ้านป่าโพธิ์	นาย พีรพล คงแสง	เนื้อแดดเดียว	๗๐	๑๐	นาฏ
๑๑๓	กลุ่มจักสานบ้านสุขสำราญ	นาย สีลา น้อยจันวงษ์	เปลไม้ไผ่	๕๗	๘	ดงเมือง
๑๑๔	กลุ่มทอเสื่อกก		เสื่อกก	๕๕		วางดง
๑๑๕	กลุ่มทอเสื่อกกบ้านสว่าง	นาง อำนวย หล้าหนูเหมา	เสื่อกก	๒๗	๖	ดงเมือง
๑๑๖	กลุ่มทอเสื่อกกบ้านหนองพุก	นาง เคียบ ลิงขาดา	เสื่อกก	๑๑	๙	หนองบัวสันต
๑๑๗	กลุ่มทอเสื่อกกบ้านหนอง บัวชุม	นาง ราตรี นามฤทธิ์	เสื่อกก	๓๗	๕	นาฏ
๑๑๘	กลุ่มทอเสื่อกกบ้านนาฏ	นาย บุญหนา ปิดตาละตั้ง	เสื่อกก	๗๒	๑๒	นาฏ
๑๑๙	กลุ่มทอเสื่อกกบ้านหนองบัว	นาง จุฬาลักษณ์ บินไธสง	เสื่อกก(เสื่อผืน)	๓๘	๑๗	นาฏ
๑๒๐	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปเสื่อกก ของดีตำบลนาฏ	พงษ์พัฒน์ แก้วพะเนาว์	เสื่อกกมัดหมี่	๒	๒	นาฏ
๑๒๑	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปเสื่อกก ของดีตำบลนาฏ	พงษ์พัฒน์ แก้วพะเนาว์	เสื่อกกมัดหมี่แปรรูป กระเป๋าลือขอนาริรัตน์ นราขกัญญา	๒	๒	นาฏ
๑๒๒	กลุ่มทอเสื่อกกบ้านหนองบัว	นาง จุฬาลักษณ์ บินไธสง	เสื่อกกแบบพับ	๓๘	๑๗	นาฏ
๑๒๓	กลุ่มจักสานบ้านสุขสำราญ	นาย สีลา น้อยจันวงษ์	แคร่ไม้ไผ่	๕๗	๘	ดงเมือง
๑๒๔	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ บ้านป่าโพธิ์	นาย พีรพล คงแสง	ไส้กรอก	๗๐	๑๐	นาฏ
๑๒๕	กลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหาร จากเนื้อสัตว์บ้านหัวเรือ	นายชาญชัย สิวสุข	ไส้กรอกหมู	๘๘	๑๑	วางดง
๑๒๖	กลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหาร จากเนื้อสัตว์บ้านหัวเรือ	นายชาญชัย สิวสุข	ไส้อ้วไก่	๘๘	๑๑	วางดง

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอยางสีสุราช,พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๓๕
เครื่องดื่ม	-
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๖๓
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๒๘
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	-
รวม	๑๒๖

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอยางสีสุราช,พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอยางสีสุราช

ที่	ชื่อ	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก
๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นไร่บ้านโนนกระยอม	เลขที่ ๙๐ หมู่ ๑๒ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้านเปล่ง	เลขที่ ๙๘ หมู่ ๑๐ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๓	วิสาหกิจชุมชนน้ำยาเอนกประสงค์จางาน	เลขที่ ๒ หมู่ ๑๔ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหมอนเลี้ยงไหมบ้านพังคิ	เลขที่ ๑๙ หมู่ ๙ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๙
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านโพธิ์ชัย	เลขที่ ๑๒๔ หมู่ ๑๐ ตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๒๐
๖	วิสาหกิจชุมชนปลูกหมอนเลี้ยงไหมบ้านป่าตอง	เลขที่ ๖๖ หมู่ ๓ ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๗
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านแวงใหม่	เลขที่ ๓๔ หมู่ ๑๒ ตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านโพธิ์งามพัฒนา	เลขที่ ๖๘ หมู่ ๙ ตำบลดงเมือง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๕
๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองซุ่น	เลขที่ ๔๖ หมู่ ๖ ตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๔
๑๐	วิสาหกิจชุมชนการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์บ้านหนองโสน	เลขที่ ๑๐ หมู่ ๑๒ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๗
๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหมอนเลี้ยงไหมบ้านกุดตะเข้	เลขที่ ๒๒ หมู่ ๔ ตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๔
๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านป่าโพธิ์ตำบลนาภู	เลขที่ ๔๔ หมู่ ๑๐ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้านโนนกระยอม	เลขที่ ๑๒๙ หมู่ ๑๒ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ข้าวบ้านโนนกระยอม	เลขที่ ๔๐ หมู่ ๑๒ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๐
๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้านโนนกระยอมตำบลเวียงดง	เลขที่ ๘๘ หมู่ ๑๒ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๑๖	วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคพ่อพันธุ์และผสมเทียมบ้านตาพวน	เลขที่ ๒๗ หมู่ ๖ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๓
๑๗	วิสาหกิจชุมชนโรงสีข้าวชุมชนหนองแหน	เลขที่ ๖๔ หมู่ ๒ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๔
๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไหมบ้านหนองบัวแปะ	เลขที่ ๖๑ หมู่ ๑ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๐
๑๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านสะตือ	เลขที่ ๘ หมู่ ๒ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๑
๒๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเจียรไนพลอย บ้านหูลิง	เลขที่ ๑๘ หมู่ ๗ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๘

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอยางสีสุราช(ต่อ)

ที่	ชื่อ	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก
๒๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อกก บ้านหนองบัวชุม หมู่ที่ ๕ ตำบลนาภู	เลขที่ ๓๗ หมู่ ๕ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๗
๒๒	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนบ้านโนนกระยอม	เลขที่ ๔๐ หมู่ ๑๒ ตำบลเวียงคอง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๖
๒๓	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนโนนแห่	เลขที่ ๖๔ หมู่ ๕ ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๘
๒๔	วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมเรือใบจำลองบ้านโคกสะทอน	เลขที่ ๙๔ หมู่ ๘ ตำบลเวียงคอง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๗
๒๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรพัฒนาอยางสีสุราช	เลขที่ ๘๙ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๗
๒๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อกกบ้านนาภู ม.๑	เลขที่ ๑๗๒ หมู่ ๑ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๗
๒๗	วิสาหกิจชุมชนปศุสัตว์บ้านโนนกระยอม	เลขที่ ๔๖ หมู่ ๑๒ ตำบลเวียงคอง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๗
๒๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโค หมู่ที่ ๑ ต. เวียงคอง	เลขที่ ๗๐ หมู่ ๑ ตำบลเวียงคอง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๓
๒๙	วิสาหกิจชุมชนเกษตรยั่งยืนปลูกผักปลอดสารพิษ บ้านหนองรูแซ่เหนือ ม.๔	เลขที่ ๘๒ หมู่ ๔ ตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๒
๓๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเจียรไนพลอย บ.โนนสะอาด	เลขที่ ๔๓ หมู่ ๗ ตำบลเวียงคอง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๙
๓๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงกบบ้านเปล่ง	เลขที่ ๖๖ ตำบลเวียงคอง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๓๒	วิสาหกิจชุมชนร้านค้าชุมชนบ้านโนนสะอาด	เลขที่ ๑๕ หมู่ ๗ ตำบลเวียงคอง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๔
๓๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อกกบ้านสว่าง	เลขที่ ๒๗ หมู่ ๖ ตำบลดงเมือง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๘
๓๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านป่าตอง	เลขที่ ๖๖ หมู่ ๓ ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๘
๓๕	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนหนองบัวสันตเจริญสุข	เลขที่ ๔๗ หมู่ ๑ ตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๗๗
๓๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเจียรไนพลอยบ้านโนนเจริญ	เลขที่ ๕๔ หมู่ ๑๗ ตำบลเวียงคอง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๗
๓๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกเห็ดฟางบ้านหัวเรือ	เลขที่ ๔๐ ตำบลเวียงคอง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๓๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงหมูบ้านเวียงคอง	เลขที่ ๔๑ หมู่ ๑ ตำบลเวียงคอง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๓๙	วิสาหกิจชุมชนแก้วพะเนาว์ Organic Farm	เลขที่ ๙๓ หมู่ ๑๗ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๕
๔๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือบ้านกุ่ม หมู่ที่ ๑	เลขที่ ๑๐๔ ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอยางสีสุราช(ต่อ)

ที่	ชื่อ	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก
๔๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชด้วยวิถีเกษตรอินทรีย์	เลขที่ ๒๓ หมู่ ๘ ตำบลนาฎ อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๙
๔๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาหมอนไหมบ้านบุงจ้าว	เลขที่ ๖๔ หมู่ ๙ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๔๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านป่าโพธิ์	เลขที่ ๗๐ หมู่ ๑๐ ตำบลนาฎ อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๔๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมพื้นเมือง บ.เหล่าหมากคำ	เลขที่ ๑๖๖ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาฎ อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๔๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเจียรไนพลอยบ้านหนองยาง	เลขที่ ๑๕ หมู่ ๓ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๔๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตข้าวคุณภาพครบวงจรบ้านหนองบัวแปะ	เลขที่ ๙๑ หมู่ ๑ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๕
๔๗	วิสาหกิจชุมชนผักแปลงใหญ่บ้านหนองรุ้ง	เลขที่ ๕๙ หมู่ ๕ ตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๕๐
๔๘	วิสาหกิจชุมชนการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์๒	เลขที่ ๕๒ หมู่ ๒ ตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๔๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคขุนบ้านป่าตอง	เลขที่ ๘๙ หมู่ ๓ ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๕๐	วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคขุน ม.๑๐ บ้านโนนสวรรค์	เลขที่ ๔๕ หมู่ ๑๐ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๕๑	วิสาหกิจชุมชนบ้านดงแคนกลุ่มปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ ๑	เลขที่ ๑๓๙ หมู่ ๕ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๕๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้านโนนสะอาด	เลขที่ ๑๖ หมู่ ๗ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๒๔
๕๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน บ้านดงใหม่ หมู่ ๑๙	เลขที่ ๑๖๖ หมู่ ๑๙ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๕
๕๔	วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคขุนบ้านหัวเสือม.๘ ต.สร้างแข่ง อ.ยางสีสุราช	เลขที่ ๔๒ หมู่ ๘ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๗
๕๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอพรหมเช็ดเท้า หมู่ที่ ๑๕ ตำบลเวียงดง	เลขที่ ๑๙ หมู่ ๑๕ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๑
๕๖	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว หมู่๓ บ้านหนองยาง ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	เลขที่ ๓๒ หมู่ ๓ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๗
๕๗	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว หมู่๑๑ บ้านหัวเรือ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	เลขที่ ๓๔ หมู่ ๑๑ ตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๓
๕๘	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว ม.๓ บ้านป่าตอง ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	เลขที่ ๖๖ หมู่ ๓ ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๔
๕๙	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว ม.๑ บ้านดงเมืองน้อย ตำบลดงเมือง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	เลขที่ ๕๗ หมู่ ๑ ตำบลดงเมือง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๖๓
๖๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหมอนเลี้ยงไหมแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม บ้านฉนวน ม.๓ ต.สร้างแข่ง อ.ยางสีสุราช	เลขที่ ๔๙ หมู่ ๓ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๒

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอยางสีสุราช(ต่อ)

ที่	ชื่อ	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก
๖๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ ม.๑๓ บ้านสะเดาหวาน ต.นาภู อ.ยางสีสุราช	เลขที่ ๑๙ หมู่ ๑๓ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๕
๖๒	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ผัก ม.๓ ต.แวงดง	เลขที่ ๗๗ หมู่ ๓ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๐
๖๓	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว บ้านฉนวน ม.๓ ต.สร้างแข่ง อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	เลขที่ ๗๒ หมู่ ๓ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๘
๖๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านกุ่มน้อย หมู่ ๙ ต.บ้านกุ่ม อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	เลขที่ ๘๙ หมู่ ๙ ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๕๐
๖๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘,๑๑,๑๓ บ้านหนองน่อง,หนองวัด,ศรีสวัสดิ์	เลขที่ ๕๗ หมู่ ๘ ตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๔
๖๖	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวบ้านป่าโพธิ์ ม.๑๐ ต.นาภู อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	เลขที่ ๙๗ หมู่ ๑๐ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๓
๖๗	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๖,๑๖ บ้านโดน-โนนลาน ต.แวงดง อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม (๖๑)	เลขที่ ๑๐๑/๑ หมู่ ๑๖ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๘
๖๘	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๔ บ้านนกเหาะ ต.แวงดง อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	เลขที่ ๑๖ หมู่ ๔ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๐
๖๙	วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่ข้าว ม.๗ บ้านดงบาก ต.ดงเมือง อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	เลขที่ ๘ หมู่ ๗ ตำบลดงเมือง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๐
๗๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ บ้านหนองเหล็ก ม.๔ ต.ดงเมือง อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	เลขที่ ๖๖ หมู่ ๔ ตำบลดงเมือง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๕๖
๗๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านปล่อง ม.๑๐ ต.แวงดง อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	เลขที่ ๑๐๕ หมู่ ๑๐ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๖
๗๒	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘ บ้านโคกสะทอน ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	เลขที่ ๗๘ หมู่ ๘ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๕๖
๗๓	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว ม.๑๙ บ้านดงใหม่ ต.แวงดง อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	เลขที่ ๘๖ หมู่ ๑๙ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๕๐
๗๔	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว ม.๑๓ บ้านโนนสมบูรณ์ ต.แวงดง อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	เลขที่ ๔๙ หมู่ ๑๓ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๕
๗๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชสมุนไพรด้วยวิถีเกษตรอินทรีย์	เลขที่ ๒๓ หมู่ ๘ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๕
๗๖	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปเปลือกของดีตำบลนาภู	เลขที่ ๒ หมู่ ๒ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๗
๗๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มขยายพันธุ์ข้าว	เลขที่ ๑๓๖ หมู่ ๓ ตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๔
๗๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ ยั่งยืน บ้านเจริญผล	เลขที่ ๖๔ หมู่ ๑๑ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๓
๗๙	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๖,๑๖ บ้านโดน-โนนลาน ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	เลขที่ ๕ หมู่ ๖ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๔
๘๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านดงจาน	เลขที่ ๔๖ หมู่ ๑๔ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอยางสีสุราช(ต่อ)

ที่	ชื่อ	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก
๘๑	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่บุงง้าว บัวทอง ทองม่วง ต. แวงดง อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	เลขที่ ๖ หมู่ ๑๕ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๕๐
๘๒	วิสาหกิจชุมชนเจียรไนพลอยบ้านนงเกหาตำบลแวงดง	เลขที่ ๘๑ หมู่ ๔ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๘๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านหนองแปน ม.๖ ต.ยางสีสุราช อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	เลขที่ ๑๕ หมู่ ๖ ตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๔
๘๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านหนองรูแซ่เหนือ	เลขที่ ๑๔๐ หมู่ ๔ ตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๑
๘๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเพื่อจำหน่ายบ้านหนองบัวน้อย หมู่ที่ ๔	เลขที่ ๙๕ หมู่ ๔ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๓
๘๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ม.๑๔ ต.แวงดง	เลขที่ ๒๒ หมู่ ๑๔ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๘๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มขนมเงินบ้านหนองแหน ม.๒	เลขที่ ๔ หมู่ ๒ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๗
๘๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเจียรไนพลอยหนองแหน หมู่ที่ ๒	เลขที่ ๒๗ หมู่ ๒ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๔
๘๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรยั่งยืนบ้านหนองโสน ม.๑๒	เลขที่ ๖๖ หมู่ ๑๒ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอ ยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๑
๙๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้อนุรักษ์กระบือบ้านกุ่มน้อย	เลขที่ ๗๙ หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๙๑	วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงโคเนื้อ บ้านหนองบัว ตำบลนาฏ	เลขที่ ๓๐ ตำบลนาฏ อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๕
๙๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ข้าวบ้านแวงดง	เลขที่ ๔๒ หมู่ ๑ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๘
๙๓	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ บ้านหนองแหน ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	เลขที่ ๖๔ หมู่ ๒ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๐
๙๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรบ้านหนองแหน	เลขที่ ๒๑ หมู่ ๒ ตำบลแวงดง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๘
๙๕	วิสาหกิจชุมชนงานจักสานบ้านสนาม หมู่ ๒ ต.ยางสีสุราช อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	เลขที่ ๑๙ หมู่ ๒ ตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๑
๙๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโค บ้านหูลิง	เลขที่ ๕๘ หมู่ ๗ ตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๒
๙๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคหนองโสน	เลขที่ ๔๓ หมู่ ๑๒ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอ ยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๒๗
๙๘	วิสาหกิจชุมชนเกษตรฟั่งคี่ วิถียั่งยืน	เลขที่ ๓๔ หมู่ ๙ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๔
๙๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์บ้านหนองบัวชุมม.๕	เลขที่ ๓๔ หมู่ ๕ ตำบลนาฏ อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๒๖
๑๐๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงหม่อนไหม บ้านหูลิง	เลขที่ ๒๑ หมู่ ๗ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๗

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอยางสีสุราช(ต่อ)

ที่	ชื่อ	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก
๑๐๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปขนมบ้านโนนรัง	เลขที่ ๑๒๓ หมู่ ๒ ตำบลบ้านกู่ อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๑
๑๐๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรนาแปลงใหญ่บ้านนาภู หมู่ ๑	เลขที่ ๖๑ หมู่ ๑ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๐
๑๐๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตอกแปรงทำความสะอาด	เลขที่ ๔๑ หมู่ ๒ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๙
๑๐๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ใบไม้แห้ง	เลขที่ ๕๗ หมู่ ๑๕ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๙
๑๒๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านหนองแปน	เลขที่ ๑๑๓ หมู่ ๖ ตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๒๖
๑๐๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านกุน้อย	เลขที่ ๙๙ หมู่ ๙ ตำบลบ้านกู่ อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๗
๑๐๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านโนนเจริญ ม.๑๗ ตำบลเวงคง	เลขที่ ๔๙ หมู่ ๑๗ ตำบลเวงคง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๑๐๘	วิสาหกิจชุมชนเกษตรดีแปลงใหญ่ ม.๓ ต.นาภู	เลขที่ ๘๘ หมู่ ๓ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๓
๑๐๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านยางตลาดพัฒนา	เลขที่ ๑๓ หมู่ ๙ ตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๔
๑๑๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อกกหนองบัว	เลขที่ ๓๘ หมู่ ๑๗ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๐
๑๑๑	วิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้เกษตร Organic ของดียางสีสุราช	เลขที่ ๔๐ หมู่ ๑๗ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๔
๑๑๒	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวบ้านหนองบัวแปะ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	เลขที่ ๗๐ หมู่ ๑ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๑
๑๑๓	วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะ-แกะยางนคร	เลขที่ ๑๐๕ หมู่ ๕ ตำบลบ้านกู่ อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๗
๑๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านสะอาด ม.๒	เลขที่ ๔๕ หมู่ ๒ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๔๔
๑๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ หมู่ ๑๑ ตำบลเวงคง	เลขที่ ๕๘ หมู่ ๑๑ ตำบลเวงคง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๓๐
๑๑๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหัวเรือ	เลขที่ ๕๘ หมู่ ๑๑ ตำบลเวงคง อำเภอยางสีสุราช มหาสารคาม ๔๔๒๑๐	๑๑

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเลี้ยงไหมวัยอ่อนหนองบัวแปะ	-	๑	สร้างแซง	๓๐	นายบุญถม พลบุญ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มออมทรัพย์บ้านหนองบัวชุม หมู่ ๕ ตำบลนาฏ	-	๕	นาฏ	๓๐	นางราตรี กิ่งมิ่งแอส
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านป่าตอง	-	๓	บ้านกู่	๒๐	นางทองศรี บุตดีคง
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอพรหมเช็ดเท้า หมู่ที่ ๑๕ ตำบลเวียงดง	-	๑๕	เวียงดง	๒๕	นางมะลิวรรณ แก้วชิน
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าไหมบ้านหนองขุ่น	-	๖	หนองบัวสันต	๒๕	นางสุพิน วิเศษสมบัติ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปขนมบ้านโนนรัง	-	๒	บ้านกู่	๒๕	นางสุดสาคร อันทะริน
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าไหมบ้านโพธิ์ชัย	-	๑๐	ยางสีสุราช	๑๕	นางบุญสิน ชินศรี
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรฝึกแปลงใหญ่หนองรูแซ้	-	๕	หนองบัวสันต	๒๐	น.ส. รักดี กะตะศิลา
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มทอเสื่อกหนองบัว	-	๑๗	นาฏ	๑๕	นางจุฬาลักษณ์ ปินไธสง
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มพัฒนาหม่อนไหมบ้านบุงง้าว	-	๙	เวียงดง	๒๐	นางวิไล พรหมจันทร์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านหนองแปน	-	๖	ยางสีสุราช	๒๕	นางสำอังกค์ สัมปัญนัง
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านพังคิ	-	๙	สร้างแซง	๒๐	นางทองใส สระแกว
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงหม่อนไหมบ้านหูลิง	๒๑	๗	สร้างแซง	๑๕	นางจอน กุลอุษายาด
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าไหมบ้านเวียงยาง แวงใหม่ ตำบลหนองยาง	-	๑๒	ยางสีสุราช	๒๐	นางอุไร ธรรมคะโล
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปอาหาร หมู่ ๓ บ้านฉนวน ต.สร้างแซงอ.ยางสีสุราช	-	๓	สร้างแซง	๓๐	นางสำรี ยางเครือ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มทอผ้าไหมบ้านป่าโพธิ์ ตำบลนาฏ	-	๑๐	นาฏ	๒๕	นางบุญจันทร์ นามภักดี
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านกู่น้อย	-	๙	บ้านกู่	๒๐	นางไพบูรณ์ แสนสุวรรณ
กลุ่มยุวเกษตรกรยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านเหล่าหมากคำ	-	๑๕	นาฏ	๑๕	ด.ช.รัฐภูมิ ลุนปัดถา
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนอนุบาลดงเมืองน้อย	-	๒	ดงเมือง	๑๕	-
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผลิตภัณฑ์ทองเหลือง บ้านนาฏ	-	๑	นาฏ	๓๐	นายปรีชา มาบอบุตร
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแปลงใหญ่ข้าว ม.๖ ,๑๖ บ้านโตน-โนนลาน ต.เวียงดง	-	๖	เวียงดง	๓๐	นายประเสริฐ แก่นดี

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ(ต่อ)

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มปลูกผักสวนครัวปลอดภัยบ้านโนนจาน	๕๕	๕	ดงเมือง	๓๐	นายประจักษ์ ดุลยเกียรติ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์เรียนรู้เกษตร organic ของดียางสีสุราช	๔๗	๑๗	นาฎ	๔๐	นายสุรพล ปะถานะ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรนาแปลงใหญ่ใหญ่บ้านหนองรูแซ่เหนือ	๕๙	๔	หนองบัวสันต	๔๐	น.ส.รักดี กะตะศิลา
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรศูนย์ข้าวชุมชนหนองบัวสันตเจริญสุข	๔๗	๑	หนองบัวสันต	๗๑	นายสนธิ อัยยะ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรโรงสีข้าวชุมชนหนองแห่น	๖๔	๒	วางดง	๕๐	นายขันติ ทิวไธสง
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผลิตข้าวคุณภาพครบวงจรบ้านหนองบัวแปะ	๗๑	๑	สร้างแข่ง	๓๐	นายสำรวย โคตรไกรสอน

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘,๑๑,๑๓ บ้านหนองน่อง, หนองวัด,ศรีสวัสดิ์	๕๗	๘	ยางสีสุราช	๓๔	นางสุบรร อักแก้ว
กลุ่มแปลงใหญ่บ้านหนองแปน ม.๖ ต.ยางสีสุราช อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	๑๕	๖	ยางสีสุราช	๔๔	นายอุบล อาระหัง
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร ๔ ชุมชน	๔๓	๑๑	ยางสีสุราช	๑๖	นายบรรพ พืชแสงดา
กลุ่มเกษตรกรบ้านสนามหมู่ ๒	๒๕	๒	ยางสีสุราช	๙	นายกล้วย บุญพรหม
กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘,๑๑,๑๓ บ้านหนองน่อง, หนองวัด,ศรีสวัสดิ์	๕๗	๘	ยางสีสุราช	๓๔	นางสุบรร อักแก้ว
กลุ่มแปลงใหญ่บ้านหนองแปน ม.๖ ต.ยางสีสุราช อ.ยางสีสุราช จ.มหาสารคาม	๑๕	๖	ยางสีสุราช	๔๔	นายอุบล อาระหัง
แปลงใหญ่พืชผักหมู่ ๔บ้านหนองรูแซ่ ตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๕๙	๔	หนองบัวสันต	๓๐	นางสาวรักดี กะตะศิลา
แปลงใหญ่ข้าว ม.๔ บ้านหนองรูแซ่เหนือ ตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๑๔๐	๔	หนองบัวสันต	๓๓	นางศิริลักษณ์ สำราญดี
แปลงใหญ่ข้าว ม.๑ ๒ ๓ หนองบัวสันต- เจริญสุข-หนองบัวใต้ ตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๒๗	๑	หนองบัวสันต	๗๑	นายแก้ว พวงศรีเคน
แปลงใหญ่พืชผักหมู่ ๔บ้านหนองรูแซ่ ตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๕๙	๔	หนองบัวสันต	๓๐	นางสาวรักดี กะตะศิลา
กลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านสะตือ ม.๒	๔๕	๒	สร้างแข่ง	๔๔	นายบุญมี ต้นกำ

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม(ต่อ)

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มผลิตข้าวคุณภาพครบวงจรบ้านหนองบัวแปะ	๙๑	๑	สร้างแข่ง	๑๕	นายบุญฤทธิ์ ทำมีดี
แปลงใหญ่ข้าว บ้านฉนวน ม.๓	๗๒	๓	สร้างแข่ง	๓๘	นายสมรภัช พาทา
แปลงใหญ่ข้าวบ้านหนองบัวแปะ	๗๐	๑	สร้างแข่ง	๔๑	นายสำรวย โคตรไกรสร
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘ บ้านโคกสะทอน ตำบลเวงดง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔๐	๘	เวงดง	๖๐	นายวิรัตน์ บุรานะผาย
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ บ้านหนองแหน ตำบลเวงดง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๔	๒	เวงดง	๓๐	นายขันดี ติวไธสง
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๖,๑๖ บ้านโดน-โนนลาน ตำบลเวงดง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๕	๖	เวงดง	๓๓	นายประเสริฐ แก่นดี
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ บ้านหนองยาง ตำบลเวงดง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๕๓	๓	เวงดง	๕๐	นายขันดี ยมภักดี
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๑ บ้านหัวเรือ ตำบลเวงดง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	๕๐	๑๑	เวงดง	๔๒	นายชีวา โพธิ์ขำ
แปลงใหญ่ข้าว ม.๑๙ บ้านดงใหม่ ต.เวงดง	๓๗	๑๙	เวงดง	๓๐	นายประยงค์ บุญโถม
แปลงใหญ่ข้าว ม.๑๓ บ้านโนนสมบูรณ์ ต.เวงดง อ.อย่างสีสุราช จ.มหาสารคาม	๓๕	๑๓	เวงดง	๓๐	นายสมเพียร บุราณรักษ์
กลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านเปล่ง ม.๑๐ ต.เวงดง อ.อย่างสีสุราช จ.มหาสารคาม	๑๑	๑๐	เวงดง	๓๐	นายสามารถ ปานแสงขำ
แปลงใหญ่ปุงข้าว บัวทอง หนองม่วง ต.เวงดง อ.อย่างสีสุราช จ.มหาสารคาม	๑๔	๑๕	เวงดง	๕๐	นายสัญญา กิจไธสง
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๔ บ้านนกเหาะ ต.เวงดง	๖	๔	เวงดง	๔๐	นายสุข ทาดวงศรี
แปลงใหญ่พืชสมุนไพร หมู่ ๒ บ้านหนองแหน	-	๒	เวงดง	๓๐	นายสมจิตร์ สุรินทรราช
แปลงใหญ่พืชผักบ้านหัวเรือ หมู่ ๑๑ ตำบลเวงดง	๕๘	๑๑	เวงดง	๓๐	นางสายยนต์ อาจจำนง
กลุ่มปลูกพืชด้วยวิถีเกษตรอินทรีย์	๒๓	๘	นาฏ	๒๕	นายสันต์ ปุริมาโน
กลุ่มศูนย์เรียนรู้เกษตร Organic ของดีอย่างสีสุราช	๔๗	๑๗	นาฏ	๔๐	นายสุรพล ปะถานะ
กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวบ้านหนองยาง	๗๗	๓	เวงดง	๓๐	นายเสถียร ยมภักดี
กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวบ้านสะเดาหวาน	๘๘	๓	นาฏ	๓๓	นายเสถียร บุราณรักษ์
กลุ่มปลูกพืชผักบ้านหัวเรือ	๕๘	๑๑	เวงดง	๓๐	นางสายยนต์ อาจจำนง
กลุ่มปลูกผักบ้านโดนโนนลาน ตำบลเวงดง	๕	๖	เวงดง	๓๐	นายประเสริฐ แก่นดี
กลุ่มปลูกผักบ้านโนนแห่ หมู่ ๕ บ้านกู่	๑๕	๕	บ้านกู่	๕๐	นายประเสริฐ บุญไธสง
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ บ้านป่าตอง	๖๖	๓	บ้านกู่	๓๐	นายบัวภา ยั่งยืน
แปลงใหญ่ข้าว ม.๑ บ้านดงเมืองน้อย	๕๗	๑	ดงเมือง	๓๐	นายทองคาน พุริตธสง
แปลงใหญ่ข้าว ม.๔ บ้านหนองเหล็ก	๖๖	๔	ดงเมือง	๓๐	นายสุพรรณ มะลาวัน
แปลงใหญ่ข้าว ม.๗ บ้านดงบาก	๘	๗	ดงเมือง	๓๐	นายจันทิ พรหมมากุล
สหกรณ์เครดิตยูเนียนหนองบัวแปะ	๙๑	๑	สร้างแข่ง	๓,๓๐๐	นายอนันต์ พวงจำปา

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช,พ.ศ.๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

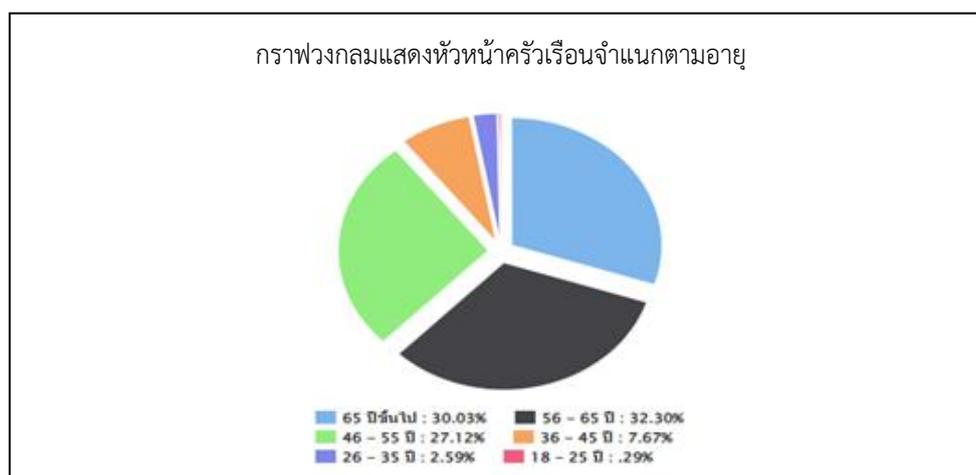
(๑) ครุว์เรือนเกษตรกร

อำเภอยางสีสุราช มีครุว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๖,๙๙๙ ครุว์เรือน โดยมีหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๒,๒๖๑ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓๐ รองลงมาอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๓ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๑๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ช่วงอายุ (ปี)	ครุว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๑๐๒	๓๐.๐๓
๕๖ - ๖๕ ปี	๒,๒๖๑	๓๒.๓๐
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๘๙๘	๒๗.๑๒
๓๖ - ๔๕ ปี	๕๓๗	๗.๖๗
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๘๑	๒.๕๙
๑๘ - ๒๕ ปี	๒๐	๐.๒๙
รวม	๖,๙๙๙	๑๐๐

ที่มา : <https://aiu.doae.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : <https://aiu.doae.go.th/พ.ศ. ๒๕๖๘>)

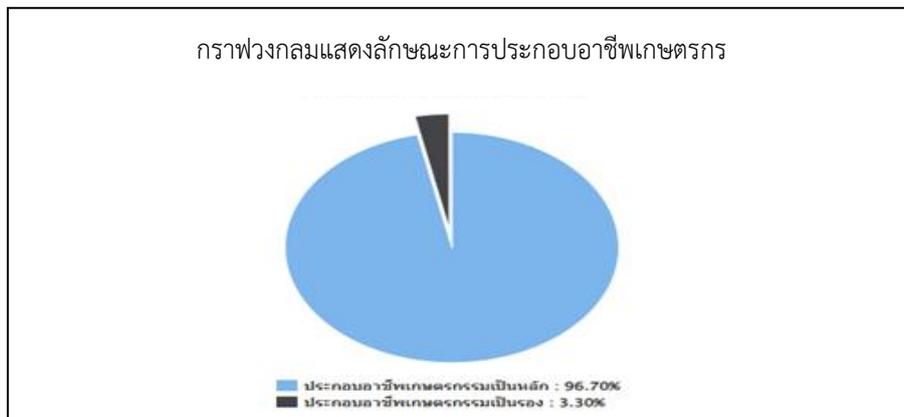
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอยางสีสุราช มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๖,๗๖๘ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๗๐ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒๓๑ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๓๐

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๖,๗๖๘.๐๐	๙๖.๗๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๓๑.๐๐	๓.๓๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : <https://aiu.doae.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๘)

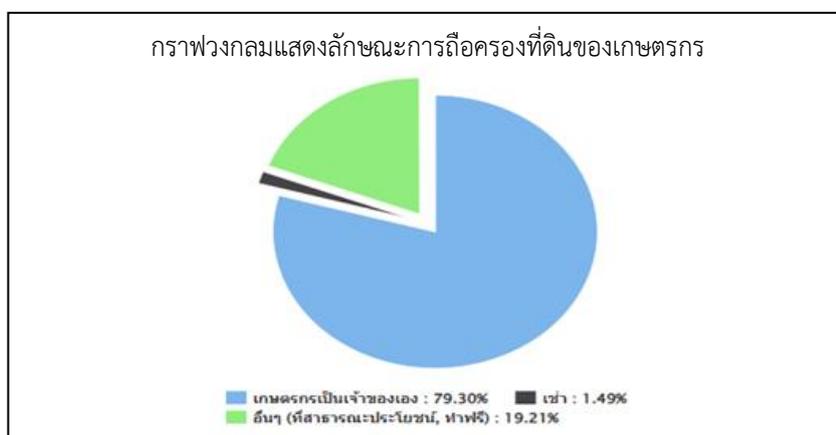
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภออย่างสีสุราช ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๖,๖๐๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๗๐ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑,๖๐๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๗๓ และเช่า จำนวน ๑๒๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๖,๖๐๕.๐๐	๘๙.๗๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๖๐๐.๐๐	๒๑.๗๓
เช่า	๑๒๔.๐๐	๑.๖๘

ที่มา : <https://aiu.doae.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : <https://aiu.doae.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๘)

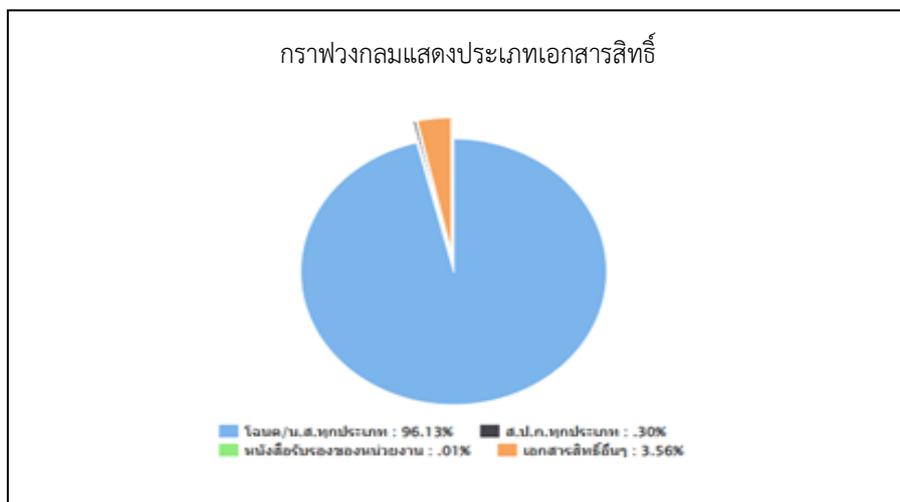
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอยางสีสุราช มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ หรือเอกสารสิทธิ์อื่น จำนวน ๒๔๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๖ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๒๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๐ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๖,๔๘๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๑๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์ เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๖,๔๘๖.๐๐	๒๐.๐๐	๑.๐๐	๒๔๐.๐๐	๖,๗๔๗

ที่มา : <https://aiu.doae.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา : <https://aiu.doae.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอยางสีสุราช มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑๐ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๘๑ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๙ กลุ่ม สมาชิก ๔๐๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๒ กลุ่ม สมาชิก ๓๑ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๑๖ แห่ง สมาชิก ๒,๖๕๖ ราย สหกรณ์จำนวน ๑ แห่ง สมาชิก ๓,๓๐๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๔๔ กลุ่ม สมาชิก ๓,๔๙๒ ราย

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ยางสีสุราช	๑	๓๐	๓	๖๐	-	-	๑๑	๒๔๘	-	-	๗	๒๑๑
นาฏ	๒	๗๐	๔	๗๕	๑	๑๖	๑๗	๓๔๘	-	-	๔	๑๓๘
แวงดง	๒	๘๐	๒	๓๕	-	-	๔๕	๑๐๗๔	-	-	๑๗	๖๒๕
บ้านกู่	๑	๓๐	๓	๖๕	-	-	๑๒	๒๕๑	-	-	๒	๘๐

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม(ต่อ)

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ดงเมือง	๑	๓๐	๑	๒๕	๑	๑๕	๕	๑๖๒	-	-	๔	๑๖๐
สร้างแข่ง	๑	๓๐	๔	๙๕	-	-	๒๑	๓๖๑	๑	๓,๓๐๐	๖	๓๖๘
หนองบัวสันต	๒	๑๑๑	๒	๔๕	-	-	๖	๒๒๑	-	-	๔	๑๖๔
รวม	๑๐	๓๘๑	๑๙	๔๐๐	๒	๓๑	๑๑๖	๒,๖๕๖	๑	๓,๓๐๐	๔๔	๓,๔๙๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภออย่างสีสุราช มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก เครือข่าย ๑๐ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๔ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๒ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
ยางสีสุราช	-	๒	-	-	-	-	๑	-	-
นาฏ	๑	๑	๒	๑	๑	-	-	-	-
แวงดง	-	๒	-	๑	-	-	-	-	-
บ้านกู่	-	๑	๑	๑	-	-	-	-	๑
ดงเมือง	-	-	-	-	-	-	๑	-	-
สร้างแข่ง	-	๒	-	-	-	-	-	-	-
หนองบัวสันต	-	๒	๑	-	-	-	-	-	-
รวม	๑	๑๐	๔	๓	๑	-	๒	-	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภออย่างสีสุราช มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๔๐๔ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๕๐ ราย รองลงมาคืออาสาปศุสัตว์ ๑๔๓ ราย หมอдинอาสา ๙๑ ราย ครูบัญชีอาสา ๙ ราย อาสาสหกรณ์ ๔ ราย อาสาฝนหลวง ๓ ราย ประมงอาสา ๒ ราย และอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน ๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ยางสีสุราช	-	๔	-	๒๓	๒๐	๑๖	-	-	-
นาภู	๑	๑	-	๒๔	๑๕	๔๐	-	-	๑
แวงดง	-	๑	-	๒๕	๑๘	๒๒	-	-	-
บ้านกู่	๑	๒	-	๑๙	๙	๑๑	-	-	-
ดงเมือง	-	--	-	๑๘	๙	๑๒	-	-	-
สร้างแข่ง	-	-	๑	๑๖	๖	๓๓	๔	-	-
หนองบัวสันต	๑	๑	๑	๑๘	๑๓	๑๖	-	๑	-
รวม	๓	๙	๒	๑๔๓	๙๑	๑๕๐	๔	๑	๑

ที่มา : <https://asa-center.doae.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภออย่างสีสุราช มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภออย่างสีสุราช มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๗ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
ยางสีสุราช	๒	น.ส.สุภาวดี จันดาบุตร นายประจักษ์ หนูไธสง	ม. ๑๐ ต.ยางสีสุราช ม. ๕ ต.ยางสีสุราช	เกษตรผสมผสาน เกษตรผสมผสาน
นาภู	๒	นายพีรพล คงแสง นายไมตรี ปุริสา	๗ ม.๑๐ ต.นาภู ๑๓๕ , ๑๐ ม.๑๐ ต.นาภู	เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่
แวงดง	๑	นายเสถียร ยมภักดี	๗๗ ม.๓ ต.แวง	วนเกษตร/ดิน
บ้านกู่	๑	นางสุดสาคร อันทริน	ม. ๒ ต.บ้านกู่	การแปรรูปอาหาร
ดงเมือง	๑	นายอุทัย อันปัญญา	ม. ๕ ต.ดงเมือง	ปศุสัตว์
สร้างแข่ง	๒	นายบุญถม พลบุญ นายปลั่งกร บัวทิพย์	ม. ๑ ต.สร้างแข่ง ม. ๑๒ ต.สร้างแข่ง	หม่อนไหม เกษตรผสมผสาน
หนองบัวสันต	๑	นายสนิท อัยยะ	๗๑ ม. ๑ ต.หนองบัวสันต	เกษตรผสมผสาน
รวม	๑๐			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรกร อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายพีรพล คงแสง

บ้านเลขที่ บ้านเลขที่ ๗๐ บ้านป่าโพธิ์ ม. ๑๐ ตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลนาภู ส่วนใหญ่ปลูกข้าว ร้อยละ ๙๐ การปลูกข้าวของเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประสบปัญหาหาค่าผลผลิตตกต่ำ ต้นทุนสูง กำไรสุทธิต่ำ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกข้าว แต่เกษตรกรสามารถปรับปรุงพื้นที่นาร่วมกับการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสม จนสามารถปลูกข้าวได้ และเกษตรกรได้มีการปรับเปลี่ยนที่เพื่อปลูกพืชแบบผสมผสาน และมีความตั้งใจที่จะพัฒนาคุณภาพและผลผลิตข้าวให้สูงขึ้น

แนวทางการพัฒนา : สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช ได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถนำไปปรับใช้ให้เข้ากับพื้นที่ของตนเองซึ่งได้ดำเนินการในหลายกิจกรรม เช่น ข้าว พืช ประมง ปศุสัตว์ โดยได้จัดตั้งศูนย์ที่ ตำบลนาภู ซึ่งศูนย์ดังกล่าว เกษตรกรสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แบบผสมผสาน จนเป็นตัวอย่งการสร้างอาชีพเสริมจากกิจกรรม การปลูก พืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ภายในแปลงเรียนรู้ได้

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เป็นต้นแบบในการเรียนรู้ของชุมชนในการผลิตสินค้าเกษตร แบบผสมผสาน เช่น การผลิตพืช (ข้าว พืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น) การผลิตสัตว์ (ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง เป็ดไข่ เป็ดเนื้อ โค) ด้านการประมง (การเลี้ยงปลานิล ตะเพียน ปลาดุก) ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และเกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การเลี้ยงสัตว์ปีก
๒. การเลี้ยงปลาในบ่อดิน

หลักสูตรบังคับ

๑. การผลิตข้าวอินทรีย์
๒. การปรับปรุงบำรุงดิน

หลักสูตรเสริม

๑. การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด
๒. การปลูกหญ้าแพงโกลา

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๙ ศูนย์

ตารางที่ ๒๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน	๑๐	นาภู	นายไมตรี บุริสา	๐๘๒-๘๕๑๔-๙๑๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภออย่างสีสุราช
จังหวัดมหาสารคาม (ต่อ)

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๒	ศูนย์จัดการดินปุ๋ย ชุมชนบ้านป่าโพธิ์ ตำบลนาภู อำเภอ อย่างสีสุราช จังหวัด มหาสารคาม	ศูนย์จัดการดินปุ๋ย ชุมชน (ศคปช.)	๑๐	นาภู	นายทอง พรอัน แสง	๐๘๕๗๖๘๐๘๑๖
๓	ศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน บ้านป่าตอง ตำบลบ้านกู่ อำเภออย่างสีสุราช จังหวัด มหาสารคาม	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.)	๓	บ้านกู่	นายบัวภา ยิ่งยืน	๐๙๑๘๖๕๐๖๑๒
๔	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน ตำบล แวงดง อำเภออย่าง สีสุราช จังหวัด มหาสารคาม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๒	แวงดง	นายวิเชียร พันวิเศษ	๐๖๓๐๒๔๗๙๑๑
๕	ศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง และเกษตร อินทรีย์ ตำบลนา ภู อำเภออย่างสีสุ ราช จังหวัด มหาสารคาม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๗	นาภู	นายพงษ์พัฒน์ แก้ว พะเนาว์	๐๖๑๓๓๙๐๗๓๔
๖	ศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง และเกษตร ผสมผสานบ้าน โพธิ์ชัย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๐	ยางสีสุ ราช	นางสาวสุภาวดี จัน ดาบุตร	๐๘๙๐๕๘๐๕๐๕

ที่มา : <https://learningpoint.doae.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๓ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม (ต่อ)

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๗	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรอินทรีย์ ตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	หนองบัวสันต	นายสนิท อัยยะ	๐๘๐๙๐๔๖๘๓๒
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไหมบ้านหนองบัวแปะ ตำบลสร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	ศูนย์เรียนรู้ด้านไหมอ่อนไหม	๑	สร้างแข่ง	นายบุญถม พลบุญ	๐๘๑๑๗๗๙๘๐๐
๙	ศูนย์เรียนรู้ด้านการปลูกพลู (พืชทางเลือก) ตำบลบ้านกู่ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๗	บ้านกู่	นายปรีเวช ปินะธา	๐๘๕๔๓๔๘๙๒๖
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน ตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	หนองบัวสันต	นายแก้ว พวงศรีเคน	๐๘๑๗๖๘๕๔๕๕
๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปขนมบ้านโนนรัง ตำบลบ้านกู่ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๒	บ้านกู่	นางจินตนา วงศ์วังจันทร์	๐๘๙๙๔๑๒๘๓๒

ตารางที่ ๒๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภออย่างสีสุราช
จังหวัดมหาสารคาม (ต่อ)

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เกษตร เกษตรผสมผสาน บ้านเวียงยาง ตำบล ยางสีสุราช อำเภอ ยางสีสุราช จังหวัด มหาสารคาม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๕	ยางสีสุ ราช	นายประจักษ์ หนูไธ สง	๐๘๖๒๑๘๒๓๙๑
๑๓	ศูนย์เรียนรู้วัน เกษตร ตำบลเวียงดง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	อื่นๆ วนเกษตร /ไร่นา ป่าผสม	๓	เวียงดง	นายเสถียร ยมภักดี	๐๘๖๗๘๒๗๙๗๐
๑๔	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.) บ้าน ศาลา ตำบลนาฎ อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๘	นาฎ	นายสันต์ ปุริมาโน	๐๘๘๓๐๕๐๕๘๐
๑๕	ศูนย์การจัดการ ศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)บ้านหนองบัว, หนองบัวชุม	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.)	๑๗	นาฎ	นางบุญเทียน สาย ไธสง	๐๘๒๑๑๙๓๙๕๔
๑๖	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน บ้าน หนองโสน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๑๒	สร้างแข่ง	นายปัทมกร บัวทิพย์	๐๘๔ ๓๔๔๒๖๖

ที่มา : ที่มา : <https://learningpoint.doae.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภออย่างสีสุราช

อำเภออย่างสีสุราช มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๔๗ กลุ่ม ได้แก่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว อำเภออย่างสีสุราช

ที่อยู่ แปลงใหญ่ข้าว อำเภออย่างสีสุราช

กิจกรรม การผลิตข้าวเจ้า พันธุ์ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๙๗๕ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๐๐๐ บาท
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๙๐ กก./ไร่ เป็น ๔๒๐ กก./ไร่
- เป้าหมายรายได้ ๕,๒๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๙๗๕ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. มาตรฐาน GAP
๒. มาตรฐาน อินทรีย์
๓. การแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่มันสำปะหลัง ม.๖ ตำบลยางสีสุราช อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ที่อยู่ ม.๖ บ้านหนองแปน ตำบลยางสีสุราช อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรม มันสำปะหลัง

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๙๒๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๕,๐๐๐ บาท
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๓,๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่
- เป้าหมายรายได้ ๘,๗๕๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๕,๙๒๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ท่อนพันธุ์มันสะอาด
๒. การลดต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้	
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
ข้าว					←									๓,๙๗๕	๕,๒๐๐
มันสำปะหลัง	←													๕,๙๒๐	๘,๗๕๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	ยางสีสุราช	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๖ บ้านหนองแปน	ข้าว	๔๕	๕๒๗	นายอุบล อาระหัง	๐๘๑๐๔๙๔๓๘๐
๒	ยางสีสุราช	แปลงใหญ่ข้าว ม.๕,๑๒ แวงยาง-แวงใหม่	ข้าว	๓๐	๓๐๐	นายวิเชียร สิงห์บุตดี	๐๘๒๘๓๗๓๖๙๙
๓	ยางสีสุราช	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘,๑๑,๑๓	ข้าว	๓๔	๔๐๘	นางสุบรร อักแก้ว	๐๙๗๑๐๕๙๓๓๖
๔	ยางสีสุราช	แปลงใหญ่มัน หมู่ ๖ สำปะหลัง หนองแปน	มันสำปะหลัง	๓๐	๓๒๒	นายอุบล อาระหัง	๐๘๑๐๔๙๔๓๘๐
๕	ยางสีสุราช	ข้าวหมู่ .๓ บ้านหนองกอก-ยางตลาด	ข้าว	๓๐	๔๕๒	นายบำรุง ประเสทะ	๐๙๕-๗๗๔๕๐๖๓
๖	ยางสีสุราช	ข้าว หมู่ ๔ บ้านกุดตะเข้	ข้าว	๓๐	๓๕๔	นายไพรัช สิมศิริวัฒน์	๐๙๘-๐๙๖๑๕๓๙
๗	ยางสีสุราช	ข้าวหมู่ ๑๐ บ้านโพธิ์ชัย	ข้าว	๓๐	๔๐๖	นายปรีชา โพธิ์เทพา	๐๙๓-๔๓๐๓๙๘๙
๘	นาภู	แปลงใหญ่พืชผักบ้านศาลา หมู่๘ ตำบลนาภู	พืชผัก	๔๘	๑๒	นายสันต์ ปุริมาโน	๐๘๘๓๐๕๐๕๘๐
๙	นาภู	แปลงใหญ่พืชผัก บ้านหนองบัวชุม, หนองบัว หมู่ ๑๗	พืชผัก	๔๐	๑๕	นายสุรพล ปะถานะ	๐๘๒๑๑๙๓๖๔
๑๐	นาภู	แปลงใหญ่ข้าวบ้านป่าโพธิ์ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาภู	ข้าว	๓๖	๕๗๖	นายหลอง พรอันแสง	๐๘๕๗๖๘๐๘๑๖
๑๑	นาภู	แปลงใหญ่ข้าวบ้านสะเดาหวาน หมู่ที่ ๓ ตำบลนาภู	ข้าว	๔๐	๓๓๒	นายสุภี จำเจริญ	๐๘๗๒๓๗๘๒๘๘
๑๒	นาภู	แปลงใหญ่ข้าวบ้านสะเดาหวาน หมู่ที่ ๓ ตำบลนาภู	ข้าว	๓๕	๕๑๗	นายเสถียร บุราณรักษ์	๐๘๖๑๕๑๓๓๘๙
๑๓	แวงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๘ บ้านโคกสะทอน	ข้าว	๖๐	๗๕๔	นายวิรัตน์ บุราณผาย	๐๙๗๑๑๔๙๑๙๕

ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน (ต่อ)

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่	ประธาน	เบอร์โทร
๑๔	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑๓ บ้านโนนสมบูรณ์	ข้าว	๔๕	๔๖๑	นายสมเพียร บุราณรักษ์	๐๘๒๑๑๘๒๔๖๗
๑๕	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๔ บ้านนงเกะ	ข้าว	๓๐	๕๙๖	นายวิโรจน์ บุราณรักษ์	๐๖๔๙๑๙๔๘๑๑
๑๖	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑๙ บ้านดงใหม่ ต.เวียงดง	ข้าว	๔๔	๕๖๔	นายคมสันต์ กลมไธสง	๐๙๐-๘๗๙๐๙๒๒
๑๗	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑๐ บ้านเปล่ง ต.เวียงดง	ข้าว	๓๘	๖๙๕	นายสามารถ ปานแสงขำ	-
๑๘	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ๙,๑๕,๑๘ บุ่งงิ้ว-บัวทอง-หนองม่วง	ข้าว	๕๐	๔๙๗	นายสัญญา กิจไธสง	๐๘๘-๗๒๖๗๖๘๓
๑๙	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑๑ บ้านหัวเรือ ต.เวียงดง	ข้าว	๔๒	๔๒๙	นายชีวา โพธิ์ขำ	๐๘๖-๐๔๗๕๘๕๑
๒๐	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๒บ้านหนองแหน ต.เวียงดง	ข้าว	๓๐	๓๐๐	นายขันตี ทิวไธสง	๐๙๓-๕๕๓๔๒๓๔
๒๑	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๓ บ้านหนองยาง ต.เวียงดง	ข้าว	๕๐	๘๗๘	นายขันตี ยมภักดี	๐๘๖-๔๙๒๑๖๖๘
๒๒	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๖,๑๖ บ้านโคก-โนนลาน	ข้าว	๓๓	๔๖๓	นายประเสริฐ แก่นดี	๐๘๒-๑๒๔๓๒๗๓
๒๓	เวียงดง	แปลงใหญ่พืชผัก ม.๖,๑๖ บ้านโคกโนนลาน	พืชผัก	๓๐	๑๒	นายประเสริฐ แก่นดี	๐๘๒-๑๒๔๓๒๗๓
๒๔	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๕ บ้านดงแคน	ข้าว	๓๕	๔๕๒	นายวิเชียร กลมไธสง	๐๘๕๖๓๙๐๔๓๗
๒๕	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑๒ บ้านโนนกระยอม ต.เวียงดง	ข้าว	๓๐	๓๐๐	นางศรีประภา	๐๙๘-๑๑๓๓๓๓๗๒
๒๖	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑ บ้านเวียงดง	ข้าว	๓๐	๕๒๓	นายสมชาย จันทร์เทพ	๐๙๓๐๕๔๔๒๖๐
๒๗	เวียงดง	แปลงใหญ่พืชผัก ม.๑๑ บ้านหัวเรือ	พืชผัก	๔๓	๑๕	นางสายยนต์ อาจจำนง	๐๘๖-๐๔๗๕๘๕๑
๒๘	เวียงดง	แปลงใหญ่พืชผัก ม.๑๐ บ้านเปล่ง	พืชผัก	๕๐	๔๐	นายสมพงษ์ โพธิ์เข็ม	๐๖๒๑๖๙๕๖๑๓
๒๙	เวียงดง	แปลงใหญ่สมุนไพร ม.๒ บ้านหนองแหน	สมุนไพร ผัก	๓๐	๘	นายสมจิตร สุรินทรราช	๐๙๓-๕๕๓๔๒๓๔
๓๐	เวียงดง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๖,๑๖ โคน-โนนลาน(๖๑)	ข้าว	๓๕	๕๐๓	นายประเสริฐ แก่นดี	๐๘๒-๑๒๔๓๒๗๓
๓๑	บ้านกู่	แปลงใหญ่ข้าวโนนรัง ม.๒ ต.บ้านกู่	ข้าว	๓๐	๓๖๓	นายสม ทันบุญมา	๐๘๕-๗๕๙๕๖๕๕
๓๒	บ้านกู่	แปลงใหญ่ข้าว ม.๙ บ้านกู่น้อย ต.ดงเมือง	ข้าว	๓๗	๓๑๓	นายสงคราม บุราณผาย	๐๙๑-๘๘๐๑๘๙๔
๓๓	บ้านกู่	แปลงใหญ่ข้าว ม.๓ บ้านป่าตอง ต.บ้านกู่	ข้าว	๓๕	๓๗๔	นายบัวภา ยิ่งยืน	๐๙๑๘๖๕๐๖๑๒
๓๔	บ้านกู่	แปลงใหญ่พืชผัก ม.๕ บ้านโนนแห่ ต.บ้านกู่	พืชผัก	๖๓	๑๕	นายประเสริฐ บุไธสง	๐๙๓-๐๗๙๐๗๖๑

ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม(ต่อ)

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก(คน)	จำนวนพื้นที่	ประธาน	เบอร์โทร
๓๕	ดงเมือง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๔ บ้านหนองเหล็ก	ข้าว	๔๖	๕๗๖	นายสุพรรณ มะลาวัน	๐๘๘-๕๑๒๗๖๐๕
๓๖	ดงเมือง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑ บ้านดงเมืองน้อย	ข้าว	๗๑	๘๐๑	นายทองคำน พุริตไธสง	๐๖๔๒๒๐๘๘๑๔๙
๓๗	ดงเมือง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๗ บ้านดงบาก	ข้าว	๓๐	๓๓๐	นายจันทร์ พรมากุล	๐๘๔๗๙๒๕๓๒๑
๓๘	สร้างแข่ง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๓ บ้านฉนวน	ข้าว	๔๐	๔๐๐	นายสมรักษ์ พาหา	๐๘๖-๒๓๑๖๑๘๙
๓๙	สร้างแข่ง	แปลงใหญ่ข้าวหมู่๒ บ้านสะอาด	ข้าว	๔๖	๖๒๙	นายบุญมี ต้นกำ	๐๘๒-๘๕๒๘๓๑๙
๔๐	สร้างแข่ง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑ บ้านหนองบัวแปะ	ข้าว	๕๘	๕๔๓	นายพิสิทธิ์ อ่ำปะมาเทา	๐๖๑-๑๕๖๘๕๓๙
๔๑	สร้างแข่ง	แปลงใหญ่ข้าว (สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน จำกัด) ม.๑ บ้านนาภู	ข้าว	๓๐	๔๓๐	นายนคร สร้อยเสนา	๐๘๕๕๗๑๐๑๐๘
๔๒	สร้างแข่ง	แปลงใหญ่ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ม.๑ บ้านหนองบัวแปะ	หม่อนไหม	๓๓	๗๖	นายบุญถม พลบุญ	๐๘๑-๑๗๗๙๘๐๐
๔๓	หนองบัวสันต	แปลงใหญ่พืชผักหมู่ ๔ บ้านหนองรูแซ่ ตำบลหนองบัวสันต อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	พืชผัก	๓๐	๒๐	นางสาวรักดี กะตะศิลา	๐๘๒๗๕๔๘๙๘๐
๔๔	หนองบัวสันต	แปลงใหญ่ข้าว ม.๔ บ้านหนองรูแซ่เหนือ ตำบลหนองบัวสันต อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	ข้าว	๓๓	๕๕๐	นางศิริกษิ์ สำราญดี	๐๙๘-๐๙๖๓๖๒๘
๔๕	หนองบัวสันต	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑,๒,๓ บ้านหนองบัว-เจริญสุข-หนองบัวใต้ ตำบลหนองบัวสันต อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม	ข้าว	๗๑	๘๓๑	นายสนิท อัยยะ	๐๖๑-๐๖๐๔๖๗๕
๔๖	เวางดง	แปลงใหญ่โคเนื้ออย่างสีสุราช	โคเนื้อ	-	-	-	-
๔๗	สร้างแข่ง	แปลงใหญ่ปลาตะเพียน	ปลาตะเพียน	-	-	-	-

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช., พ.ศ.๒๕๖๘

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอยางสีสุราช

ตารางที่ ๓๐ แสดงทรัพยากรดินอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	-	-
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๓๙.๐๕	๐.๒๖
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๙๒,๖๙๙.๓๕	๙๙.๗๔

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๘)

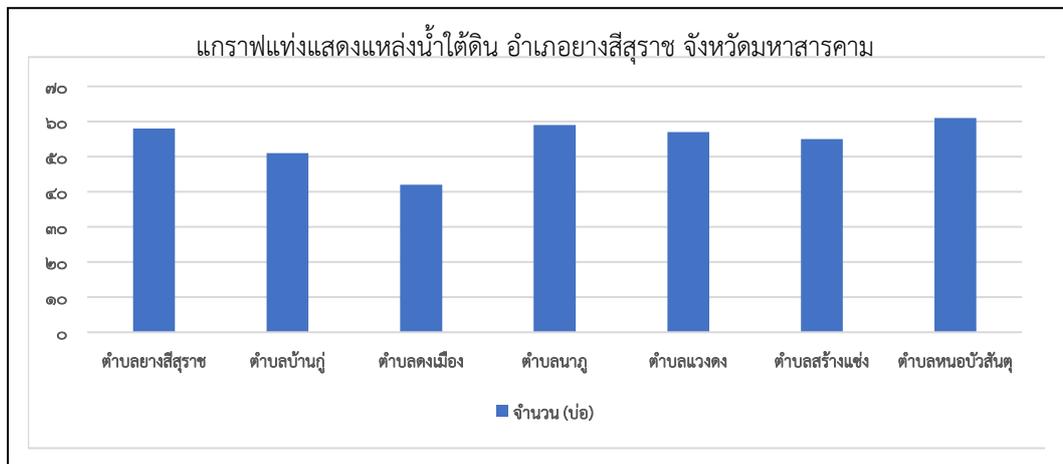
ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอยางสีสุราช เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๙ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำ บ่อบาดาลอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม และบ่อดิน (ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๘) รวมทั้งสิ้น ๓๘๓ บ่อ (แหล่งน้ำไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด ๑,๒๕๐ ลบ.ม.) แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลยางสีสุราช	จำนวน ๕๘ บ่อ
ตำบลบ้านกู่	จำนวน ๕๑ บ่อ
ตำบลดงเมือง	จำนวน ๔๒ บ่อ
ตำบลนาภู	จำนวน ๕๙ บ่อ
ตำบลแวงดง	จำนวน ๕๗ บ่อ
ตำบลสร้างแข่ง	จำนวน ๕๕ บ่อ
ตำบลหนองบัวสันต	จำนวน ๖๑ บ่อ

ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

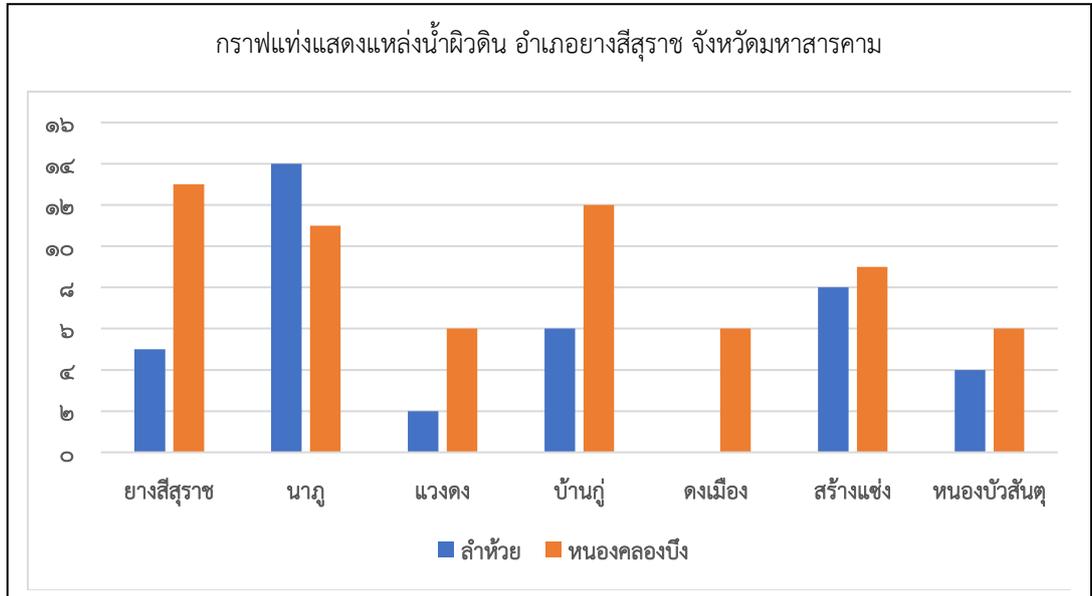
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อ่างเขาย่างสีสุราช มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๓๘๓ แห่ง ลำห้วยสาธารณะ ๓๙ สาย โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน - แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน - แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน - แห่ง และแหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน - แห่ง

ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอ่างเขาย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอ่างเขาย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)

ไม่มี

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภออย่างสีสุราช มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๔๒,๐๙๔.๐๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔๑,๙๐๗.๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๕๕ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๘๖.๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๔

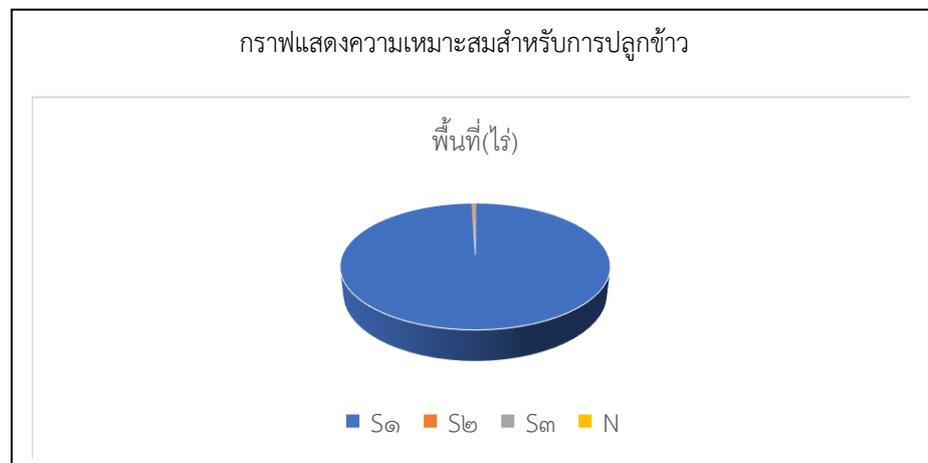
ตารางที่ ๓๑ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภออย่างสีสุราช	๔๑,๙๐๗.๖๙	๑๘๖.๓๙	-	-	๔๒,๐๙๔.๐๘

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภออย่างสีสุราช (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภออย่างสีสุราช (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘)

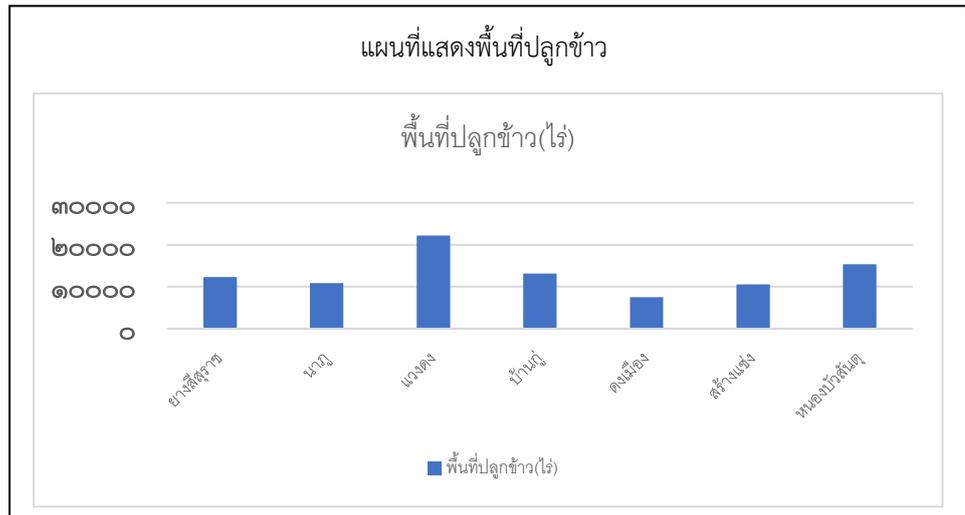
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๙๒,๓๗๔.๐๓ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลแวงคง จำนวน ๒๒,๒๒๑.๔๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลหนองบัวสันตุน จำนวน ๑๕,๗๕๖.๑๓ ไร่ และตำบลบ้านกู่ จำนวน ๑๓,๑๗๕.๘๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	อย่างสีสุราช	๑๒,๓๐๓.๐๓
๒	นาภู	๑๐,๘๕๔.๕๖
๓	แวงคง	๒๒,๒๒๑.๔๐
๔	บ้านกู่	๑๓,๑๗๕.๘๘
๕	ดงเมือง	๗,๔๙๙.๙๗
๖	สร้างแข่ง	๑๐,๕๖๓.๐๗
๗	หนองบัวสันตุน	๑๕,๗๕๖.๑๓
	รวม	๙๒,๓๗๔.๐๓

ที่มา: <https://farmer.doae.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภออย่างสีสุราช

(ที่มา : <https://farmer.doae.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภออย่างสีสุราช มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๙๐,๙๘๕.๒๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๕,๙๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๖,๖๖๕.๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔๓,๔๐๗.๐๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๗๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๐,๘๙๖.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙๘

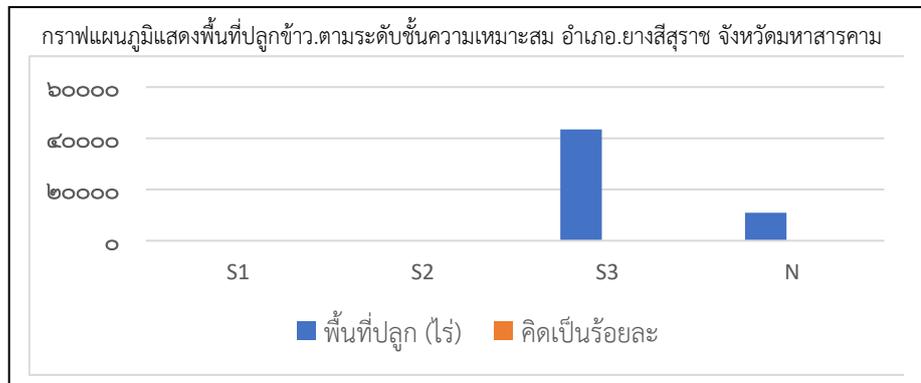
ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภออย่างสีสุราช	๑๕.๙๔	๓๖,๖๖๕.๔	๔๓,๔๐๗.๐๒	๑๐,๘๙๖.๘๕	๙๐,๙๘๕.๒๒

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอยางสีสุราช
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘)

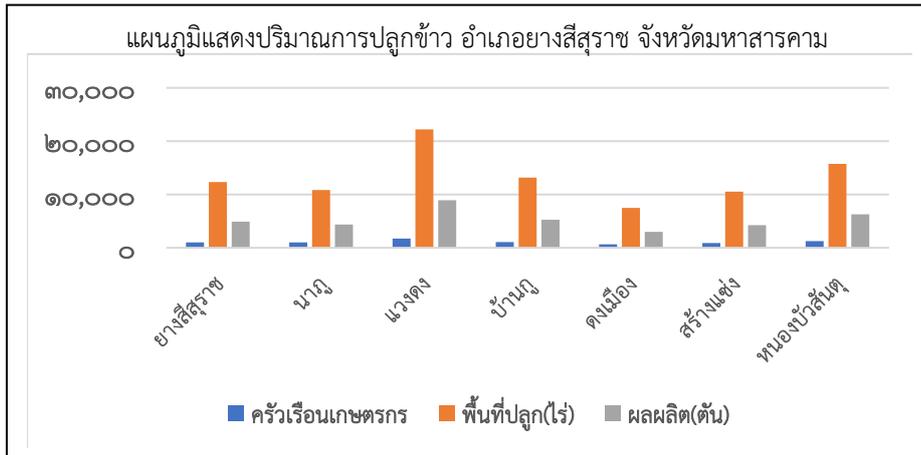
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอยางสีสุราช มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๙๒,๓๗๔.๐๓ ไร่ ๗,๓๔๘ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลเวงตง จำนวน ๒๒,๒๒๑.๔๐ ไร่ จำนวน ๑,๗๑๒ ครัวเรือน รองลงมาคือ ตำบลหนองบัวสันต จำนวน ๑๕,๗๕๖.๑๓ ไร่ ๑,๒๖๗ ครัวเรือน และตำบลบ้านกู่ จำนวน ๑๓,๑๗๕.๘๘ ไร่ ๑,๐๗๑ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ยางสีสุราช	๑,๐๒๕	๑๒,๓๐๓.๐๓	๑๒,๓๐๓.๐๓	๔๙๒๑.๒๑	๐.๔
นาภู	๑,๐๓๐	๑๐,๘๕๔.๕๖	๑๐,๘๕๔.๕๖	๔๓๔๑.๘๒	๐.๔
เวงตง	๑,๗๑๒	๒๒,๒๒๑.๔๐	๒๒,๒๒๑.๔๐	๘๘๘๘.๕๖	๐.๔
บ้านกู่	๑,๐๗๑	๑๓,๑๗๕.๘๘	๑๓,๑๗๕.๘๘	๕๒๗๐.๓๕	๐.๔
ดงเมือง	๖๗๔	๗,๔๙๙.๙๗	๗,๔๙๙.๙๗	๒๙๙๙.๙๘	๐.๔
สร้างแข่ง	๘๙๘	๑๐,๕๖๓.๐๗	๑๐,๕๖๓.๐๗	๔๒๒๕.๒๒	๐.๔
หนองบัวสันต	๑,๒๖๗	๑๕,๗๕๖.๑๓	๑๕,๗๕๖.๑๓	๖๓๐๒.๔๕	๐.๔
รวม	๗,๓๔๘	๙๒,๓๗๔.๐๓	๙๒,๓๗๔.๐๓	๓๖๙๔๙.๕๙	๐.๔

ที่มา : <https://farmer.doae.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา : <https://farmer.doae.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี พันธุ์ข้าวนิยมใช้พันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และ กข.๖ กข ๑๕

(๒) การเตรียมดิน เกษตรกรเริ่มไถในเดือนมีนาคม-เมษายน แยกเป็น ๒ ขั้นตอน คือ ไถตะ

และ ไถแปร

(๓) การปลูกเริ่มหว่านข้าวในเดือนต้นพฤษภาคม - มิถุนายน

(๔) ระบบการให้น้ำในการทำนาจะอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

(๕) การดูแลรักษา มีการตรวจพันธุ์ปน สม่่าเสมอ แต่ช่วงที่เกษตรกรสามารถสังเกตข้าวปนได้ชัดเจน คือช่วงก่อนข้าวออกรวงในเดือนสิงหาคม

(๖) การใส่ปุ๋ย ปุ๋ยรองพื้น ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ ในอัตรา ๑๕ กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ ในอัตรา ๕ กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ ในอัตรา ๑๐ กก./ไร่ หลังการปักดำ ๗-๑๐ วัน หรือ ๒๕-๓๐ วันหลังการหว่านข้าว ปุ๋ยแต่งหน้า ใช้ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ ในอัตรา ๑๐ กก./ไร่ ก่อนการสุกแก่ ๒ เดือนครึ่ง

(๗) การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม โดยใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร รถเกี่ยวข้าว บางครัวเรือนทำการเก็บเกี่ยวโดยใช้แรงงานคน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การตากข้าวเพื่อให้ความชื้นลดลง ให้เหลือประมาณ ๑๓-๑๕ % ก่อนไปจำหน่าย

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูมีการนำเชื้อไตรโคเดอร์มา มาใช้ป้องกันโรคไหม้ข้าว

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภออย่างสีสุราช มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←	△	→			←	▽	→

สัญลักษณ์ ←→ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←-----→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในอำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภออย่างสีสุราช มีต้นทุนการผลิตข้าวนอกพื้นที่เขตชลประทาน มีต้นทุนการปลูกข้าว เป็นเงิน ๓,๙๗๕ บาท

ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
ไถดะ			๒๕๐			
ไถแปร			๒๕๐			
ไถยกร่อง (กรัมเบอร์)			-			
พันธุ์ข้าว			๓๗๕			
ปลูก หว่าน			๖๐๐			
ค่าวัชพืช			๓๐๐			
กลบร่อง			-			
ดายหญ้า			-			
ปุ๋ย ๑๐ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)			๙๘๐			
ค่าแรงใส่ปุ๋ย			๒๐๐			
ให้น้ำ			-			
เก็บเกี่ยว			๗๐๐			
คิบ ต้นละ ๖๐			-			
บรรทุกต้นละ ๑๒๐ บาท			๑๒๐			
ค่าบริการ			๒๐๐			
ค่าเช่า			-			
รวม			๓,๙๗๕			

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘)

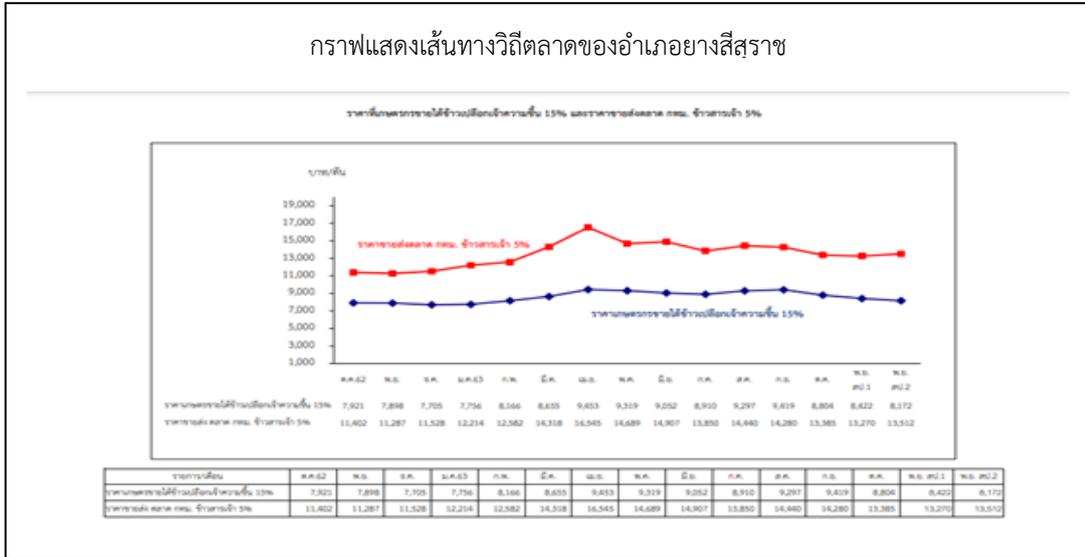
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

สถานการณ์การราคาข้าวเปลือกที่ผ่านมา คาดว่าราคาข้าวเปลือกเจ้าเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้และข้าวเปลือกเหนียวปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย ขณะที่ราคาข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง เนื่องจากปัจจุบันมี คู่แข่งขันมากขึ้น อาทิ เวียดนาม และกัมพูชา จึงส่งผลต่อราคาข้าวหอมมะลิไทยลดลง ราคาข้าวเปลือกปัจจุบัน ราคาข้าวเปลือก เจ้ามะลิ ๑๐๕ ราคา ต้นละ ๑๓,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท ราคาข้าว เปลือก ข้าวเหนียว กข.๖ ราคา ต้นละ ๑๐,๐๐๐ - ๑๒,๐๐๐ บาท

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ช่องทางการไหลหรือกระจายสินค้าข้าวเปลือกจากไร่นาของเกษตรกรผ่านผู้ทำหน้าที่ทางการตลาดในระดับต่างๆ มีพ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อตามจุดรับซื้อหรือท่าข้าวต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภออย่างสีสุราช เพื่อส่งสู่โรงสีหรือแหล่งรับซื้อใหญ่ ๆ ผู้ประกอบการโรงสีและแหล่งรับซื้อข้าว ซึ่งเป็นสถานที่รวบรวมผลผลิตข้าวเปลือก เพื่อนำมาจัดสีเป็นข้าวสารหรือเพื่อการเก็งกำไร โรงสีและผู้ประกอบการจุดรับซื้อข้าวต่าง ๆ จะอาศัยราคาจากนายหน้า และพ่อค้าในตลาดส่งออกมาเป็นข้อมูลในการกำหนดราคาอ้างอิงในการรับซื้อข้าวในตลาดท้องถิ่นหรือจากไร่นาของเกษตรกร การค้าข้าวของเกษตรกรในพื้นที่อำเภออย่างสีสุราช ต้องผ่านขบวนการค้าหลายขั้นตอน นับตั้งแต่ผ่านมือพ่อค้าข้าวใน

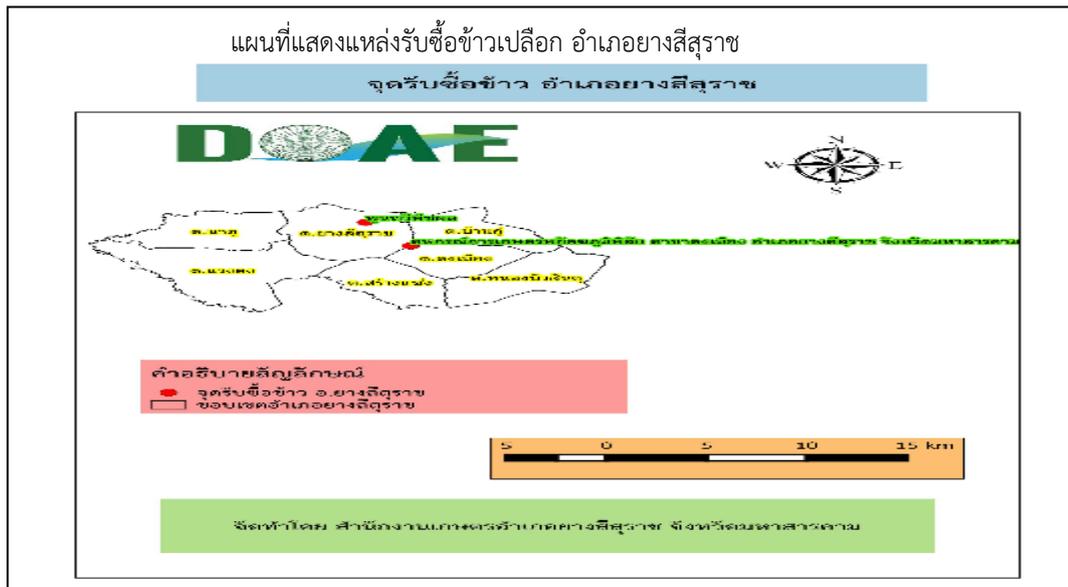
ท้องถิ่น โรงสี จุดรับซื้อ และผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดราคาข้าวเปลือกคือ โรงสี โดยผู้ประกอบการโรงสีจะแปลงราคาจากข้าวสารมาเป็นข้าวเปลือก เพราะโรงสีทราบดีกว่าต้นทุนในการสีข้าวของตนต่อตันข้าวเปลือกนับเป็นเท่าใดและอัตราการเปลี่ยนข้าวเปลือกให้เป็นข้าวสารประกอบด้วยสัดส่วนของข้าวชนิดใดบ้าง ดังนั้น ผู้มีบทบาทในการกำหนดราคาข้าวเปลือกในตลาดท้องถิ่น คือ โรงสี

ภาพที่ ๓๔ แสดงวิถีการตลาดข้าว อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอยางสีสุราช มีโรงงานรับซื้อ รวม ๓ แห่ง คือพูนทวีพืชผล อัตรากำลังซื้อ ๗๐๐ ตัน/ปีการผลิต และสหกรณ์การเกษตรพยุคนภูมิพิสัย สาขาตมเมือง อำเภอยางสีสุราช อัตรากำลังซื้อ ๖,๐๐๐ ตัน/ปีการผลิต และลานบ้านกุดตะเข้ อัตรากำลังซื้อ ๖,๐๐๐ -๑๐,๐๐๐ ตัน/ปี

ภาพที่ ๓๕ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวเปลือก อำเภอยางสีสุราช
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอยางสีสุราช มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย องค์กรความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายไมตรี ปุริสา	๑๐	นาฏ	ยางสีสุราช	๒๕๖๖	ทำนา
๒	นายประเสริฐ แก่นดี	๖	เวียงดง	ยางสีสุราช	๒๕๖๑	ทำนา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

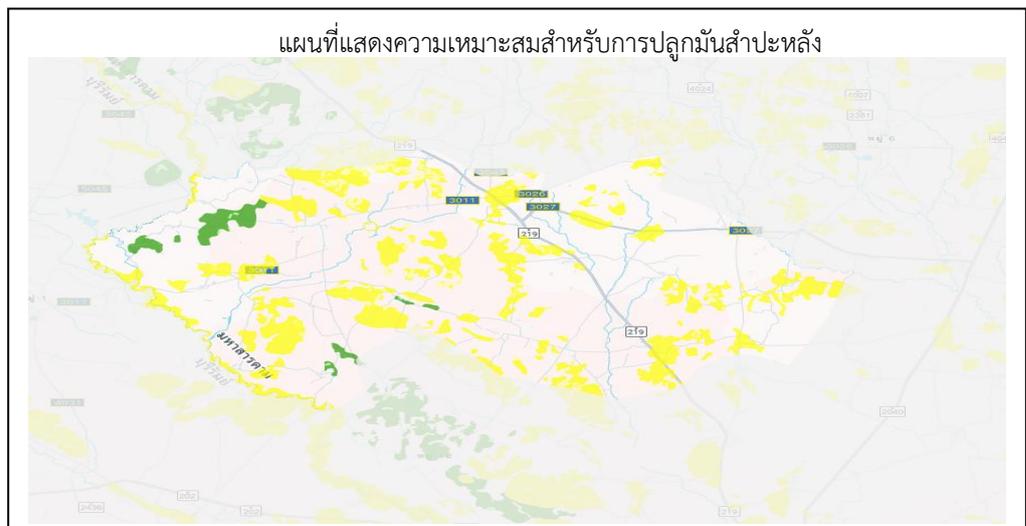
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอยางสีสุราช มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๒๘,๐๑๕.๐๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒,๒๗๕.๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๒๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๕,๗๓๙.๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๘๘

ตารางที่ ๓๗ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

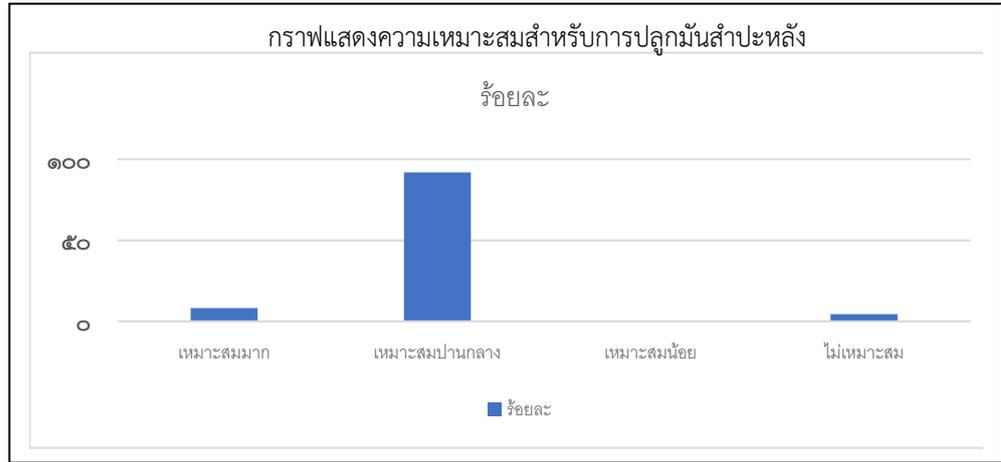
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอยางสีสุราช	๒,๒๗๕.๓	๒๕,๗๓๙.๗๖	-	-	๒๘,๐๑๕.๐๖

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอยางสีสุราช

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมันสำปะหลัง อำเภอขามเฒ่า (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอขามเฒ่า, พ.ศ.๒๕๖๘)

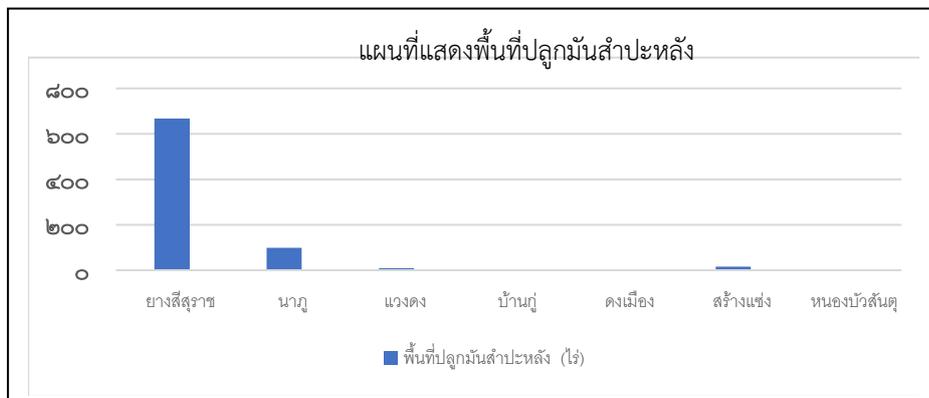
(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๗๙๓.๒๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลขามเฒ่า จำนวน ๖๖๗ ไร่ รองลงมาคือตำบลนาภู จำนวน ๙๘.๒๕ ไร่ และตำบลสร้างแข่ง จำนวน ๑๖ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)
๑	ขามเฒ่า	๖๖๗
๒	นาภู	๙๘.๒๕
๓	แวงดง	๘.๒๕
๔	บ้านกุ่ม	๑.๗๕
๕	ดงเมือง	-
๖	สร้างแข่ง	๑๖
๗	หนองบัวสันต	-
รวม		๗๙๓.๒๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอขามเฒ่า พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอขามเฒ่า (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอขามเฒ่า, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภออย่างสีสุราช มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน . ๔,๘๑๓.๒๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน .๖๓.๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒,๐๖๓.๕๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒,๖๘๕.๙๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘

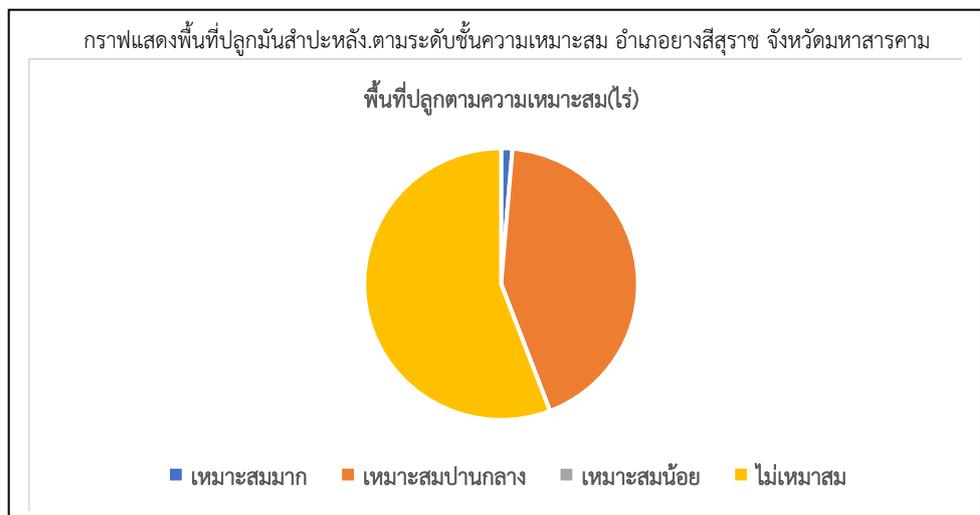
ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภออย่างสีสุราช

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภออย่างสีสุราช	๖๓.๗๔	๒,๐๖๓.๕๗	-	๒,๖๘๕.๙๔	๔,๘๑๓.๒๕

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๓๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภออย่างสีสุราช (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๔๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภออย่างสีสุราช (ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘)

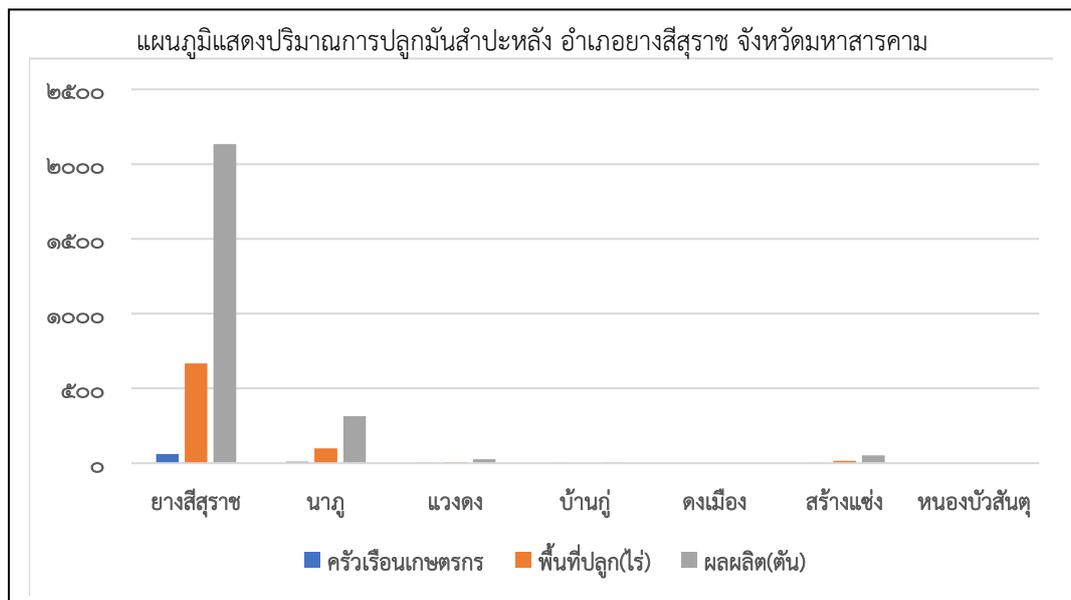
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภออย่างสีสุราช มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๗๙๓.๒๕ ไร่ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลอย่างสีสุราช จำนวน ๖๖๗ ไร่ จำนวน ๖๑ ครัวเรือน รองลงมาคือ ตำบลนาฏ จำนวน ๙๘.๒๕ ไร่ ๙ ครัวเรือน และตำบลสร้างแข่ง จำนวน ๑๖ ไร่ ๒ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
อย่างสีสุราช	๖๑	๖๖๗	๖๖๗	๒,๑๓๔.๔	๓.๒
นาฏ	๙	๙๘.๒๕	๙๘.๒๕	๓๑๔.๒๔	๓.๒
แวงดง	๓	๘.๒๕	๘.๒๕	๒๖.๔	๓.๒
บ้านกู่	๑	๑.๗๕	๑.๗๕	๕.๖	๓.๒
ดงเมือง	๐	-	-	๐	๓.๒
สร้างแข่ง	๒	๑๖	๑๖	๕๑.๒	๓.๒
หนองบัวสันต	๐	-	-	๐	๓.๒
รวม	๗๖	๗๙๓.๒๕	๗๙๓.๒๕	๒,๕๓๑.๘๔	๓.๒

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดีเลือกต้นพันธุ์ใหม่และสด หรือตัดไว้ไม่เกิน ๑๕-๓๐ วัน (ขึ้นอยู่กับพันธุ์) จากต้นที่สมบูรณ์อายุ ๘-๑๒ เดือน ไม่มีโรค และแมลงทำลาย ตัดท่อนพันธุ์ยาวประมาณ ๒๐-๒๕ เซนติเมตร ให้มีจำนวนตาไม่น้อยกว่า ๕ ตา และตาไม่ซ้ำ แซ่ท่อนพันธุ์ด้วยสารเคมี กำจัดแมลง เพื่อกำจัดเพลี้ยแป้งที่ติดมากับท่อนพันธุ์ และช่วยป้องกันการระบาดในระยะ ๑ เดือนแรก หรือแช่ท่อนพันธุ์ในน้ำ หรือน้ำผสมยูเรีย โดยใช้ยูเรีย ๔๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

แช่ ๒ ชั่วโมง หรือแช่ค้างคืน ช่วยให้ท่อนพันธุ์ งอกเร็วและสม่ำเสมอ และยังช่วยเพิ่มอัตราการรอดท่อนพันธุ์ที่มีคุณภาพต่ำ ในพื้นที่ส่วนมากใช้พันธุ์มันสำปะหลังเกษตรศาสตร์ ๕๐ และห้วยบง ๖๐ ระยะเวลา ๗๒

(๒) การเตรียมดิน ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือ ปุ๋ยคอก ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ทุก ๒ ปี ปลุกพืชตระกูลถั่ว หรือ ปอเทือง อัตรา ๘-๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ แล้วไถกลบขณะออกดอก ๕๐% เป็นปุ๋ยพืชสดช่วยเพิ่มธาตุอาหารในดิน ใส่ปูน ๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่เมื่อดินเป็นกรด หรือดินเปรี้ยวหรือมีค่าความเป็นกรดต่ำกว่า ๕ ไถ ๒ ครั้งด้วยผาน ๓ และผาน ๗ ไถลึกประมาณ ๘ - ๑๒ นิ้วและยกร่องปลูก

(๓) การปลูก มันสำปะหลังเป็นพืชที่ขยายด้วยลำต้นโดยอายุของท่อนพันธุ์ที่เหมาะสมจะอยู่ในช่วง ๘-๑๒ เดือนขนาดความยาวของท่อนพันธุ์ประมาณ ๒๐ - ๒๕ เซนติเมตรมีจำนวนตาประมาณ ๕ ตาขึ้นไปต่อ ๑ ท่อนพันธุ์ ปลูกระยะ ๘๐x๘๐ หรือ ๘๐x๑๐๐ หรือ ๑๐๐x๑๐๐ เซนติเมตร (จำนวนต้น ๑,๖๐๐-๒,๕๐๐ ต้นต่อไร่) การปลูกห่างจะทำให้มีวัชพืชเพิ่มขึ้น ปลูกบนสันร่อง ปักท่อนพันธุ์ตั้งตรง ลึก ๑๐ เซนติเมตร (ฤดูฝน พฤษภาคม ถึง มิถุนายน) และลึก ๑๕ เซนติเมตร (ปลายฤดูฝน ตุลาคมถึงธันวาคม)

(๔) ระบบการให้น้ำอาศัยน้ำฝน

(๕) การดูแลรักษา การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรการไถและไถยกร่อง

(๖) การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือสูตร ๑๖-๘-๑๖ ในอัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่แบ่งใส่ ๒ ครั้งละเท่าๆกันในครั้งแรกใส่หลังจากปลูกมันสำปะหลังแล้ว ๑ เดือนครั้งที่ ๒ ใส่เมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ ๓ เดือน

(๗) การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวผลผลิตเกี่ยวด้วยแรงงานคน,รถไถ เก็บเกี่ยวตลอดปี

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ทำความสะอาดหัวมันสำปะหลังโดยการนำดินที่ติดอยู่ออกให้มากที่สุด และหลีกเลี่ยงการเก็บผลผลิตในช่วงที่มีฝนตกชุก

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูแมลงศัตรูพืชพลี้ยแป้งสีชมพูมีในพื้นที่แต่ยังคงควบคุมได้ด้วยการใช้สารชีวภัณฑ์ และให้เฝ้าระวังโรคไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง ซึ่งปัจจุบันพบพื้นที่การระบาดกระจายในพื้นที่ โดยแนะนำให้เกษตรกรป้องกันโดยการไม่นำท่อนพันธุ์ที่พบการระบาดมาใช้ทำพันธุ์ในฤดูถัดไป

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภออย่างสีสุราช มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง	←→			▽	←→			△				←→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภออย่างสีสุราช มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง - บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๕,๙๒๐ บาท

ตารางที่ ๔๑ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๗ อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ไถดะ			๒๕๐		
ไถแปร			๒๕๐		
ไถยกร่อง (กริมเบอร์)			๓๐๐		
พันธุ์มันสำปะหลัง			๔๐๐		
ปลูก (รถปลูก)			๖๐๐		
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)			-		
กลบร่อง			๒๐๐		
ดายหญ้า			๖๐๐		
ปุ๋ย กก./ไร่ (๒ ครั้ง)			๑๖๐๐		
ค่าแรงใส่ปุ๋ย			๑๐๐		
เก็บเกี่ยวต้นละ ๑๒๐ บาท			๙๐๐		
บรรทุกต้นละ ๑๒๐ บาท			๑๒๐		
ค่าบริการ			๖๐๐		
ค่าเช่า			-		
รวม			๕,๙๒๐		

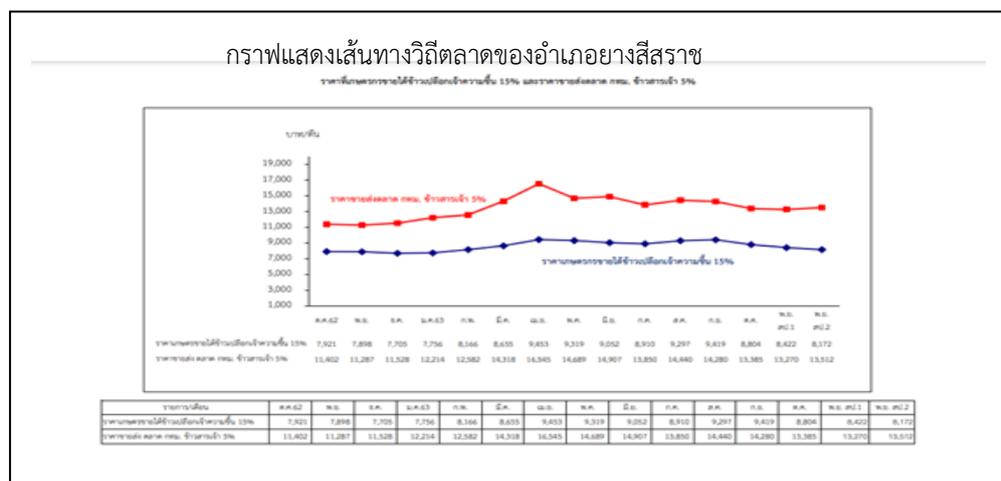
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

เนื่องจากอำเภออย่างสีสุราชไม่มีจุดรับซื้อมันสำปะหลังปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ (Supply) จำนวน ๒,๒๒๘ ตัน/ปี เกษตรกรต้องนำผลผลิตไปขาย ณ จุดรับซื้อในเขตอำเภอข้างเคียงเอง พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

(๑) วิถีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังจำนวน ๗๙๓.๒๕ ไร่ เกษตรกรยังคงนำผลผลิตไปจำหน่ายเอง ในอนาคตหากมีปริมาณการรับซื้อที่มากกว่าการผลิต และเป็นพืชที่สามารถสร้างผลกำไรให้เกษตรกร อำเภออย่างสีสุราชสามารถส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ที่เหมาะสม (Zoning) S๑ และ S๒ ได้ และเพื่อในอนาคตต่อยอดทำเป็นอาหารสัตว์

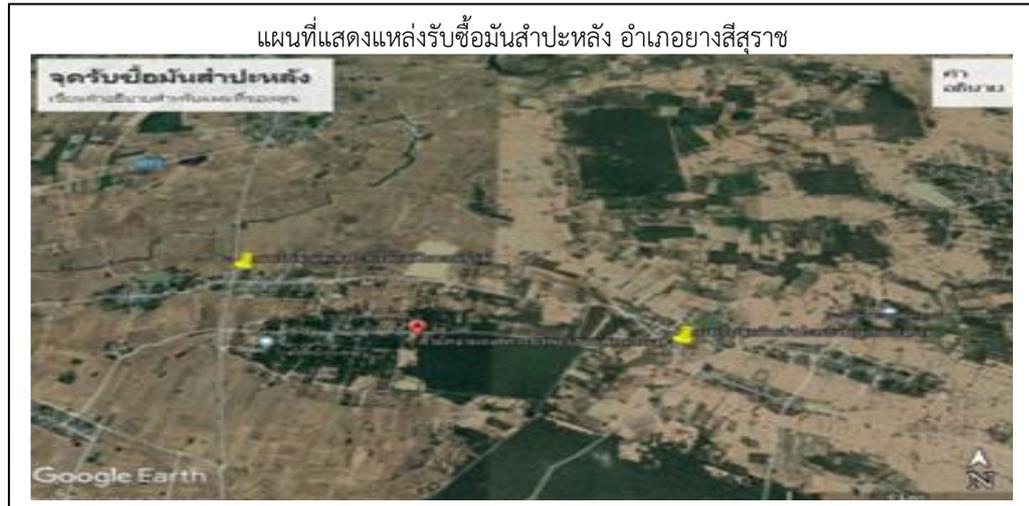

ภาพที่ ๔๓ แสดงวิถีการตลาดของ อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภออย่างสีสุราช มีโรงงานรับซื้อมันสำปะหลัง รวม ๓ แห่ง คือตำบลยางสีสุราชมีจุดรับซื้อมันสำปะหลังที่เป็นแหล่งรับซื้อขนาดใหญ่ ที่บ้านกุดตะเข้ ตำบลยางสีสุราช และมีจุดรับซื้อขนาดเล็กอยู่ในตำบลแวงดง จำนวน ๒ จุด ส่วนเกษตรกรตำบล อินต๋องนำผลผลิตไปขาย ณ จุดรับซื้อในเขตอำเภออย่างสีสุราช และอำเภอข้างเคียง ขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ ซึ่งปัจจุบันอำเภออย่างสีสุราช มีปริมาณผลผลิตมันสดทั้งหมด ๒,๕๓๑.๘๔ ตัน/ปี

ภาพที่ ๔๔ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภออย่างสีสุราช

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภออย่างสีสุราช มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านพืชไร่ จำนวน ๒ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๒ ราย องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
ตารางที่ ๔๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายอุบล อาระหัง	๖	ยางสีสุราช	ยางสีสุราช	๒๕๖๓	พืชไร่
๒	นายขันตี ยมภักดี	๓	แวงดง	ยางสีสุราช	๒๕๖๓	พืชไร่
...						

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้าอ้อย

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภออย่างสีสุราช มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกอ้อย ทั้งหมด จำนวน ๔๕,๐๖๖.๑๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๕,๐๖๖.๑๑ ไร่

คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน .๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐. คิดเป็นร้อยละ ๐

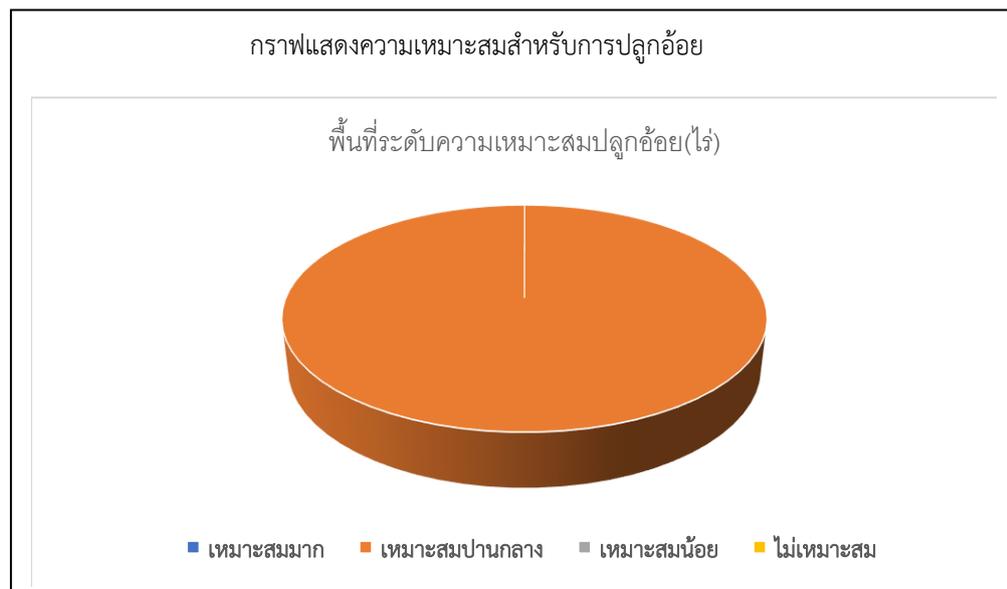
ตารางที่ ๔๓ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อย อำเภอวังสราญ จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อย (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอวังสราญ	-	๔๕,๐๖๖.๑๑	-	-	๔๕,๐๖๖.๑๑

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๔๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อย อำเภอวังสราญ (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๔๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อย อำเภอวังสราญ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวังสราญ, พ.ศ.๒๕๖๘)

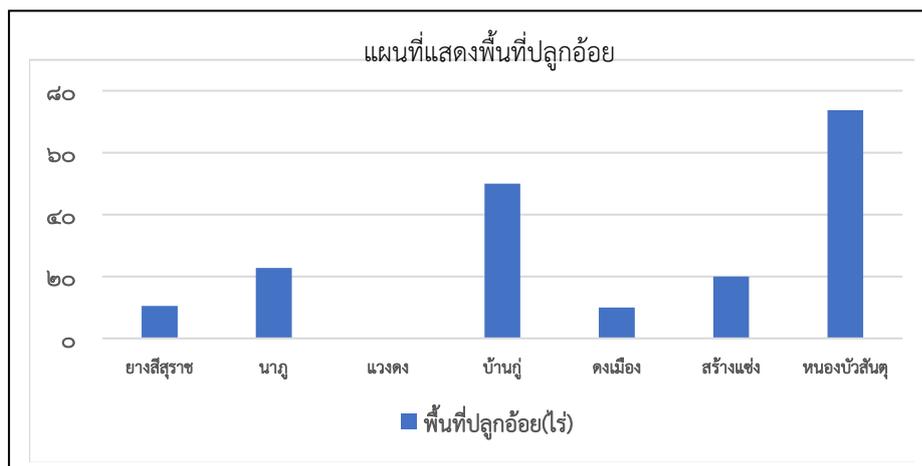
(๒) พื้นที่ปลูกอ้อย

อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ปลูกอ้อย จำนวน ๑๘๖.๙๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองบัวสันตุน จำนวน ๗๓.๖๗ ไร่ รองลงมาคือตำบลบ้านกุ่ม จำนวน ๕๐ ไร่ และตำบลนาภู จำนวน ๒๒.๗๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อย อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกอ้อย (ไร่)
๑	ยางสีสุราช	๑๐.๕๐
๒	นาภู	๒๒.๗๕
๓	แวงดง	-
๔	บ้านกุ่ม	๕๐
๕	ดงเมือง	๑๐
๖	สร้างแซง	๒๐
๗	หนองบัวสันตุน	๗๓.๖๗
รวม		๑๘๖.๙๒

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๔๗ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อย (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภออย่างสีสุราช

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกอ้อย ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภออย่างสีสุราช มีพื้นที่ปลูกอ้อย ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒,๖๓๓.๑๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีพื้นที่เหมาะปานกลาง (S๒) จำนวน ๒,๕๓๖.๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๓๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๙๖.๒๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๖

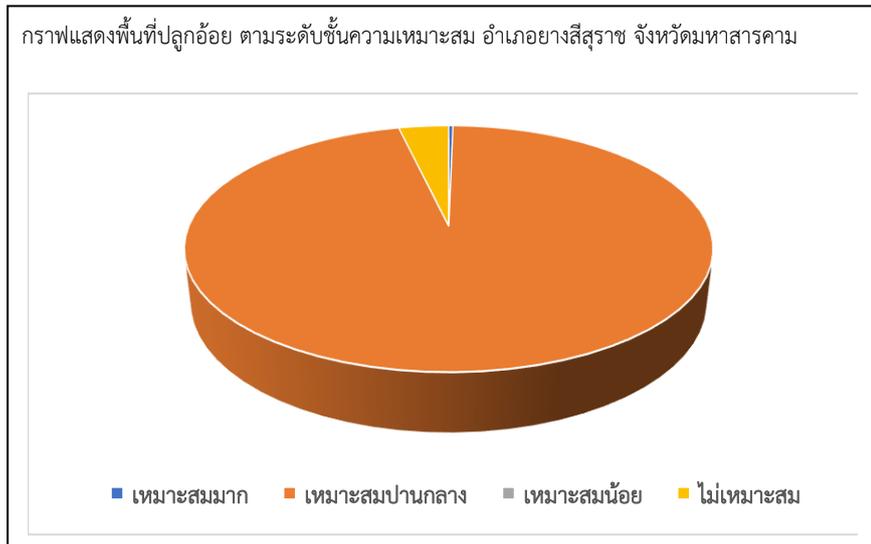
ตารางที่ ๔๕ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อย ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภออย่างสีสุราชจังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อย (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภออย่างสีสุราช	-	๒,๕๓๖.๙	-	๙๖.๒๗	๒,๖๓๓.๑๗

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๔๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อย ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภออย่างสีสุราช (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๔๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อย ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภออย่างสีสุราช (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภออย่างสีสุราช มีพื้นที่การปลูกอ้อย จำนวน ๑๘๖.๙๒ ไร่ ๒๖ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองบัวสันตุ จำนวน ๗๓.๖๗ ไร่ จำนวน ๙ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบล บ้านกู่ จำนวน ๕๐ ไร่ ๒ ครัวเรือน และตำบลนาภู จำนวน ๒๒.๗๕ ไร่ ๗ ครัวเรือน ตามลำดับ

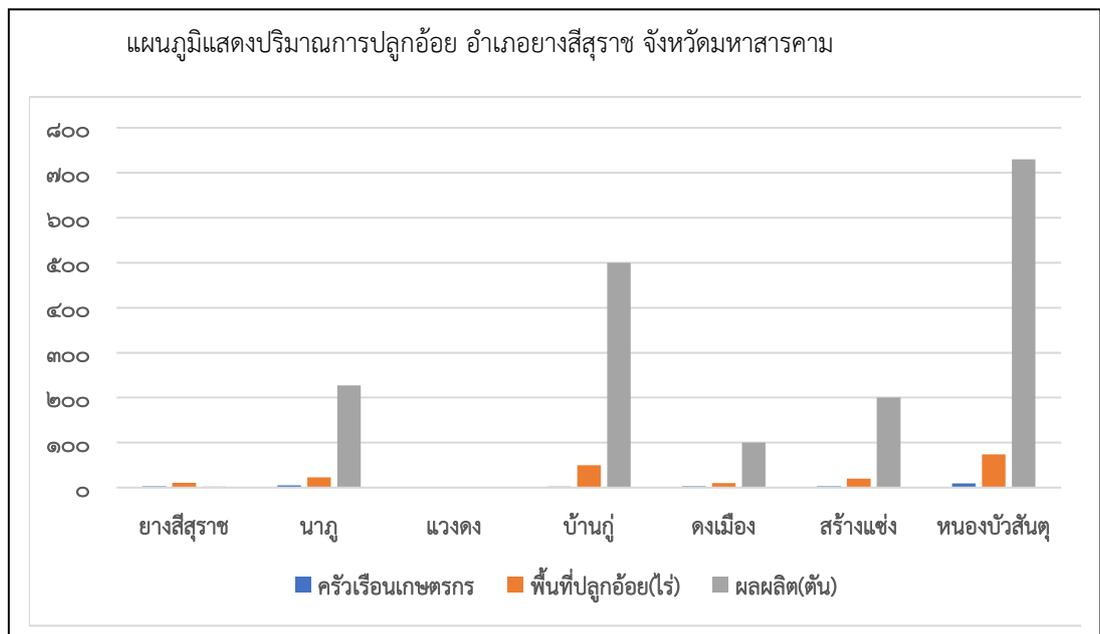
ตารางที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกอ้อย อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
อย่างสีสุราช	๓	๑๐.๕๐	๑๐.๕๐	๑๐๕	๑๐
นาภู	๕	๒๒.๗๕	๒๒.๗๕	๒๒๗.๕	๑๐

ตารางที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกอ้อย อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม(ต่อ)

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
แวงคง	๐	๐	๐	๐	-
บ้านกู่	๒	๕๐	๕๐	๕๐๐	๑๐
ดงเมือง	๓	๑๐	๑๐	๑๐๐	๑๐
สร้างแซ่ง	๓	๒๐	๒๐	๒๐๐	๑๐
หนองบัวสันต	๙	๗๓.๖๗	๗๓.๖๗	๗๓๐	๑๐
รวม	๒๔	๑๘๖.๙๒	๑๘๖.๙๒	๑,๘๖๒.๕	๑๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกอ้อย อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดีแข็งแรง ทนทาน ปลอดภัยโรคใบขาวอ้อย ใช้พันธุ์ขอนแก่น ๓

(๒) การเตรียมดิน ควรไถอย่างน้อย ๒ ครั้ง โดยไถในขณะที่ดินมีความชื้นพอเหมาะจะไถลึกอย่างน้อย ๒๐ นิ้วหรือมากกว่า จะช่วยให้รากหยั่งลึก แข็งแรงเจริญเติบโตดี สะดวกในการเก็บเกี่ยว ใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือวัสดุอินทรีย์เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน

(๓) การปลูกยังใช้แรงงานคน และเครื่องจักรกลการเกษตร ยกร่องปลูกให้มีระยะเวลาระหว่างร่อง ๑.๐-๑.๕ เมตร ถ้าปลูกปลายฤดูฝนยกร่องแล้วต้องปลูกทันทีเพื่อรักษาความชื้น เตรียมพันธุ์อ้อยโดยลอกกาบใบนำไปวางในร่องทิ้งลำให้ยอดหันไปทางเดียวกัน วางโคนซ้อนปลายเล็กน้อย ใช้มีดคมสับเป็นท่อนๆ ละ ๒-๓ ตา ถ้าปลูกต้นฝนกลบหนา ๓-๕ เซนติเมตร ปลูกปลายฤดูฝนกลบดินให้แน่น และหนา ๑๕-๒๐ เซนติเมตร การปลูกอาจใช้แรงงานคน หรือเครื่องปลูก ถ้าใช้เครื่องปลูกอ้อยเครื่องจะเปิดร่อง ใส่ปุ๋ย วางท่อนพันธุ์ และกลบดินโดยอัตโนมัติ

(๔) ระบบการให้น้ำอาศัยน้ำฝน

(๕) การดูแลรักษา

๑. ใช้พันธุ์ต้านทาน หรือทนพันธุ์สะอาดที่ปลอดโรคใบขาวอ้อย พันธุ์ที่แนะนำและในพื้นที่มีจำนวนเพียงพอสำหรับการปลูกในปัจจุบัน คือ ขอนแก่น ๓

๒. ใช้ท่อนพันธุ์ที่ปราศจากเชื้อ จากแปลงขยายพันธุ์ที่มีการจัดทำและดูแลรักษาอย่างได้มาตรฐานตามหลักวิชาการ

๓. ปลูกพืชอายุสั้นเป็นพืชหมุนเวียน หรือหลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในแปลงที่ระบอดรุนแรงนาน ๖ เดือน

๔. พื้นที่ที่ปลูกอ้อยหลังติดต่อกันเป็นเวลานาน การไถกลบเศษใบอ้อยให้ลึก และไถดินตากแดดอย่างน้อย ๒-๔ สัปดาห์ ก่อนปลูก

๕. การใช้สารเคมีการเป็นวิธีที่เลือกปฏิบัติท้ายสุด

(๖) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ย ปุ๋ยรองพื้น ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๘-๔๖-๐ ในอัตรา ๑๔ กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ ในอัตรา ๘ กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ ในอัตรา ๒๐ กก./ไร่ ใส่ปุ๋ย ๑ เดือนหลังอ้อยงอก หรือช่วงต้นฤดูฝน ปุ๋ยแต่งหน้า ใช้ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ ในอัตรา ๑๔ กก./ไร่ ใส่ปุ๋ยหลังใส่ ครั้งแรก ๒ เดือน

(๗) การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวอ้อยที่อายุ ๑๐-๑๔ เดือนหลัง ปลูก น้ำอ้อยมีความหวานมากกว่า ๑๐ ซีซี เอส หรือมีค่าบrixของส่วนกลางและปลายลำ ควรตัดอ้อยต่อเข้าโรงงานก่อนอ้อยปลูก

การใช้แรงงาน ใช้แรงงาน ใช้มีดถากใบและกาบใบออกทั้ง ๒ ด้าน แล้วตัดอ้อยให้ชิดดิน ควรตัดอ้อยต่ำกว่าจุดคอใบประมาณ ๒๕-๓๐ เซนติเมตร ในอ้อยที่ไม่ออกดอก และตัดต่ำจากโบริง ประมาณ ๑๐๐-๑๕๐ เซนติเมตร ในอ้อยที่ออกดอก ใช้ยอดอ้อยมัดโคนและปลายลำอ้อยมัดละ ๑๐ ลำ วางเรียงในไร่ ใช้แรงงานตัดลำอ้อยแล้วมัดเป็นมัดๆ ละ ๑๐-๒๐ ลำ เพื่อสะดวกในการขนส่ง

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การขนส่ง ควรรีบขนส่งอ้อยสดเข้าโรงงานแปรรูปให้เร็วที่สุด โดยไม่ต้องทำความสะอาดเพื่อป้องกันการเน่าเสีย แต่ไม่ควรให้มีสิ่งแปลกปลอมต่าง ๆ ติดไปกับผลผลิตและเพื่อป้องกันการปนเปื้อนสารพิษต่าง ๆ รถบรรทุกต้องสะอาด ไม่ปนเปื้อนมูลสัตว์ และสารพิษต่างๆ ไม่ควรใช้รถบรรทุกสัตว์ ปุ๋ย และสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการบรรทุกหัวอ้อย และรถบรรทุกควรมีขนาดเหมาะสมกับปริมาณอ้อย

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูใช้วิธีผสมผสาน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภออย่างสีสุราช มีการปลูกอ้อย ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อ้อย		▽								△		

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในอำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช., พ.ศ.๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภออย่างสีสุราช มีต้นทุนการผลิตอ้อย โดยพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตอ้อย ปีที่ ๑ เป็นเงิน ๑๐,๐๕๐ บาท และอ้อยต่อ ๒ เป็นเงิน ๖,๗๐๐ บาท

ตารางที่ ๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อย ปี ๒๕๖๗ อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน อ้อยใหม่		นอกเขตชลประทาน อ้อยต่อ ๑		หมายเหตุ
ไถตะ			๒๕๐		-		
ไถแปร			๒๕๐		-		
ไถยกร่อง (กรัมเบอร์)			๒๕๐		-		
พันธุ์อ้อย			๑,๗๐๐		-		
ปลูก(รถปลูก)			๗๐๐		-		
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)			๘๐๐		๘๐๐		
กลบร่อง			๒๐๐		๒๐๐		
ดายหญ้า			๖๐๐		๖๐๐		
ปุ๋ย (๒ ครั้ง)			๒,๔๐๐		๒,๔๐๐		
ค่าแรงใส่ปุ๋ย			๒๐๐		๒๐๐		
ให้น้ำ ระบบน้ำ			-		-		
เก็บเกี่ยว			๑,๕๐๐		๑,๕๐๐		
คีบ ต้นละ ๖๐			-		-		
บรรทุก			๑,๐๐๐		๘๐๐		
ค่าบริการ			๒๐๐		๒๐๐		
ค่าเช่า			-		-		
รวม			๑๐,๐๕๐		๖,๗๐๐		

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

ผลผลิตอ้อยโรงงาน อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ปี ๒๕๖๗ (เริ่มออกสู่ตลาดตั้งแต่ เดือน ธันวาคม ๒๕๖๗ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘) คาดว่ามีพื้นที่เก็บเกี่ยว ๑๘๖.๙๒ ไร่ ผลผลิต ๑,๘๖๒.๕ ตัน และผลผลิตต่อไร่ ๑๐ ตัน ทั้งนี้ผลผลิตอ้อยโรงงาน ปี ๒๕๖๘ จะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือน มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธิตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

อ้อยโรงงานในพื้นที่อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ราคาอ้อยส่งโรงงานต้นละ ๑,๕๐๐ บาท (ปี ๒๕๖๗) โดยเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่อำเภออย่างสีสุราชจะส่งอ้อยโรงงานไปให้กับกลุ่มเครือข่ายปลูกอ้อยในอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม และอำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นกลุ่มเครือข่ายผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่

ภาพที่ ๕๒ แสดงวิถีการตลาดอ้อย อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอยางสีสุราช ไม่มีมีโรงงาน ไม่มีมีลานรับซื้อผลผลิตอ้อยโรงงาน เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยจะส่งอ้อยโรงงานไปยังลานรับซื้ออ้อยในพื้นที่อำเภอข้างเคียง เช่นอำเภอนาเชือก นาตุน

ภาพที่ ๕๓ แสดงแหล่งรับซื้ออ้อย อำเภอยางสีสุราช (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอยางสีสุราช มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านพืชไร่ จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย องค์ความรู้ที่ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชไร่ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายไมตรี บุริสา	๑๐	นาฏ	ยางสีสุราช	๒๕๖๓	พืชไร่

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยางสีสุราช, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ข้าว ๒. มันสำปะหลัง ๓. การรับรองมาตรฐานเกษตร	๑. ฟ้าปัติ (แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและแมลง ๓. ต้นทุนการผลิตสูงขาดแคลนแหล่งเงินทุน	๑. จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ๒. จัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน(ศจช.) ๓. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ๔. จัดตั้งศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน(ศดปช.) ๕. การขอตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เช่น GAP,อินทรีย์ ๖. ส่งเสริมการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	ทุกตำบล	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. เกษตรกรรุ่นใหม่(YSF) ๒. กลุ่มเกษตรกร ๓. กลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๔. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑. เกษตรกรสูงอายุ ๒. ขาดเงินทุนในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ๓. ต้นทุนการผลิตสูงขาด ขาดทุนในการใช้เทคโนโลยี ๔. ขาดทุนในการต่อยอดกิจการ	๑. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร รุ่นเก่า ๒. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการส่งเสริมการปฏิบัติ ๓. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิต ที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการสร้างต้นแบบในการปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจปฏิบัติตาม ๔. สนับสนุนกลุ่มองค์กรเกษตรกรให้มีการรวมกลุ่มสร้างความเข้มแข็ง	ทุกตำบล	มาก
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดเครื่องมืออุปกรณ์ ๒. ทุนการดำเนินกิจกรรม ๓. มาตรฐานแหล่งผลิต อพย. มาตรฐานโรงเรือน	๑. ขาดอุปกรณ์ในการต่อยอดกิจการ ๒. เกษตรกรสูงวัย ๓. ทุนในการทำโรงเรือนผลิตแปรรูปมาตรฐาน	๑. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ๒. สนับสนุนการผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน ๓. วางแผนการผลิตทั้งในส่วนด้านการปลูกพืชและการแปรรูปให้สอดคล้องกัน ๔. สร้างแรงจูงใจและการรับรู้ให้เกษตรกรเห็นถึงความแตกต่างของราคา ก่อนการแปรรูปและหลังแปรรูปจำหน่าย	กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพและวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอยางสีสุราช

ตารางที่ ๕๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

<p>ปัจจัยภายนอก</p> <p>ปัจจัยภายใน</p>	<p>จุดแข็ง (S)</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง (S๑) เกษตรกรมีความชำนาญในการทำงาน (S๒) เกษตรกรให้ความร่วมมือ มีสามัคคี เกษตรกรมีความเข้มแข็ง(S๓) มีการรวมกลุ่มการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร (S๓) มีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนประจำตำบลในพื้นที่ (S๔) ทรัพยากรชุมชน (S๕) เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ (S๕) 	<p>จุดอ่อน (W)</p> <ol style="list-style-type: none"> แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ(W๑) ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม(ดินเสื่อมคุณภาพ,ดินเค็ม) (W๒) ขาดเมล็ดข้าวพันธุ์ดี (W๓) ไม่มีระบบชลประทานที่ทั่วถึง(W๔) ส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนในการทำเกษตร (W๕) ขาดอำนาจต่อรองเรื่องราคา (W๖) เยาวชนขาดความรักต่ออาชีพการเกษตร (W๗)
<p>โอกาส (O)</p> <ol style="list-style-type: none"> มีแหล่งสินเชื่อ (O๑) มีกองทุนอาชีพในชุมชน (O๒) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นคนรุ่นใหม่ (O๓) มีเครือข่าย (O๔) ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐหลายหน่วยงาน (O๕) การเข้าถึงเทคโนโลยี (O๖) 	<p>กลยุทธ์เชิงรุก (SO)</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยสั่งตัดหรือปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน(S๔+ O๕) ส่งเสริมการดำเนินงานพัฒนาการเกษตรในรูปแบบกลุ่ม เช่น แปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร (S๓+ O๓) ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร (S๕+ O๕) 	<p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในชุมชน (ทำพันธุ์ใช้เอง) (W๓+ O๓) ส่งเสริมการใช้พืชปุ๋ยสดในนาข้าว (W๓+ O๕) ส่งเสริมความรู้ด้านการเกษตรให้แก่เยาวชน/กลุ่มยุวเกษตรกร (W๗+ O๓) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง ฯ (W๖+ O๓)
<p>ภัยคุกคาม (T)</p> <ol style="list-style-type: none"> แนวโน้มราคาผลผลิตต่ำ (T๑) ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น (T๒) โรคแมลงระบาด (T๓) ภัยธรรมชาติ (ฝนทิ้งช่วง,ภัยแล้ง) (T๔) ตลาดพืชผักมีน้อย (T๕) การผลิตพืชผักบางฤดูกาลปลูกไม่ได้ตลอดปี (T๖) 	<p>กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้เกษตรกรทำนาลดต้นทุน (S๒+ T๒) ส่งเสริมการปลูกพืชผักตามฤดูกาลและตามความเหมาะสมกับพื้นที่ (S๒+ T๖) 	<p>กลยุทธ์เชิงรับ (WT)</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์(W๓+ T๓) ส่งเสริมให้เกษตรกรนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (W๑+ T๖) ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพื้นที่การปลูกพืชตามความเหมาะสมกับพื้นที่และตามความต้องการของเกษตรกร (W๕+ T๑)

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ จัดตั้งกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพเกษตรกรในช่วงฤดูแล้งเพิ่มขึ้น ส่งเสริมระบบการตลาดนำการผลิต โดยจัดหางบประมาณที่มีของภาครัฐอื่นๆ ร่วมสนับสนุนด้วย ผลิตสินค้าเกษตร

๑.๒ จัดการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อปลูกพืชปลอดภัยโดยใช้พืชพันธุ์ดีเพื่อรองรับการตลาดการผลิตพืชผักปลอดภัยหรือพืชอื่นตามศักยภาพพื้นที่

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ การนำเสนอโครงการต่างๆ ที่ตรงกับปัญหาที่มีอยู่ คือ การปรับปรุงบำรุงดิน การจัดสรรน้ำสำหรับการเกษตร การผลิตข้าว การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเสริมให้กับเกษตรกร โดยร่วมกับหน่วยงานของภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล พัฒนาชุมชน หน่วยงานปกครองในท้องถิ่น และอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกร

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ จัดตั้งการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อส่งเสริมการผลิตแบบปลอดภัย มีการปลูกพืชที่หลากหลาย มีการใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองเพื่อลดการเผาพื้นที่และวัสดุทางการเกษตรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต ทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนทางธรรมชาติ การเกษตรทดแทน

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ การช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

- ลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตาม

เป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ การส่งเสริมการไถกลบตอซังข้าวและใช้ปุ๋ยพืชสดในนาข้าว

โครงการที่ ๒ ลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโดยใช้เครื่องหยอด

โครงการที่ ๓ โครงการ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยสังเคราะห์หรือปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

โครงการที่ ๔ โครงการ ส่งเสริมจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในชุมชน (ทำพันธุ์ข้าวตัวเอง)

๑.๑.๒ มันสำปะหลัง

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

- ผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๑ การส่งเสริมการผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ YSF

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

- สร้างเกษตรกรปราดเปรี๊ยะ และเกษตรกรรุ่นใหม่

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตาม

เป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกร โรงเรียนเกษตรกร เกษตรกรปราดเปรี๊ยะ เกษตรกรรุ่นใหม่

โครงการที่ ๒ ยกระดับ Smart Farmer / Young Smart Farmer

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- การขอตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตาม

เป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ ผลิตพืชปลอดภัยมาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์

โครงการ ที่ ๒ ส่งเสริมการปลูกพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่และตามความต้องการของเกษตรกร

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- สมาชิกกลุ่มมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเสริมในกลุ่ม ๓ ก

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการตลาดเกษตรกรในชุมชน (ตลาดสีเขียว)

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ยกระดับแปลงใหญ่

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตาม

เป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ ยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มแปลงใหญ่

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตาม

เป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์เชิงรับ

โครงการที่ ๑ พัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ปลูกพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่กับชนิดพืช

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

โครงการที่ ๑ ปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้เหมาะสมกับชนิดพืช

โครงการที่ ๒ เกษตรทฤษฎีใหม่

โครงการที่ ๓ สร้างสวนวนเกษตรในชุมชน

โครงการที่ ๔ ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

โครงการที่ ๑ ขุดบ่อน้ำ และ เจาะบ่อบาดาลในไร่นา

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ตารางที่ ๕๑ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้า หมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับ ผิด ชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการส่งเสริม การไถกลบตอซังข้าว และใช้ปุ๋ยพืชสดในนา ข้าว	ลดต้นทุน การผลิตข้าว	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอด ความรู้	๗ตำบล	๔๕๕, ๐๐๐	๗ ตำบล	๔๕๕, ๐๐๐	๗ตำบล	๔๕๕, ๐๐๐	๗ตำบล	๔๕๕, ๐๐๐	๗ตำบล	๔๕๕, ๐๐๐	ยางสี สุราช
	๒. โครงการลด ปริมาณการใช้เมล็ด พันธุ์ข้าวโดยใช้เครื่อง หยอด	ลดต้นทุน การผลิตข้าว	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- สนับสนุน ปัจจัยการ ผลิต	๗ตำบล	๖๕,๐๐๐	๗ ตำบล	๔,๕๕๐, ๐๐๐	๗ตำบล	๔,๕๕๐, ๐๐๐	๗ตำบล	๔,๕๕๐, ,๐๐๐	๗ตำบล	๔,๕๕๐, ๐๐๐	ยางสี สุราช
	๓.โครงการ ส่งเสริม การใช้ปุ๋ยสั่งตัดหรือ ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	เพื่อส่งเสริม การเกษตรแบบ แปลงใหญ่	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอด ความรู้	๗ตำบล	๗๖,๘๐๐	๗ ตำบล	๗๖,๘๐๐	๗ตำบล	๗๖,๘๐๐	๗ตำบล	๗๖,๘ ๐๐	๗ตำบล	๗๖,๘๐๐	ยางสี สุราช
	๔.โครงการ ส่งเสริม จัดทำแปลงผลิตเมล็ด พันธุ์ข้าวในชุมชน (ทำ พันธุ์ข้าวตัวเอง)	เพื่อลดต้นทุนการ ผลิต	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- สนับสนุน ปัจจัยการ ผลิต	๗ตำบล	๑๘๐,๖๒ ๕	๗ ตำบล	๑๘๐,๖๒ ๕	๗ตำบล	๑๘๐,๖๒ ๕	๗ตำบล	๑๘๐,๖ ๒๕	๗ตำบล	๑๘๐,๖๒ ๕	ยางสี สุราช
	๕.โครงการส่งเสริม การผลิตท่อนพันธุ์ มันสำปะหลัง	ผลิตท่อนพันธุ์ มันสำปะหลัง	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอด ความรู้	๗ตำบล	๑๐๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๑๐๐, ๐๐๐	๗ตำบล	๑๐๐, ๐๐๐	๗ตำบล	๑๐๐, ๐๐๐	๗ตำบล	๑๐๐, ๐๐๐	ยางสี สุราช

ตารางที่ ๕๑ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล(ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับ ผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๑. โครงการโรงเรียน เกษตรกรปราดเปรื่อง และเกษตรกรรุ่นใหม่	สร้างเกษตรกร ปราดเปรื่อง และเกษตรกร รุ่นใหม่	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอด ความรู้ - สนับสนุน ปัจจัยการผลิต	๗ ตำบล	๕๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๕๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๕๐, ๐๐๐	๗ตำบล	๕๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๕๐, ๐๐๐	ยางสีสุ ราช
	๒. โครงการผลิตพืช ปลอดภัย GAP,เกษตรอินทรีย์	การขอตรวจ รับรอง มาตรฐานสินค้า เกษตร	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอด ความรู้ - สนับสนุน ปัจจัยการผลิต	๗ ตำบล	๑๘๒, ๐๐๐	๗ ตำบล	๑๘๒, ๐๐๐	๗ ตำบล	๑๘๒, ๐๐๐	๗ตำบล	๑๘๒, ๐๐๐	๗ ตำบล	๑๘๒, ๐๐๐	ยางสีสุ ราช
	๓.โครงการปรับเปลี่ยน พื้นที่เกษตรเพื่อการ บริหารจัดการเชิงรุก(Agri- map)	เกษตรกรมี รายได้ที่มั่นคง	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- สนับสนุน ความรู้ ปัจจัย การผลิต	๗ ตำบล	๑๘๒, ๐๐๐	๗ ตำบล	๑๘๒, ๐๐๐	๗ ตำบล	๑๘๒, ๐๐๐	๗ตำบล	๑๘๒, ๐๐๐	๗ ตำบล	๑๘๒, ๐๐๐	ยางสีสุ ราช
	๔.โครงการส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพเสริมในกลุ่ม ๓ ก	สมาชิกกลุ่มมี อาชีพเสริมเพิ่ม รายได้	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอด ความรู้ - สนับสนุน ปัจจัยการผลิต	๗ ตำบล	๕๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๕๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๕๐, ๐๐๐	๗ตำบล	๕๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๕๐, ๐๐๐	ยางสีสุ ราช
	๕.โครงการยกระดับและ เพิ่มประสิทธิภาพการ ดำเนินงานกลุ่มแปลงใหญ่	ยกระดับ แปลงใหญ่	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอด ความรู้ - สนับสนุน ปัจจัยการผลิต	๗ ตำบล	๔๘๕,๑ ๐๐	๗ ตำบล	๔๘๕,๑ ๐๐	๗ ตำบล	๔๘๕,๑ ๐๐	๗ตำบล	๔๘๕,๑ ๐๐	๗ ตำบล	๔๘๕,๑ ๐๐	ยางสีสุ ราช

ตารางที่ ๕๑ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล(ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับ ผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๖.ส่งเสริมการแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตรเพื่อ เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	เกษตรกรมี รายได้ที่มั่นคง	๗ ตำบล	๗ จุด	ถ่ายทอดความรู้ - สนับสนุนปัจจัยการ ผลิต	๗ ตำบล	๗๐๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๗๐๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๗๐๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๗๐๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๗๐๐, ๐๐๐	ยางสีสุ ราช
	๗. โครงการพัฒนาอาชีพ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	เกษตรกรมี รายได้ที่มั่นคง	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอดความรู้ - สนับสนุนปัจจัย	๗ ตำบล	๑,๙๗๔, ๓๐๐	๗ ตำบล	๑,๙๗๔, ๓๐๐	๗ ตำบล	๑,๙๗๔, ๓๐๐	๗ ตำบล	๑,๙๗๔, ๓๐๐	๗ ตำบล	๑,๙๗๔, ๓๐๐	ยางสีสุ ราช
	๘.ส่งเสริมการตลาด เกษตรกรในชุมชน (ตลาดสี่ ข้าว)	เกษตรกรมี รายได้ที่มั่นคง	๗ ตำบล	๗ จุด	-สนับสนุนอุปกรณ์การ จำหน่าย	๗ จุด	๓๕๐, ๐๐๐	๗ จุด	๓๕๐, ๐๐๐	๗ จุด	๓๕๐, ๐๐๐	๗ จุด	๓๕๐, ๐๐๐	๗ จุด	๓๕๐, ๐๐๐	ยางสีสุ ราช
พัฒนา พื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการปรับเปลี่ยน พื้นที่ให้เหมาะสมกับชนิด พืช	ปลูกพืชตาม ความเหมาะสม ของพื้นที่	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอดความรู้ - สนับสนุนปัจจัยการ ผลิต	๗ ตำบล	๑,๕๐๐, ๕๐๐	๗ ตำบล	๑,๕๐๐, ๕๐๐	๗ ตำบล	๑,๕๐๐, ๕๐๐	๗ ตำบล	๑,๕๐๐, ๕๐๐	๗ ตำบล	๑,๕๐๐, ๕๐๐	ยางสีสุ ราช
	๒. โครงการเกษตรทฤษฎี ใหม่	เพื่อให้ สร้างรายได้เสริม ให้เกษตรกร	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอดความรู้ - สนับสนุนปัจจัยการ ผลิต	๗ ตำบล	๑,๘๒๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๑,๘๒๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๑,๘๒๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๑,๘๒๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๑,๘๒๐, ๐๐๐	ยางสีสุ ราช
	๓.โครงการสร้างสวน วนเกษตรในชุมชน	เพื่อให้ สร้างรายได้เสริม ให้เกษตรกร	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอดความรู้ สนับสนุนปัจจัยการ ผลิต	๗ ตำบล	๔๕๕,๐ ๐๐	๗ ตำบล	๔๕๕,๐ ๐๐	๗ ตำบล	๔๕๕,๐ ๐๐	๗ ตำบล	๔๕๕,๐ ๐๐	๗ ตำบล	๔๕๕,๐ ๐๐	ยางสีสุ ราช
	๔.โครงการส่งเสริมการปลูก พืชสมุนไพร มาตรฐาน เกษตร GAP,เกษตรอินทรีย์	เพื่อให้ สร้างรายได้เสริม ให้เกษตรกร	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอดความรู้ - สนับสนุนปัจจัยการ	๗ ตำบล	๓๕๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๓๕๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๓๕๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๓๕๐, ๐๐๐	๗ ตำบล	๓๕๐, ๐๐๐	ยางสีสุ ราช

ตารางที่ ๕๑ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล(ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้า หมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับ ผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา พื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๕. โครงการขุดบ่อน้ำ และ เจาะบ่อบาดาลในไร่นา	เพื่อให้ สร้างรายได้ เสริมให้ เกษตรกร	๗ ตำบล	๙๑ หมู่บ้าน	- ถ่ายทอด ความรู้ - สนับสนุน ปัจจัยการผลิต	๑ จุด	๕๐๐, ๐๐๐	๑ จุ ดล	๕๐๐, ๐๐๐	๑ จุด	๕๐๐,๐๐๐	๑ จุด	๕๐ ๐,๐๐๐	๑ จุด	๕๐ ๐,๐๐๐	ยางสีสุ ราช

บรรณานุกรม

- กระทรวงคมนาคม.๒๕๖๘. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)**
กรมการปกครอง.๒๕๖๘. สำนักทะเบียนอำเภออย่างสี่สุราช จังหวัดมหาสารคาม.**ข้อมูลจำนวนประชากรในอำเภออย่างสี่สุราช.** กระทรวงมหาดไทย.
- กรมควบคุมมลพิษ. ๒๕๖๕. **รายงานสถานการณ์และคุณภาพอากาศประเทศไทย** แหล่งที่มา :
<http://air4thai.pcd.go.th/webV๒/station.php?station=๔๖t>
- กรมชลประทาน. **ข้อมูลโครงการอ่างเก็บน้ำแหล่งที่มา** : <http://mahasarakham.rid.go.th/content๘.htm>
- กรมประมง.๒๕๖๘.**ข้อมูลด้านประมงอำเภออย่างสี่สุราช.**สำนักงานประมงอำเภออย่างสี่สุราช
- กรมปศุสัตว์.๒๕๖๘.**ข้อมูลด้านปศุสัตว์อำเภออย่างสี่สุราช.**สำนักงานปศุสัตว์อำเภออย่างสี่สุราช
- กรมพัฒนาชุมชน.๒๕๖๘.**ข้อมูลกลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการ OTOP และผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP**
ระบบ <https://otop.cdd.go.th/>.สำนักงานพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- กรมพัฒนาที่ดิน.๒๕๕๔.**คู่มือคำแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์อย่างมีประสิทธิภาพตามค่าวิเคราะห์ดิน**
สำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ รายตำบลประจำปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖ อำเภออย่างสี่สุราช.สำนักสำรวจและ
วิจัยทรัพยากรดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- _____. ๒๕๖๕. **ชั้นข้อมูลชุดดิน (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์).**กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- _____. ๒๕๖๘. **ข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน อำเภออย่างสี่สุราช ๓ ปีย้อนหลัง (ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๘).**สถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม
- _____. ๒๕๖๘. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่ (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์).**กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๕. **ระบบวาดผังแปลงเกษตรกรกรมดิจิทัล.**แหล่งที่มา :
<https://geoplots.doae.go.th/>
- _____. ๒๕๖๕. **แหล่งน้ำในอำเภออย่างสี่สุราชแหล่งที่มา** :<http://ssmap.doae.go.th/ssmap/>
- _____. ๒๕๖๘. **การบริหารจัดการเชิงรุก.**แหล่งที่มา agri-map-online.moca.go.th
- _____. ๒๕๖๘. **ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภออย่างสี่สุราช .**แหล่งที่มา : <https://farmer.doae.go.th/>
- _____. ๒๕๖๘. **ข้อมูลองค์กรเกษตรกร (๓ก) ระบบสารสนเทศเกษตรกรปราดเปรี๊อง (SF/YSF/๓ก).**แหล่งที่มา
<https://ffgdev.doae.go.th/>
- _____. ๒๕๖๘. **ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกร(อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน(อกม.) ข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภออย่างสี่สุราช.**แหล่งที่มา <https://asa-center.doae.go.th/>
- _____. ๒๕๖๘. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**
แหล่งที่มา : <https://production.doae.go.th/>
- _____. ๒๕๖๘. **ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน ข้อมูลทะเบียนวิสาหกิจชุมชนอำเภออย่างสี่สุราช.**แหล่งที่มา
สืบค้นจาก <https://smcemanage.doae.go.th/>. กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
- _____. ๒๕๖๘. **ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๒ ฐานข้อมูลแปลงใหญ่อำเภออย่างสี่สุราช.**
แหล่งที่มา :<https://co-farm.doae.go.th/>
- _____. ๒๕๖๘. **ศพก.-กรมส่งเสริมการเกษตร ทำเนียบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร .**
แหล่งที่มา :<https://alc.doae.go.th/>

บรรณานุกรม(ต่อ)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.๒๕๖๘.แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๗.

องค์การบริหารส่วนตำบลยางสีสุราช อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

_____๒๕๖๘.แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๗.องค์การบริหารส่วนตำบล

แวงดง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

_____๒๕๖๘.แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๗.องค์การบริหารส่วนตำบล

นาฏ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

_____๒๕๖๘.แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๗.องค์การบริหารส่วนตำบล

บ้านกู่ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

_____๒๕๖๘.แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๗.องค์การบริหารส่วนตำบล

ดงเมือง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

_____๒๕๖๘.แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๗.องค์การบริหารส่วนตำบล

หนองบัวสันตุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

_____๒๕๖๘.แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๗.องค์การบริหารส่วนตำบล

สร้างแข่ง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

กรมอุตุนิยมวิทยา.๒๕๖๗.ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ.สถานีอุตุนิยมวิทยามหาสารคาม

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๖๒.ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่

(ปีอ้างอิง พ.ศ. ๒๕๖๒) จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดมหาสารคาม. แหล่งที่มา :

<http://service.nso.go.th>

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมการไถกลบตอซังข้าวและใช้ปุ๋ยพืชสดในนาข้าว

๑. หลักการและเหตุผล

ดินถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญมาสำหรับการเกษตร ที่ผ่านมา เกษตรกรใช้ทรัพยากรดินในด้านการเกษตรโดยไม่มีการอนุรักษ์ ไม่ว่าจะเป็น การใช้สารเคมี การตัดหน้าดินไปขาย ทำให้สภาพความสมบูรณ์ของดินที่ใช้ในด้านการเกษตรลดน้อยลงอย่างมาก ส่งผลให้ปริมาณและคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรลดลงตามมา การเพิ่มอินทรีย์วัตถุลงในดินจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการดูดซับธาตุอาหารของดินได้ดีขึ้น ดังนั้นการไถกลบตอซัง และการปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบจึงเป็นการช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินให้ดีขึ้น และช่วยให้อนุภาคของดินสามารถดูดซับธาตุอาหารไว้ในดินได้ดีส่งผลให้พืชสามารถเจริญเติบโตได้ดีตามมา

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว
๒. เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดินให้ดีขึ้น
๓. เพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

๓. เป้าหมาย

๙๑ หมู่บ้าน ๗ ตำบล

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

เกษตรกรในเขตอำเภออย่างสีสุราช

๖. กิจกรรม

- สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- ถ่ายทอดความรู้ เกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน

๗. วิธีการดำเนินงาน

- รับสมัครเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- จัดอบรมถ่ายทอดความรู้
- จัดกิจกรรมการไถกลบตอซัง หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล

๘. งบประมาณ

หมู่บ้านละ ๕,๐๐๐ บาท ๗ ตำบล รวมเป็นเงิน ๔๕๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าว
๒. โครงสร้างของดินดีขึ้น
๓. ปริมาณและคุณภาพผลผลิตเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการลดปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโดยใช้เครื่องหยอด

๑. หลักการและเหตุผล

ในกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชขั้นตอนการปลูกโดยการหยอดหรือหว่านเมล็ดถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เนื่องจากเป็น ขั้นตอนแรกๆ ของกระบวนการเพาะปลูก ถ้าหากในขั้นตอนการปลูกไม่มีประสิทธิภาพจะส่งผลกระทบต่อความงอกของเมล็ดและการเจริญเติบโตของพืชโดยตรงซึ่งจะทำให้ผลผลิตลดลงตามไปด้วย ในปัจจุบันในขั้นตอนการปลูกสามารถแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ ๑) การใช้แรงงานคน และ ๒) การใช้เครื่องหยอด ซึ่งการใช้แรงงานคนในการปลูกนั้นยังมีประสิทธิภาพที่ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากต้องใช้ เมล็ดพันธุ์ปริมาณมากกว่าการใช้เครื่องหยอด อีกทั้งการหว่านด้วยแรงงานคนยังขาดความสม่ำเสมอในการกระจายตัวของเมล็ดพืช

สถานการณ์ปัญหาและสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาอำเภออย่างสีสุราช มีแนวคิดที่จะใช้เครื่องหยอดเมล็ดพืชและหยอดปุ๋ยแบบอัตโนมัติสำหรับพวงท้ายรถแทรกเตอร์ เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนอัตราการหยอดเมล็ดพันธุ์และปุ๋ยให้ได้ตรงตามคำแนะนำเทคโนโลยีการปลูก

๒. วัตถุประสงค์

๑. ลดปริมาณเมล็ดพันธุ์
๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว

๓. เป้าหมาย

๙๑ หมู่บ้าน ๗ ตำบล

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

เกษตรกรในเขตอำเภออย่างสีสุราช

๖. กิจกรรม

- ถ่ายทอดความรู้ เกี่ยวกับการใช้เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว

๗. วิธีการดำเนินงาน

- รับสมัครเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- จัดอบรมถ่ายทอดความรู้
- ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล

๘. งบประมาณ

หมู่บ้านละ ๕๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗ ตำบล รวมเป็นเงิน ๔,๕๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าว
๒. โครงสร้างของดินดีขึ้น
๓. ปริมาณและคุณภาพผลผลิตเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยสั่งตัดหรือปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภออย่างสีสุราช เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือการทำนา ต้นทุนที่สำคัญคือการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตในนาข้าว การใช้ปุ๋ยของเกษตรกรเป็นการใช้ตามความเคยชินที่มีการใช้เป็นประจำตามช่วงเวลาการเจริญเติบโตของข้าว ตามปริมาณที่เคยใช้ โดยไม่ได้คำนึงถึงความต้องการธาตุอาหารของพืชอย่างแท้จริง ซึ่งนอกจากนี้อาจส่งผลถึงความเป็นพิษของธาตุอาหารต่อพืชได้ ทั้งเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย เพิ่มต้นทุนการผลิตโดยไม่จำเป็น เทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัด เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติใช้ในพื้นที่เพื่อลดต้นทุนการผลิตได้ แต่ด้วยข้อจำกัดและขั้นตอนที่เกษตรกรต้องศึกษาเรียนรู้ก่อนการใช้ปุ๋ยสั่งตัด จึงมีการใช้เทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัดน้อยมาก และมีการอบรมถ่ายทอดความรู้ในศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนของอำเภอ นั้น

อำเภออย่างสีสุราชมีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอยู่ที่บ้านป่าโพธิ์ หมู่ ๑๐ ตำบลนาภู และหมู่ ๓ บ้านหนองยาง ตำบลแวงแดง พร้อมสำหรับการแนะนำเทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัดหรือการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินส่งต่อสู่เกษตรกรหมู่บ้านอื่นๆ เพื่อให้เกษตรกรนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในพื้นที่จริงของตนเองต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และสามารถใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้
๒. เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

๓. เป้าหมาย เกษตรกรในพื้นที่ในอำเภออย่างสีสุราช จำนวน ๓๐๐ คน

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกหมู่บ้านในอำเภออย่างสีสุราช

๖. กิจกรรม

สนับสนุน/จัดหางบประมาณเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๗. วิธีการดำเนินงาน

- รับสมัครเกษตรกรเพื่อร่วมโครงการจำนวน ๓๐๐ คน
- อบรมและตรวจวิเคราะห์ดิน
- การคำนวณการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- การผสมปุ๋ยใช้เอง

๘. งบประมาณ

- ค่าชุดตรวจดินจำนวน ๖ ชุด (๑ ชุด ตรวจได้ ๕๐ ตัวอย่าง) ชุดละ ๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
- จัดอบรมเกษตรกร ๑ วัน (ค่าอาหาร,อาหารว่างและเครื่องดื่ม) คนละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๔๕,๐๐๐ บาท
- ค่าวิทยากรจำนวน ๒ ท่านๆละ ๓ ชม.ๆละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

รวมงบประมาณ ๗๖,๘๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรสามารถใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้
๒. เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง

โครงการส่งเสริมจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในชุมชน (ทำพันธุ์ข้าวใช้เอง)

๑. หลักการและเหตุผล

ปัญหาที่สำคัญของชาวนาไทยในปัจจุบัน คือการมีต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ทั้งค่าเช่าที่ดิน ค่าจ้างแรงงาน ดอกเบี้ย และปัจจัยการผลิต อันได้แก่ ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช และเมล็ดพันธุ์ ขณะที่ผลผลิตไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนราคาผลผลิตไม่แน่นอน ทำให้ชาวนาส่วนใหญ่มีกำไรจากการผลิตน้อย บางครั้งขาดทุน ส่งผลให้ชาวนาส่วนใหญ่มีหนี้สินจำนวนมาก ต้นทุนการผลิตที่สำคัญของชาวนา คือปัจจัยการผลิตทางการเกษตร หากชาวนาไทยสามารถลดต้นทุนการผลิตส่วนนี้ได้ ก็จะส่งผลให้ชาวนามีกำไรเพิ่มขึ้น แต่ปัจจุบันชาวนาไทย ส่วนใหญ่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองทางการจัดหาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรได้ เนื่องจากการพัฒนาวิธีการทำนาไทยที่ผ่านมาตั้งแต่ยุคปฏิวัติเขียว มุ่งให้ชาวนาผลิตเพื่อขายผลิตตามความต้องการของตลาด พึ่งพาเทคโนโลยีจากภายนอกเพื่อเพิ่มผลผลิต และเร่งระยะเวลาในการผลิต ทำให้ภูมิปัญญาในการผลิตแบบพึ่งตนเองได้นั้นลดความสำคัญลงไป

เมล็ดพันธุ์ข้าวถือว่าเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญมากของชาวนา เนื่องจากสามารถกำหนดปริมาณผลผลิต และวิธีการผลิต ซึ่งแปรผันไปตามระบบนิเวศเกษตรได้ในระดับหนึ่ง ชาวนาส่วนใหญ่ไม่นิยมพัฒนาและเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง จึงทำให้ชาวนาไทย ส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาเมล็ดพันธุ์ข้าวจากผู้อื่น เป็นการเพิ่มต้นทุนในการผลิต การแก้ไขปัญหาดังกล่าวชาวนาต้องตระหนักในการพึ่งพาตนเองและพึ่งพากันและกันส่งผลสู่ความยั่งยืนของการปลูกข้าวโดยการจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวใช้เอง

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และสามารถในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง
๒. เพื่อลดต้นทุนการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว
๓. เกษตรกรได้ใช้พันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ

๓. เป้าหมาย เกษตรกรในพื้นที่อำเภอยางสีสุราช

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ ทุกหมู่บ้านในอำเภอยางสีสุราช

๖. กิจกรรม สนับสนุน/จัดหางบประมาณเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดีใช้เอง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- รับสมัครเกษตรกรที่สนใจเพื่อร่วมโครงการ
- อบรมเกษตรกรตามหลักสูตรการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
- ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ

- จัดฝึกอบรมเกษตรกร ๒ วัน (ค่าอาหาร,อาหารว่างและเครื่องดื่ม) คนละ ๓๐๐ บาทเป็นเงิน ๔๕,๐๐๐ บาท
- ค่าวิทยากรจำนวน ๔ ท่านๆละ ๓ ชม.ๆ ละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
- ค่าไถเตรียมดินจำนวน ๔๒๕ ไร่ๆละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๑๒,๕๐๐ บาท
- ค่าปัจจัยการผลิต (เมล็ดพันธุ์,ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น) เป็นเงิน ๑๘๐,๖๒๕ บาท

รวมงบประมาณ ๔๔๑,๗๒๕ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดีได้เอง
๒. เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง
๓. เกษตรกรมีเมล็ดข้าวพันธุ์ดีใช้และกระจายสู่เกษตรกรในชุมชน

โครงการส่งเสริมการส่งเสริมการผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง

๑. หลักการและเหตุผล

มันสำปะหลัง เป็นพืชทางการเกษตรที่เรียกได้ว่าเป็นพืชสินค้าส่งออกที่มีความสำคัญด้านเศรษฐกิจ ซึ่งในอดีต นิยมปลูกมันสำปะหลังเพื่อการบริโภคเท่านั้นแต่ปัจจุบันได้กลายเป็นพืชที่ทำรายได้ให้ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และก้าวขึ้นมาเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอย่างยิ่ง ในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา พบว่ามีการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง โดยมีแมลงหริ่งเป็นพาหะนำโรค ที่เกิดการระบาดในพื้นที่การเพาะปลูกหลายๆ จังหวัดของประเทศไทย เนื่องด้วยมันสำปะหลังเป็นพืชที่ขยายพันธุ์ โดยใช้ท่อนพันธุ์ปัจจัยหลักที่ทำให้โรคใบด่างมันสำปะหลังมีการแพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็วและเป็นบริเวณ กว้างขวาง คือการนำท่อนพันธุ์ที่ได้จากต้นที่เป็นโรคไปทำการปลูกขยายต่อ โดยจะพบว่าพืชที่เป็นโรคจะมีอาการใบด่าง ใบหงิก ลำต้นแคระแกรน ให้ผลผลิตที่ลดลง หรือในกรณีที่มีการระบาดรุนแรงก็อาจจะเก็บเกี่ยวผลผลิตไม่ได้เลย ผลที่ตามมาคือ ท่อนพันธุ์ที่ติดโรคใบด่าง ไม่สามารถนำไปใช้ขยายพันธุ์ได้อีก ซึ่งอาจจะทำให้ไม่มี/ขาดแคลนท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดใช้ปลูกในรอบปีถัดไปได้ กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินงานโครงการดังกล่าวจึงมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้มีความสามารถในการผลิตมันสำปะหลังที่มีประสิทธิภาพและมุ่งสู่การทำเกษตรกรรมยั่งยืน เกษตรกรมีท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาด ทนทานต่อโรคเก็บไว้หมุนเวียนในการเพาะปลูกในปีถัดๆ ไปลดต้นทุนการผลิตเรื่องการจัดหาท่อนพันธุ์

๒. วัตถุประสงค์ ๑) เพื่อตัดวงจรการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง โดยผลิตท่อนพันธุ์สะอาด

๒) เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง มีแปลงต้นแบบและมีแปลงผลิตมันสำปะหลังพันธุ์ดี เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ และกลุ่มเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง

๓) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกมันสำปะหลังพันธุ์ดีและมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

๔) เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓. เป้าหมาย ๗ ตำบล ในอำเภอวังน้อย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ ๗ ตำบล ในอำเภอวังน้อย

๖. กิจกรรม จัดทำแปลงพันธุ์มันสำปะหลัง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- จัดหาปัจจัยการผลิตในการปลูกมันสำปะหลัง
- จัดอบรม/ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง
- ดำเนินการปลูกมันสำปะหลัง และดูแลรักษา

๘. งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) ผลิตมันสำปะหลังที่มีคุณภาพและ สร้างรายได้ที่ยั่งยืนจากการประกอบอาชีพ
- ๔) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีแปลงต้นแบบการผลิตมันสำปะหลังอินทรีย์และท่อนพันธุ์สะอาด และเป็นพืชทางเลือกให้กับชุมชน
- ๕) พื้นที่การเกษตรได้รับการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารและสร้างความมั่นคงทางอาหาร
- ๖) เกษตรกรได้รับส่งเสริมให้มีการบริหารแปลงปลูกอย่างเป็นระบบ เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ ละเว้นการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังก่อนครบอายุ เลิกใช้พันธุ์ที่ไม่ทนทานต่อโรคและผลผลิตคุณภาพต่ำ

โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกร โรงเรียนเกษตรกร เกษตรกรปราดเปรื่อง เกษตรกรรุ่นใหม่

๑. หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในเรื่องการดูแลลูกหลานของเกษตรกร โดยการ พัฒนาและสร้างคนรุ่นใหม่เข้าสู่เกษตรยุคใหม่ ผลิตรวมเกษตรกรและชาวนารุ่นใหม่ให้เรียนรู้เรื่องเทคโนโลยี การใช้ เครื่องมือ การบริหารจัดการและขับเคลื่อนชุมชน โดยมุ่งหวังให้คนรุ่นใหม่จบภาคการเกษตร มีความรู้ ความสามารถ ด้านวิชาการเกษตรทั้งระบบ เพื่อความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเกษตร การพึ่งพาตนเอง และการแข่งขันทาง การค้าในอนาคต นอกจากนี้ ความสามารถของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่หันมาทำการเกษตรด้วย เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่ง ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนเป็น “ทำน้อยได้มาก” ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจาก การเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การเกษตร สมัยใหม่ เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี และการเกษตรแม่นยำสูง มี การใช้วิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอด เป็นการ สร้าง New Startups ด้านเทคโนโลยีการเกษตร

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเตรียมความพร้อม ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และยกระดับเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร

๒. เพื่อสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและเกษตรกรต้นแบบ ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เป้าหมาย เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร อำเภออย่างสีสุราช ที่มีความพร้อมและต้องการพัฒนาตนเอง

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ - กันยายน พ.ศ. ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ ทุกหมู่บ้าน ในอำเภออย่างสีสุราช

๖. กิจกรรม

- ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานในแปลงเรียนรู้(ศพก.หรือ ศพก.เครือข่าย)
- สาธิตการผลิตและการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมสำหรับข้าวม้าประยุกต์ใช้
- ติดตามให้คำแนะนำและประเมินแปลงเบื้องต้นเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

-รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการเกษตรกรที่อยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและ เกษตรกรรายย่อยอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

-จัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนา เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ตามความต้องการของเกษตรกร โดยมี กรอบวิชาที่กำหนดดังนี้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการหลัง การเก็บเกี่ยว การจัดการศัตรูพืช มาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรกรรมผสมผสาน การจัดการดินและปุ๋ย การ บริหารจัดการน้ำเพื่อ การแปรรูป/การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๘. งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ เกษตรกรรุ่นใหม่ เกษตรกรปราดเปรื่อง มีศักยภาพและขีดความสามารถด้าน การเกษตร ทดแทนเกษตรกรสูงอายุ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำเกษตรกรรมเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาด สินค้าเกษตร เกิดการเพิ่มมูลค่าสินค้าภาคเกษตร เชื่อมโยงเครือข่ายกับเกษตรกร มีรายได้เพิ่มขึ้น มี ความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนเกิดเครือข่าย Smart Farmer เป็นต้นแบบให้เพื่อนเกษตรกร

โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตร และ สหกรณ์เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยสุขภาพให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มี ความปลอดภัยได้คุณภาพและมาตรฐาน ในขณะเดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศได้นำมาตรการด้าน สุขอนามัยพืช (SPS) และความปลอดภัยด้านอาหารมาเป็นเงื่อนไขทางการค้ามากขึ้น - เกษตรกรได้รับ ผลกระทบจากการใช้สารเคมีจนเกินระดับที่ปลอดภัย

กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มี ความรู้ ทักษะ และความชำนาญให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงมีความจำเป็นต้อง พัฒนาให้ กระบวนการผลิตสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นทางมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้ง ในและ ต่างประเทศ เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP เพิ่มขึ้น ด้วยการขับเคลื่อน ส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตพืชในแปลงใหญ่และพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร ให้มีการพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม ตลอด ห่วงโซ่อุปทาน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๒. ลดผลกระทบจากปัญหาการใช้สารเคมีที่เกินระดับที่ปลอดภัย
๓. ผลผลิตของเกษตรกรไม่มีสารพิษตกค้างเกินระดับปลอดภัยและได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
๔. ผู้บริโภคปลอดภัยจากสารพิษตกค้างในผลผลิต

๓. เป้าหมาย เกษตรกร ๙๑ หมู่บ้าน

๔. พื้นที่ดำเนินการ ทุกหมู่บ้าน ในอำเภออย่างสี่สุราษฎร์

๕. ระยะเวลา เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘ - เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๗๐

๖. แผนการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานในแปลงเรียนรู้(ศพก.หรือ ศพก.เครือข่าย)
- สาธิตการผลิตและการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรที่ดีเหมาะสมสำหรับพืชมาประยุกต์ใช้
- ติดตามให้คำแนะนำและประเมินแปลงเบื้องต้นเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ขอการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP สำหรับพืชอาหาร

๗. วิธีการดำเนินงาน

- อบรมให้ความรู้(บรรยาย)
- สาธิตผล สาธิตวิธี
- ติดตามและประเมินแปลงเบื้องต้นจากการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดความรู้

๘. งบประมาณ ๑๘๒,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP
๒. เกษตรกรผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP
๓. ผู้บริโภคได้รับสินค้าที่ปลอดภัย
๔. เกษตรกรปลอดภัยจากการใช้สารเคมี ลดปัญหาการถูกกีดกันทางการค้า

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรแบบแปลงใหญ่

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งมีภารกิจในการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร ตลอดจนดูแลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร จัดทำโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ที่มีการบริหารจัดการร่วมกัน ให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลาง ในการดำเนินงาน ผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิตเพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี ราคาถูก และการใช้ เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร (Motor Pool) เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนการจัดการด้านการตลาด ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีการพัฒนา เชิงพื้นที่ตามศักยภาพ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการตลาด ด้วยการบูรณาการ ทุกภาคส่วน โดยหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองของเกษตรกร ตลอดจนกระบวนการผลิต ตลอดโซ่อุปทาน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตรด้านสินค้าพืชปศุสัตว์ และประมง มีการบริหารจัดการ ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการร่วมกันผลิต และร่วมกันจำหน่าย โดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต และมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

๓. เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรที่รวมตัวจัดตั้งเป็นแปลงใหญ่ ตามเงื่อนไข เกษตรกร ๓๐ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ ๗ ตำบล ๙๑ หมู่บ้าน

๖. กิจกรรม สนับสนุน/จัดหางบประมาณเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถปลูกพืชแปลงใหญ่ได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- รับสมัครเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ
- อบรมเกษตรกรตามหลักสูตรการผลิต
- สนับสนุนปัจจัยการผลิต
- ตรวจรับรองมาตรฐานเกษตร

๘. งบประมาณ

- จัดฝึกอบรมเกษตรกร ๑ วัน (ค่าอาหาร,อาหารว่างและเครื่องดื่ม)คนละ ๑๕๐ บาทเป็นเงิน ๒๒,๕๐๐ บาท
 - ค่าวิทยากรจำนวน ๒ ท่านๆละ ๓ ชม.ๆ ละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
 - ค่าปัจจัยการผลิต เป็นเงิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท
- รวมงบประมาณ ๖๙,๓๐๐ บาท /กลุ่ม ทั้งหมด ๗ ตำบล ๗ กลุ่ม รวมเป็น ๔๘๕,๑๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

โครงการส่งเสริมการปลูกพืชผักตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว อันเป็นผลมาจาก ปัจจัยหลายอย่างด้วยกัน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจโลกเกิดการชะลอตัวอย่างรุนแรง ปัญหาการเกิดสงคราม ปัญหาภัยธรรมชาติต่างๆ และปัญหาการเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด - ๑๙ ส่งผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ได้รับผลกระทบอย่างมาก เกษตรกรอำเภอยางสีสุราช ประกอบอาชีพหลักคือการทำนา อาชีพเสริมคือการเลี้ยงสัตว์ ทำทองเหลือง และปลูกพืชผักปลอดภัย ปัจจุบันมีกลุ่มเกษตรกรที่รวมตัวและจัดวิสาหกิจชุมชนเพื่อปลูกพืชผักปลอดภัย บริโภคในครัวเรือน จำหน่ายสร้างรายได้เสริมให้ครัวเรือนได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นควรมีการสนับสนุนให้เกษตรกรมีการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการปลูกพืชผักตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้เกษตรกร ตลอดจนการส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกผักมีการดำเนินงานต่อเนื่อง
๒. สร้างรายได้เสริมให้เกษตรกร
๓. พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

๓. เป้าหมาย เกษตรกรในพื้นที่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอยางสีสุราช

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

เกษตรกรในพื้นที่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอยางสีสุราช

๖. กิจกรรม

สนับสนุน/จัดหางบประมาณเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถปลูกพืชผักได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- อบรมเกษตรกรตามหลักสูตรการผลิตพืชผัก
- สนับสนุนปัจจัยการผลิต
- สนับสนุนระบบน้ำบ่อบาดาลพร้อมโซล่าเซลล์
- ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ

- จัดฝึกอบรมเกษตรกร ๑ วัน (ค่าอาหาร,อาหารว่างและเครื่องดื่ม)คนละ ๑๕๐ บาทเป็นเงิน ๒๒,๕๐๐ บาท
- ค่าวิทยากรจำนวน ๒ ท่านๆละ ๓ ชม.ๆ ละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
- ค่าปัจจัยการผลิต เป็นเงิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท
- ระบบน้ำจุดละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๕๐๐,๕๐๐ บาท

รวมงบประมาณ ๑,๙๗๔,๓๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรผู้ปลูกผักสามารถผลิตพืชผักได้อย่างต่อเนื่อง
๒. เกษตรกรมีรายได้เสริม
๓. เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนต่อไป

โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยสุขภาพให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มี ปลอดภัยได้คุณภาพและมาตรฐาน ในขณะเดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศได้นำมาตรการด้าน สุขอนามัยพืช (SPS) และความปลอดภัยด้านอาหารมาเป็นเงื่อนไขทางการค้ามากขึ้น อีกทั้งขณะนี้มีการรวมตัว เป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรอย่างมีเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อ การค้าระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนด้วยกันและกับประเทศอื่นๆ โดยประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาการผลิต สินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานเทียบเท่ากับมาตรฐานสากล เพื่อให้ผลผลิตสินค้าเกษตรเป็นที่น่าเชื่อถือ และยอมรับ ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐาน GAP ระดับฟาร์มมากขึ้น

ปัจจุบันเกษตรกรประสบปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิตและข้าวไทยถูกกีดกันทางการค้าเนื่องจากไม่ได้รับ การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เกษตรกรได้รับผลกระทบจากการใช้สารเคมีเกินระดับที่ปลอดภัย ผู้บริโภคได้รับผลกระทบจากสารพิษตกค้างในผลผลิต เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคจึงต้องผลิต ข้าวให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดผลกระทบจากปัญหาการใช้สารเคมีที่เกินระดับที่ปลอดภัย
๒. ผลผลิตของเกษตรกรไม่มีสารพิษตกค้างเกินระดับปลอดภัยและได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
๓. ผู้บริโภคปลอดภัยจากสารพิษตกค้างในผลผลิต

๓. เป้าหมาย เกษตรกร ๙๑ หมู่บ้าน

๔. พื้นที่ดำเนินการ ทุกหมู่บ้าน ในอำเภออย่างสีสุราช

๕. ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๖. แผนการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานในแปลงเรียนรู้(ศพก.หรือ ศพก.เครือข่าย)
- สาธิตการผลิตและการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับข้าวมาประยุกต์ใช้
- ติดตามให้คำแนะนำและประเมินแปลงเบื้องต้นเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ขอการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP สำหรับข้าว

๗. วิธีการดำเนินงาน

- อบรมให้ความรู้ (บรรยาย)
- สาธิตผล สาธิตวิธี
- ติดตามและประเมินแปลงเบื้องต้นจากการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดความรู้

๘. งบประมาณ ๑๘๒,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP
๒. เกษตรกรผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP
๓. ผู้บริโภคได้รับสินค้าที่ปลอดภัย
๔. เกษตรกรปลอดภัยจากการใช้สารเคมี
๕. ลดปัญหาการถูกกีดกันทางการค้า

โครงการส่งเสริมการปลูกพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่และตามความต้องการของเกษตรกร

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันปัญหาสำคัญด้านการเกษตรของประเทศไทย คือ ต้นทุนการผลิตสูงสินค้าเกษตรล้นตลาดในบางช่วงทำให้เกิดปัญหาราคาสินค้าตกต่ำ เกิดความไม่สมดุลระหว่างผลผลิต ของสินค้าเกษตรกับความต้องการของตลาด ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน สาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว คือ เกษตรกรจำนวนมากผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม กระทั่งเกษตรกรและสหกรณ์จึงให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในพื้นที่ปลูกข้าวให้เกิดการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปสู่กิจกรรมการผลิตที่มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน

เกษตรกรกรอำเภอยางสีสุราช อาชีพหลักคือทำนา และเกษตรกรแต่ละรายมีพื้นที่นาหลายแปลงซึ่งแปลงนาของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอยางสีสุราช มีพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมหรือการปลูกข้าว (N) หรือมีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว น้อย (Sm) ทำให้ผลผลิตข้าวที่ได้รับมีปริมาณน้อยและประกอบการการดำเนินงานมีรายได้ปีละ ๑ ครั้ง จึงมีโครงการส่งเสริมการปลูกพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่และตามความต้องการของเกษตรกรลดพื้นที่นาเพื่อทำกิจกรรมอื่น เช่น การทำเกษตรผสมผสาน ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ หรือพืชที่สร้างรายได้ตลอดปี จะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้ตั้งนั้นควรมีการสนับสนุนให้เกษตรกรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้เกษตรกร ตลอดจนการส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกพืชตามความต้องการและตามศักยภาพพื้นที่ ให้มีการดำเนินงานต่อเนื่อง
๒. สร้างรายได้เสริมให้เกษตรกร
๓. พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

๓.เป้าหมาย เกษตรกรในพื้นที่อำเภอยางสีสุราช ๙๑ หมู่บ้าน ๗ ตำบล

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

แปลงเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ในพื้นที่อำเภอยางสีสุราช ๗ ตำบล

๖. กิจกรรม

สนับสนุน/จัดหางบประมาณเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถปลูกพืชได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกรตามหลักสูตรการผลิตพืชตามความต้องการของเกษตรกรและตามศักยภาพพื้นที่
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต
๓. สนับสนุนระบบน้ำบ่อบาดาลพร้อมโซล่าเซลล์
๔. ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ รวมงบประมาณ ๑,๙๗๔,๓๐๐ บาท

๑. จัดฝึกอบรมเกษตรกร ๑ วัน คนละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๒,๕๐๐ บาท
๒. ค่าวิทยากรจำนวน ๒ ท่านๆละ ๓ ชม.ๆละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
๓. ค่าปัจจัยการผลิต เป็นเงิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท
๔. ระบบน้ำจุดละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๕๐๐,๕๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรผู้ปลูกพืชสามารถผลิตพืชได้อย่างต่อเนื่อง
๒. เกษตรกรมีรายได้เสริม
๓. เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนต่อไป

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

๑. หลักการและเหตุผล

เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยมุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้เข้มแข็งเพื่อให้สามารถปรับตัวรองรับ ผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยลดการพึ่งพาปัจจัยจากภายนอกให้มากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ มีผลตอบแทนที่จะทำให้เกษตรกรสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ การเกษตรได้อย่างยั่งยืน

ปัจจุบันการทำการเกษตรในพื้นที่อำเภอยางสีสุราช เป็นลักษณะการเกษตรแบบเชิงเดี่ยวเวลาประสบ ปัญหาด้านภัยธรรมชาติ ด้านการตลาด ก็จะทำให้เกษตรกรประสบปัญหาเรื่องรายได้ และค่าใช้จ่าย รวมทั้ง ด้านปัจจัยต่างๆ ในการดำรงชีวิต การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เป็นการบริหารจัดการพื้นที่ในการทำการเกษตร ได้อย่างเหมาะสม ทำการเกษตรที่มีกิจกรรมการผลิตหลายชนิด โดยการแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน คือ ๑) ขุด สระกักเก็บน้ำ ๓๐% ๒) ปลูกข้าว ๓๐% ๓) ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ๓๐% ๔) สร้างสิ่งปลูกสร้าง เช่น ที่อยู่อาศัย โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ฉาง ๑๐% ทั้งนี้ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ จะทำให้เกษตรกรได้มีแหล่งอาหารที่ สมบูรณ์ มั่นคง และยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. สร้างความมั่นคงยั่งยืนด้านอาหาร
๒. เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต
๓. เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

๓. เป้าหมาย

๙๑ หมู่บ้าน ๗ ตำบล

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

เกษตรกรในเขตอำเภอยางสีสุราช

๖. กิจกรรม

- ถ่ายทอดความรู้ เกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่

๗. วิธีการดำเนินงาน

- รับสมัครเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- จัดอบรมถ่ายทอดความรู้
- ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล

๘. งบประมาณ

หมู่บ้านละ ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๑ หมู่บ้าน รวมเป็นเงิน ๑,๘๒๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีความมั่นคงยั่งยืนด้านอาหาร
๒. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการวนเกษตรในชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

วนเกษตรผสมผสานเทคโนโลยีการเกษตรและป่าไม้เพื่อสร้างระบบการใช้ที่ดินที่บูรณาการหลากหลาย มีผลผลิต กำไร มีสุขภาพดี และยั่งยืนมากขึ้น แนวทางปฏิบัติเน้นไปที่การตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมของผู้คนในที่ดินส่วนตัว อาชีพป่าไม้ครอบคลุมวิทยาศาสตร์และแนวทางปฏิบัติในการ จัดตั้ง จัดการ ใช้ และอนุรักษ์ป่า ต้นไม้ และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในลักษณะที่ยั่งยืนเพื่อบรรลุเป้าหมาย ความ ต้องการ และคุณค่าที่ต้องการ

ปัจจุบันการทำการเกษตรในพื้นที่อำเภออย่างสีสุราช เป็นลักษณะการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว เวลาประสบ ปัญหา ด้านภัยธรรมชาติ ด้านการตลาด ก็จะทำให้เกษตรกรประสบปัญหาเรื่องรายได้ และค่าใช้จ่าย รวมทั้ง ด้านปัจจัยต่างๆ ในการดำรงชีวิต การทำการเกษตรแบบวนเกษตรเป็นการรวบรวมเอาพืชพรรณต่างๆมารวมไว้ ด้วยกันผสมผสาน ทั้งไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชผัก สมุนไพร รวมทั้งพืชอาหาร มารวมไว้ด้วยกัน จะทำให้เกษตรกรได้มี แหล่งอาหารที่สมบูรณ์ มั่นคง และยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. สร้างความมั่นคงยั่งยืนด้านอาหาร
๒. เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต
๓. เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

๓. เป้าหมาย

พื้นที่ ๙๑ หมู่บ้าน ๗ ตำบล

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

เกษตรกรทุกหมู่บ้านอำเภออย่างสีสุราช

๖. กิจกรรม

- ถ่ายทอดความรู้ เกี่ยวกับการทำวนเกษตร

๗. วิธีการดำเนินงาน

- รับสมัครเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ชี้แจงรายละเอียดโครงการ
- จัดอบรมถ่ายทอดความรู้
- ติดตามให้คำแนะนำ และประเมินผล

๘. งบประมาณ

หมู่บ้านละ ๖๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๗ ตำบล

รวมเป็นเงิน ๔๕๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีความมั่นคงยั่งยืนด้านอาหาร
๒. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันพืชสมุนไพรเป็นทางเลือกในการดูแลสุขภาพที่เป็นที่ต้องการของประชาชน ที่มีความสนใจในการดูแลสุขภาพของตนเองด้วยสมุนไพรจากธรรมชาติ อีกทั้งนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข ในการผลักดันการรักษาโรคต่าง ๆ ด้วยวิธีทางการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก ที่เน้นการบำบัดรักษา โรคภัยไข้เจ็บ โดยการใช้สมุนไพรอย่างแพร่หลายมากยิ่งขึ้น และเนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่ เอื้อต่อการเพาะปลูกพืชสมุนไพร ดังนั้นเพื่อให้ได้สมุนไพรที่มีคุณภาพและตรง ตามมาตรฐานความต้องการของ ตลาด การพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ประกอบกับนโยบายยุทธศาสตร์ชาติของ รัฐบาลในการส่งเสริมให้เกษตรกรทำเกษตรอินทรีย์ สามารถปลูกพืชสมุนไพรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น ตามภารกิจของกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่มีบทบาท ในการส่งเสริมอาชีพและกลุ่มเกษตรกร ในการพัฒนาสมรรถนะ เพิ่มทักษะ และยกระดับขีดความสามารถเพื่อสร้างความเข้มแข็งและเติบโตให้กับ เกษตรกรอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สมาชิกสถาบันเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการปลูกพืชสมุนไพรฯ มีรายได้จากการปลูกพืชสมุนไพร
๒. เพื่อให้สถาบันเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการปลูกพืชสมุนไพรฯ สามารถรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกเกษตรกร และผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรเชื่อมโยงตลาดพืชสมุนไพรได้

๓. เป้าหมาย

- ๗ ตำบลในอำเภอยางสีสุราช ๙๑ หมู่บ้าน

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

- ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- ๗ ตำบลในอำเภอยางสีสุราช ๙๑ หมู่บ้าน

๖. กิจกรรม

- อบรมการผลิตพืชสมุนไพร การแปรรูป การรับรองมาตรฐาน สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดอบรมหลักสูตร การผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP /อินทรีย์ หรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
๒. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการเพิ่มศักยภาพด้านการบริหารจัดการพืชสมุนไพร
๓. จัดทำฐานข้อมูล แนะนำ ส่งเสริม และติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเกษตรกรปลอดภัยสินค้าสมุนไพร

๘. งบประมาณ

- ตำบลละ ๕๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗ ตำบล รวมเป็นเงิน ๓๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สมาชิกสถาบันเกษตรกรสามารถปลูกพืชสมุนไพรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๒. สถาบันเกษตรกรมีการรวบรวมผลผลิตพืชสมุนไพรเพิ่มขึ้น
๓. สมาชิกสถาบันเกษตรกรนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอด และปรับใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าสมุนไพรหรือผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพรปลอดภัย

โครงการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๑. หลักการเหตุผล

สภาพภูมิอากาศในปัจจุบันทำให้เกษตรกรต้องเผชิญกับปัญหาภัยแล้ง มีผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร และคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร ธรรมชาติ แหล่งเก็บกักน้ำฝน หรือน้ำซับที่ไหลซึมออกมาจากดิน โดยการขุดดินออกให้เป็นที่สำหรับขัง น้ำ ให้มีขนาดความจุตามปริมาณน้ำที่ต้องการจะเก็บกักไว้ใช้ เกษตรกรอำเภออย่างสีสุราช ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก และมักจะมีผลกระทบจากฝนทิ้งช่วง และภัยแล้งส่งผลให้ผลผลิตจากการปลูกพืช ไม่แน่นอนทำให้รายได้ของเกษตรกรไม่คงที่

ในการทำการเกษตรหากมีการพัฒนาแหล่งน้ำในการทำเกษตรจะทำให้เกษตรกรจะสามารถที่จะผลิตพืชผักอื่นๆได้เพื่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอเป็นปัญหาซ้ำซ้อนยังแก้ไม่ได้เท่าที่ควรปัจจุบันก็ยังเป็นปัญหาอันดับต้น ๆ ของชุมชนฉะนั้นแหล่งน้ำจึงมีความสำคัญสำหรับการทำการเกษตรทุกประการ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อป้องกันการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
๒. เพื่อจะได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น
๓. เพื่อปลูกพืชได้ในฤดูแล้ง

๓. เป้าหมาย เกษตรกร ๙๑ หมู่บ้าน อำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม หมู่บ้านละ ๑ จุดเพื่อนำร่องโครงการ

๔. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกหมู่บ้านในเขตอำเภออย่างสีสุราช

๖. กิจกรรม

สนับสนุน/จัดหางบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรม

๑. จัดทำสระน้ำเพื่อรองรับน้ำจากบ่อบาดาล
๒. ขุดเจาะบ่อบาดาลพร้อมชุดโซลาเซลล์
๓. ชุดอุปกรณ์ต่อระบบน้ำ

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. สำรวจความต้องการและหมู่บ้านที่สามารถขุดเจาะและนำน้ำใต้ดินมาใช้ได้
๒. จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติ

๘. งบประมาณ จุดละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีน้ำใช้เพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ
๒. เกษตรกรสามารถปลูกพืชเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริมได้
๓. ลดรายจ่ายจากการซื้อพืชผักบริโภค
๔. เลี้ยงปลาในบ่อเพื่อสร้างรายได้เสริมรายได้

โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นเกษตรกรรายย่อยและทำการผลิตแบบดั้งเดิม ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตต่ำ ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ในขณะที่เดียวกันผลผลิตก็ยังมีปริมาณไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะประการสำคัญในเรื่องของการตลาด ทั้งในเรื่องราคา เรื่องของช่องทางการจำหน่ายและโอกาสต่างๆ ทั้งสินค้าสดที่เป็นผลผลิตหรือสินค้าแปรรูปที่เป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งส่งผลทำให้รายได้ของเกษตรกรไม่เพียงพอ จนมีสถานะเป็นหนี้สิน ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับรายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น เป็นการสร้างอาชีพสร้างรายได้ ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ภายใต้แนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” จึงกำหนด แนวทางในการปรับเปลี่ยนไปสู่การการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงขึ้นโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง และมีการใช้ ทรัพยากรการเกษตรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะนำไปสู่ความสมดุลและยั่งยืนในทุกมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าการแปรรูป ตามหลักการ “ตลาดนำ นวัตกรรม เสริม เพิ่มรายได้”
๒. เพื่อยกระดับรายได้ของครัวเรือนเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

- ๗ ตำบลในอำเภอยางสีสุราช

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

- ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- ๗ ตำบล ในอำเภอยางสีสุราช

๖. กิจกรรม

อบรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การจัดทำโลโก้ผลิตภัณฑ์ การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สนับสนุนปัจจัยด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดอบรมหลักสูตร การแปรรูปสินค้าเกษตรและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
๒. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการเพิ่มศักยภาพจัดการสินค้า การจัดทำแบรนด์ โลโก้สินค้า
๓. จัดทำฐานข้อมูล แนะนำ ส่งเสริม และติดตามผลการดำเนินกิจกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตร

๘. งบประมาณ

- ตำบลละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗ ตำบล รวมเป็นเงิน ๗๐๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรสามารถแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
๒. เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้สร้างรายได้ให้กับพี่น้องเกษตรกรในอำเภอยางสีสุราช
๓. เกิดเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ในการแปรรูปสินค้าเกษตร

โครงการส่งเสริมการตลาดเกษตรกรในชุมชน (ตลาดสีเขียว)

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายดำเนินการ “การตลาดนำการผลิต” และ “เกษตร ๔.๐” สู่การเป็นเกษตรทันสมัยที่ผ่านกระบวนการทำการเกษตรรูปแบบสมัยใหม่ มีการนำเทคโนโลยีและข้อมูลทันสมัย มาใช้เพื่อทำการผลิตอย่างแม่นยำ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าสูง มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้รับการรับรองมาตรฐาน และตรวจสอบย้อนกลับได้ กรมส่งเสริมการเกษตรจึงมุ่งเน้นการสร้างให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรที่มีความพร้อม ในด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรครบวงจร เกษตรกรได้รับการพัฒนาทั้งความรู้และประสบการณ์จริง ในด้านการตลาด การบัญชี โลจิสติกส์สินค้าเกษตร สามารถวางแผนการผลิตให้ตรงตามความต้องการ ของตลาดอย่างแท้จริง ซึ่งต้องมีการบูรณาการร่วมกัน ของภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และเกษตรกร ให้เกิดตลาดสินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์ ขยายช่องทาง การจำหน่ายที่ครอบคลุม และยกระดับสู่ตลาดสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และผลิตภัณฑ์ รวมทั้งช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการตลาดให้เข้มแข็งและมั่นคง สามารถพึ่งพาตัวเองได้อย่าง ยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรให้กับเกษตรกรในอำเภออย่างสีสุราช
๒. เพื่อสร้างเครือข่ายด้านการตลาดให้เกิดขึ้นในชุมชน
๓. เพื่อพัฒนาตลาดเกษตรกรให้เกิดอัตลักษณ์ เกิดสินค้านวัตกรรม และเป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรหลักของเกษตรกรในพื้นที่

๓. เป้าหมาย

- ๗ ตำบล ในอำเภออย่างสีสุราช

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

- ตุลาคม ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- ๗ ตำบล ในอำเภออย่างสีสุราช

๖. กิจกรรม

- จัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดทำตลาดเกษตรกรในแต่ละตำบล

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน
๒. จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเวทีวิเคราะห์/ประเมินสถานการณ์ พื้นที่ สินค้า เกษตรกร ผู้จำหน่ายสินค้าในตลาดเกษตรกร
๓. จัดอบรมและศึกษาดูงานแก่เกษตรกรผู้จำหน่ายสินค้าในตลาดเกษตรกรหรือตลาดสินค้าเกษตร
๔. จัดทำฐานข้อมูลตลาดเกษตรกร รายงานยอดจำหน่ายในพื้นที่อำเภออย่างสีสุราชและติดตามผลการดำเนินกิจกรรมด้านการตลาด

๘. งบประมาณ

- ตำบลละ ๕๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗ ตำบล รวมเป็นเงิน ๓๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีตลาดเกษตรกรในพื้นที่ตำบลเกษตรกรมีแหล่งกระจายสินค้าเกษตร
๒. เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้า เกิดรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่
๓. เกิดเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการตลาด ด้านการผลิต ด้านการจัดการสินค้าเกษตร